¶ Ad honorē ⁊ gloriā dei omnipotētis incipit liber primus de laudibus beate marie.

¶ De eo ꝙ dicit̃ in ſalutatōe angelica. Aue maria. Capitulū primū.

AVe maria gratia plēa dn̄s A
tecū: benedicta tu in mulierib⁹. et bn̄dict⁹ fruct⁹ vētris tui.
Tres ſalutatōes celebriores ceterꝭ ī euāgelio reꝑim⁹. Pria
eſt gabriel' archangeli ad mariā. Lu. i. Scd̄a marie ad eliza
beth. Lu. i. Tercia xp̄i ad apl'os p⁹ reſurrectiōez. de q̄ agit̃
Joh. xx. q̄ ſepi⁹ ab ip̄o dn̄o legit̃ repetita. Hac aūt triplici
ſalutatōe triplex ꝯcordia deſignat̃. videlicꝫ angeli ad hoīez
ꝑ primā. hoīs ad hoīez ꝑ ſcd̄am. dei ad hoīez ꝑ terciā. Siq̄dē añq̄ꝫ fili⁹ dei incar B
naret̃ diſcordabat de⁹ ab hoīe ꝓpter pctm̄ ꝑme ꝑuaricatōis. qm̄ ſcꝫ hō a ſeruitio
dn̄i ſui recedēs aliene ſe ſubiecerat ꝑtāti. Diſcordabat angel⁹ ab hoīe q̄ſi duplici
de cauſa. Prima: q2 hō q̄ ꝑme apoſtaſie ruinā q̄ in angel' facta eſt repare debuerat.
ip̄e quoq̄ꝫ corruēs ī terrā tract⁹ ē cū tercia parte ſtellaꝝ celi. Apoca. xij. Scd̄a: q2
cū ꝯſerui in obſeq̄o dn̄i eſſe debuiſſent. hō ſe q̄ſi ſponte ſubdiderat dominio dia/
boli. Diſcordabat hō ab hoīe. iude⁹ ſcꝫ a gētili ꝓpt' diuerſaꝝ legū emulatōnez. q2
iude⁹ vnū deū. gētilis idola adorabat. Erat etiā et q̄rta diſcordia int' carnē ⁊ ſpm̄
ꝓpt' mutuā altercatōez. q2 caro carnalia: ſpūs naturaliter appetebat celeſtia. Prio
enī ſpūs carnē corrupat. ⁊ nunc caro ſpiritū corrūpit. ¶ Per ſalutatōez igit̃ ange C
li ad mariā notat̃ ꝯcordia angeli ⁊ hoīs. q2 ꝑ partū marie fact⁹ ē hō ꝯciuis angelo
rū ⁊ domeſtic⁹ dei. Facti ſunt hō ⁊ angel⁹ ſerui vni⁹ dn̄i. ſ. xp̄i. Et ꝑ ip̄m xp̄m de
homib⁹ repata ē angelica ruina. qd̄ ip̄i angeli flagitabāt a dn̄o ꝑ pſalmiſtā. Beni/
gne fac dn̄e in bona volūtate tua ſyon vt edificent̃ muri hieruſalem. De hac etiāz
ꝯcordia et pace d2 Jſa. lvij. [Ueniat pax. requeſcat ī cubili ſuo. q̄ ambulauit in di
rectōe ſua. Uos aūt accedite huc] .i. in celū [filij auguratricꝭ] .i. hoīes. Jtē ibidez.
[Creaui] dicit pater [fructū labioꝝ pacē. pacē ei q̄ ꝓpe eſt] .i. angelo [⁊ ei q̄ longe
eſt] .i. hoī. Fruct⁹ labioꝝ xp̄s ē. Dn̄ ei ī labijs btē v̄ginis diffuſa ē grā reſpondēdi.
ecce ancilla dn̄i fiat mihi ſm̄ v̄bū tuū. tūc ꝯcepit hūc fructū. ꝑ quē facta ē pax p̄di/
cta. Jdeo etiā xp̄s ſalomō. i. pacific⁹ appellat̃. et ī ortu ei⁹ hoib⁹ bone volūtatꝭ ab
ip̄is angel' pax cū gaudio nūciat̃: ⁊ gl'ia in excelſis deo. q̄ ab angel' ꝑ nr̄a redēptōe
et ꝑ ſua repatōe gl'ificat̃. Hāc etiā pacē inuebat angel⁹ Apoc. i fi. reſpōdens iohi
volēti ſe adorare poſt filij incarnatōez. Uide ne fecerꝭ. ꝯſeru⁹ enī tu⁹ ſum ⁊ fratrū
tuoꝝ. Deū adora ⁊c. Cū antea bn̄ ꝑmitterēt angeli ſe ab hoib⁹ adorari. Sup illō
Lu. ij. Exijt edictū a ceſare auguſto ⁊c. dicit Gre. Quia peccādo extranei eram⁹
a deo. extraneos nos a ſuo ꝯſortio deputabāt angeli ciues dei. ¶ Per ſalutatōez D
marie ad elizabeth d̄ſignat̃ ꝯcordia iudei et gētil'. q2 xp̄s lapis angularꝭ oēs ī vnā
eccl'iam ⁊ fidē vnicā ꝯuocauit. Joh. x. Alias oues habeo q̄ nō ſunt ex h̄ ouili. ⁊ il
las optet me adducere. ⁊ vocē meā audiēt. ⁊ fiet vnū ouile ⁊ vnus paſtor. Ephe. ij.
Jp̄e ē pax nr̄a q̄ fecit vtraq̄ꝫ vnū ⁊c. Jō d2 lapis angularꝭ. Job. xxxviij. Quis dmi
ſit lapidē angularē. Jſa. xxviij. Et ꝑma Pe. ij. [Ecce ego mittā ī fundamētꝭ ſyō]
i. eccl'ie [lapidē angularē.] ¶ Per ſalutatōez chriſti ad apl'os deſignat̃ ꝯcordia di E
ad hoīeſ. q2 fili⁹ di fact⁹ obediēs vſq̄ꝫ ad mortē. Phil'. ij. do prī ꝑ hoīe ſatiſfec. Jſa.
xxvij. Faciet pacē mihi. pacem faciet mihi. Et ſm̄ h̄ d2 mediator dei et hoim. i. ad
Thimo. ij. ¶ Diſcordiā etiā q̄ erat int' carnē et ſpm̄ pacificauit xp̄s. i ſe vtrūq̄ꝫ cō F
corditer aſſumēs ⁊ pacifice gerēs. Unn̄ [Simul ī vnū diues et paup] .i. ſpūs ⁊ ca/
ro in xp̄o ꝯcordes. Jō d2. Jn pace fact⁹ ē loc⁹ ei⁹. Eph. ij. Mediū parietē mace/
rie ſoluēs inimicicias in carne ſua: legē mādatoꝝ decretꝭ euacuās vt ꝯdat duos.
.i. ſpm̄ et carnē ī ſemetip̄o ī vno hoīe nouo faciēs pacē. Jō etiā d2 emanuel. Jſaie
vij. i. nobiſcū de⁹. ¶ Jgit̃ q̄drupliceſ iſte diſcordie ꝑ mariā pacificate ſunt. q̄ xp̄m G

nobis genuit. in q̄ de⁹ erat mūdū recōcilias ſibi. ꝑ quē oēs creature rōnales ꝑ ca/
ritatē vnite facte ſūt vni⁹ ſpūs ꝑticipes ⁊ regni vni⁹ coheredes. Dicat ḡ marie ip
ſe de⁹. dicat āgel⁹. dicat hō. ⌊Aue gr̄a plena. dn̄s tecū.⌋ Hec etiā ꝯcordia deſigna
tur in h̄ ꝙ nomē eue mutatū ē in ꝟbū ſalutatōis. Hoc enī nomē eua duas hʒ vo
cales. ſcʒ e ⁊ a. geminā miſeriā hūane nature ꝓtēdētes q̄ eſt culpa ⁊ pena: cū q̄bus
naſcit̄ miſer hō. Cōuerſo igit̄ h̄ noīe eua. marie dictū ē aue. qꝛ ꝑ eā ⁊ culpa ī veniā
⁊ pena ē in gl'iam ꝯmutata. Per hmōi etiā noīs eua ꝯuerſionē ī aue: deſigt̄ ꝙ ī be
nedictōem marie eue maledictio ꝯtebat̄. Poſt maledictōeʒ enī ſtatī vxorī ſue im/
poſuit adā nomē eua. qđ đr ab a qđ eſt ſine. ⁊ eu qđ eſt bonū. q̄ſi ſine bono. qꝛ bo/
nū datū a dn̄o ſibi ⁊ viro abſtulit. Et nos etiā ꝑ eā ſine eu. i. ſine bono facti ſum⁹.
⁊ incidim⁹ ī ve culpe ⁊ pene. Per mariā aūt tā nos q̄ꝫ ꝓmi ꝑentes facti ſum⁹ ſine
ve. Jō curialit̄ dic̄ q̄dā marie. Porta ſalutꝭ aue: ꝑ quā patʒ exitus a ve. Venit ab
eua ve. ve qꝛ tollis aue. Jō etiā canit eccl'ia. Paradiſi porta ꝑ euā cūctꝭ clauſa eſt
⁊c̄. Jdcirco enī ſepe ꝯmemorāda ē marie angelica ſalutatio. qꝛ ꝑ eā libati ſum⁹ a
m'ltiplici maledicto. Jtē de ꝓma mr̄e dic̄ q̄dā. Jmpleta ē maria gr̄a. ⁊ eua vacu
ata ē culpa. Hiero. Quicq̄d maledictōis īfuſum eſt ꝑ euā: totū abſtulit benedictō
Hiero. Bern. marie. Jnſuꝑ ⁊ gr̄am refudit xp̄i ort⁹. quā ꝓus nō habuit oīs mūd⁹. Btūs Ber.
Celeſti roꝛe de⁹ terrā rigatur⁹. cū đ viro ꝓduxiſſʒ feiaʒ in ꝑnicie: de femia vixꝫ ꝓ/
ducere voluit ī ſalutē. vt q̄ ꝓncipiū fuerat hūane dānatōis: ꝓncipiū eſſʒ hūane re/
ꝑatōis. Hiere. xxxi. Creauit dn̄s ⁊c̄. ¶ Notādū etiā ꝙ eua triplicē guerrā fecerat. H
Suꝑ ſe ad deū ꝑ ſuꝑbiā. qꝛ voluit eſſe vt de⁹ ſciēs bonū et malū. Juxta ſe ad ꝓ/
ximū ꝑ auariciā. Jnfra ſe ad carnē ſuā ꝑ gulā. Sʒ maria eue filia pacē fecit ad de
um ꝑ hūilitatē. ad ꝓximū ꝑ caritatē. ad carnē ꝑ ꝟgitatē. Et ſic eiſdē l'ris: ſʒ tranſ/
uerſis: de eua factū ē aue. Aue enī eua eſt retrograda. ¶ Jtē btūs Ber. ſuꝑ illud J
Bern. Lu. i. Miſſus ē gabriel angel⁹ a deo ad ꝟginē. Letare pr̄ adā. ſʒ magis o tu eua
mr̄ exulta. q̄ ſicut oīm ꝑentes: ita oīm fuiſtꝭ ꝑemptores. ⁊ qđ īfelici⁹ ē ꝓ⁹ ꝑempto
res q̄ꝫ ꝑentes. Ambo inquā ꝯſolamī ſuꝑ filia. ⁊ tali filia. ſʒ illa āpli⁹ de q̄ malū oꝛ
tū eſt ꝓus. cui⁹ opprobriū trāſijt ī oēs m'lieres. Jnſtat nāqꝫ tps ꝙ iā tollat̄ oppro
briū. nec habeat vir q̄d cauſet̄ aduerſus feminā. q̄ vtiqꝫ dū ſe imprudēter excuſa
re conaret̄: crudelit̄ illā accuſare nō cūctat⁹ ē dicēſ. Mlier quā dediſti mihi dedit
mihi de ligno: ⁊ ꝯmedi. Proptea curre eua ad mariā. curre mr̄ ad filiā. Filia ꝓ ma
tre rn̄deat. ipa matrꝭ opprobriū auferat. ipa pr̄i ꝓ mr̄e ſatiſfaciat. qꝛ ecce ſi vir ceci
dit ꝑ feminā: iā nō erigit̄ niſi ꝑ feminā. Quid dicebas o adā: Mlier quā dediſti
mihi dedit mihi de ligno: ⁊ ꝯmedi. Verba malicie ſunt hec. q̄bꝫ magis augeas q̄ꝫ
deleas culpā. Verūtn̄ ſapīa vicit maliciā. cū occaſionē venie quā a te de⁹ interro/
gādo elicere tēptauit ſʒ nō potuit: ī theſauro indeficiētꝭ ſue pietatꝭ inuēit. Reddit̄
nēpe femina ꝓ feia. prudēs ꝓ fatua. hūilis ꝓ ſuꝑba. q̄ ꝓ ligno mortꝭ: guſtū tibi poꝛ
rigat vite. ⁊ ꝓ venenoſo cibo illo amaritudīs: dulcedinē pariat fruct⁹ etnī. Muta
ḡ ꝟbū excuſatōis inīq̄ in vocē gr̄aꝝ actōis: ⁊ dic. Dn̄e. m'lier quam đdiſti mihi de
dit mihi de ligno vite: ⁊ ꝯmedi. ⁊ dulce fuit oꝛi meo ſuꝑ mel. quia in ipo viuificaſti
me. Hec Bern̄.

Nota ꝙ angelica ſalutatio delata ad ꝟginē decē dictōibꝫ ꝯſūmat̄. Vt aue ſit ꝓ K
ma dictio. Maria qđ apponit eccl'a ſit ſcđa. Mlieribꝫ decima. Jn q̄ innuit̄ ꝙ
ꝑ eā erat angeloꝝ oꝛdo decim⁹ reꝑand⁹. ⁊ drachma decima recuꝑanda. ¶ Jtē in
hac ſalutatōe totali āgel⁹ ꝓmo appoſuit ⌊Aue.⌋ Eccl'ia īterſerit ⌊Maria.⌋ Eliza/
beth ſubiūxit ⌊Bn̄dicta tu int̄ m'lieres⌋ ⁊ cetera q̄ ſequūt̄. Quia ī ſalutatiōe marie
ꝯueniūt eccl'ia triūphās q̄ ꝑ angelū. Eccl'ia militās q̄ apponit maria. Synagoga
q̄ ꝑ elizabeth đſigt̄. Jtē hāc ſalutatōeʒ ꝓ maioꝛi ꝑte ꝯpoſuit angel⁹. ꝓ mīoꝛi eliza
beth. qꝛ acceptioꝛ ē mr̄i ⁊ filio laus caſtoꝝ: q̄ ꝑ angelū. q̄ꝫ ꝯiugatoꝝ q̄ ꝑ elizabeth
deſignt̄. Vn̄ Apoc. xiiij. Nemo poterat dicere cāticū illđ niſi illa cētūq̄dragītaqt/
tuoꝛ milia q̄ empti ſunt đ terra. Hi ſūt q̄ cū m'lieribꝫ n̄ ſunt coīq̄nati ⁊c̄. ¶ Jtē L
in hac ſalutatiōe bn̄dicit̄ maria ab āgelo. qꝛ triūphātē eccl'iaʒ reꝑauit. Bn̄dicitur
ab elizabeth: qꝛ eccl'iam militātē iā fere moꝛtuā ſuſcitauit. vterqꝫ enī tā angel⁹ q̄ꝫ

Elizabeth dixerũt ei.[Benedicta tu ꝛc̃.]
Abbas abſalon Ave maria.] Notãdũ q[aue]q̃nq̃ꝫ ẽ vox optãtĩ. q̃nq̃ꝫ orãtis. q̃nq̃ꝫ ꝯgtulantĩ M
ꝛ applaudẽtĩ. Optãtĩ qñ alicui dico aue qꝛ ei ſalutẽ opto. Orãtĩ cũ dico. Aue
crux precioſa. Nõ enĩ ligno inſenſibili ſalutẽ opto quã hr̃e nõ p̃t. ſꝫ oro vt virt⁹ cru
cĩ mihi ſalutẽ opet̃. Cõgratulãtĩ cũ dico[Aue maria]vl̃. Salue ſctã parẽs. q̃ſi di
Richo. d tornai cerẽ. O btã ṽgo ꝯgaudeo et ꝯgtulor ſaluti et gl̃ie tue. Sic aũt hoc ṽbũ vale dꝛ a
valeo vales. vñ vale dꝛ et valere. Sic et forſitã p̃mo potuit dici h̃ ṽbũ aue deriua
ri ab aueo aues. Vñ ꝛ poſt reſurrectõeꝫ dixit dñs m̃lieribꝫ. Auete. Matth. ĩ fine.
Initiũ aũt ſalutĩ ĩ deſiderio ẽ. ſꝫ ꝯſũmatio in gaudio erit. Licꝫ aũt h̃ ṽbũ aue ꝯg
tulatõis ſit ꝛ applauſus ſicut euge. tñ q̃nq̃ꝫ ad inſultãdũ a maliuol̃ vſurpat̃. Unde
iudas dixit xp̃o. Aue rabbi. Et iudei. Aue rex iudeoꝝ.
Itẽ h̃ ṽbũ aue tãtũ valet q̃ntũ ſine ve. Añ hãc enĩ ſalutatõneꝫ erat ve oĩbꝫ habitãtibꝫ N
ĩ terra. nec niſi p̃us ſublato ve habere potat ſal⁹ locũ. nec bñdictio niſi p̃uſ maledi
ctõe ſublata. Vñ antiq̃ ſalutatões ab ill̃ q̃b⁹ fiebãt legũt̃ eliſe. Iudic̃. vi. Gedeon
ad angelũ ſalutãtẽ. Si dñs nobiſcũ ẽ q̃re app̃hẽdert̃ nos tot mala. Et Thob. v.
ad angelũ. Quale mihi gaudiũ eẽ p̃t q̃ ĩ tenebrĩ ſedeo: ꝛ lumẽ celi nõ video? Me/
rito enĩ iueniebãt eos tot mala. qꝛ nõdũ venerat q̃ gr̃aꝫ iueniſſꝫ. Nõdũ itercefferat
mediatrix. Nõdũ ex nob p̃dierat cui dictũ eſſꝫ aue. Nondũ venerat q̃ gr̃a ĩpleret̃.
Nõdũ nata erat cui dñs ſubderet̃. Ipe etiã fili⁹ dĩ emanuel. i. nobiſcũ de⁹ necdũ
Bern. potat dici. Btũs Ber̃. Iõ tãto tp̃e flueta gr̃e ꝺfuert̃. q̄ nõdũ intceſſerat aq̃duct⁹
Triplicẽ enĩ maledictõneꝫ q̃ſi triplex ve excepit eua ĩ penã ĩobediẽtie. Pria. Multi/ O
plicabo erũnas tuas et ꝯcept⁹ tuos. Scda. ĩ dolore paries filios. Tercia. ſub vi
ri p̃tãte erĩ. ꝛ ipe dñabit̃ tui. Sine h̃ triplici ve mariã iuenies. qꝛ nec ſenſit erũnã ĩ
ꝯceptu. nec dolorẽ ĩ partu. nec viro fuit ſubdita p̃petue ṽgitatĩ obtẽtu. Iõ dixit ei
angel⁹[Aue gr̃a plẽa]ꝛ quõ nõ ſine ve q̃ gr̃a plẽa? Uel p̃mũ ve corruptio ĩ ꝯce P
ptu. Scdm: ṽguitas p⁹ ꝯceptũ. Terciũ: dolor ĩ ptu. Ecõtrario maria triplicẽ ĩ hac
ſalutatõe recepit bñdictõeꝫ. qꝛ facta ẽ ſine corruptõe fecũda. Sine ğuamĩe ğuida.
Sine dolore puerpa. Hoc ẽ aue. i. ſine ve triplici. corruptõis. ṽguitatĩ. dolorĩ. qđ ĩ
currit eua p̄ peccatũ. ꝛ qđ ab ea oẽs m̃lieres p̃ter mariã q̃ſi iure hereditario ꝯtrext̃.
Idcirco de xp̃o et maria p̃t exponi illđ Oſee. ix. Gl̃ia coꝝ a ptu ꝛ ab vtero ꝛ a cõ/
ceptu. ordĩe p̃poſtero. Xp̃s enĩ ꝯcept⁹ eſt ꝛ ip̃m ꝯcepit ṽgo ſine corruptiõe ṽgita
tis. portat⁹ eſt ꝛ ip̃m portauit virgo ſine grauamĩe vẽtris. nat⁹ eſt ꝛ ip̃m pepit vir
go ſine dolore pariẽtis.
Eſt ꝛ aliud triplex ve. Apoc̃. viij. Ue ve ve habitãtibꝫ in t̃ra. Ue ꝯcupiſcẽtie. ve cul Q
pe. ve pene et̃ne. Primũ ĩ carne. Scdm ĩ ſp̃ũ. Terciũ ĩ vtroq̃ꝫ. De p̃mo Eccs. x.
[Ue tibi terra]. i. caro[cui⁹ rex. i. anim⁹[puer ẽ] Geñ. iij.[Maledicta terra]. i. ca
ro[ĩ ope tuo]. i. p̄ ope. ſ. p̄ pctõ.[ſpinas ꝛ tribulos]. i. carnales mot⁹[germĩabit ti
bi] De ſcdo Oſee. vij. Ue eis qꝛ receſſerũt a me. De tercio Oſee. ix. Ue eis cũ re/
ceſſero ab eis. qđ erit cũ detrudet̃ ĩ infernũ. Nã ĩ p̄ñti nũq̃ꝫ recedit dñs ex toto a
q̃ntũcũq̃ꝫ peſſimo pctõre. imo gr̃aꝫ offert ei. Apoc̃. iij. Ego ſto ad oſtium et pulſo.
Sine h̃ triplici ve fuit maria. qꝛ habuit triplex bonũ huic triplici ve ꝯtrũ. Bonũ
ꝯtinẽtie. Bonũ gr̃e. Bonũ p̄ſeuerãtie. Primũ excludit ꝯcupiſcẽtiam. Scdm cul
pã. Terciũ penã et̃nã. Quia q̃ p̄ſeuerauerit vſq̃ꝫ ĩ finẽ h̃ ſalu⁹ erit. Mat. x. ꝛ. xxiiij.
Aliter. Primũ ve ẽ obſcuratio ſol̃ ꝛ aerĩ d fumo putei. H̃ ẽ obtenebratio nr̃i ſenſus R
ꝛ rõis. q̃ velut ſol ẽ in aĩabꝫ nr̃is. Aer ṽo affect⁹ nr̃e volũtatĩ ẽ. Hec eſt p̃ma pena
quã p̄ adã incurrim⁹. ignorãtia ſcꝫ q̃ nõ videm⁹ vbi ſum⁹: aut q̃ eam⁹. aut q̃ nobis
eũdũ ſit: aut vnde ſugiẽdũ. Quis enĩ curreret in infernũ ſi ip̃m videret? Quis ſeip
ſũ ĩpingeret in laq̃os mortĩ ſi ip̃os ꝯgſceret? Quis toto conamĩe non curreret ad
dñm ſi pulcritudinẽ ei⁹ attẽderet vl̃ tenuit̃ deguſtaret? Scdm ve eſt ĩ igne ꝛ ſul/
phure. ſcꝫ ĩ ardore libidĩs et fetore q̃ fetet ꝛ eſtuat tot⁹ mũd⁹. Terciũ ve. regnũ et
dñatio beſtie. Tria hec ve p̄ mariã a nob ablata ſunt. Obſcuritas ignorãtie: qꝛ S
ſolẽ intelligẽtie ꝛ lumẽ iuſticie mũdo edidit. ꝛ verã lucẽ attulit q̃ illumiat oẽꝫ ho/
minẽ veniẽtẽ ĩ hũc mũdũ. Vñ ꝛ ſtella matutina. ſcꝫ lucifer ꝛ aurora noiat̃. Cui⁹

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſtelle.radi⁹ effect⁹ eſt ipē ſol iuſticie. Et iō illumiatrix interptat̄. qꝛ mūdo ſic obte
nebrato edidit lucē verā. Jō etiā illumiatrix. qꝛ cūctꝫ ſe imploratib⁹ hūilit̄ ꝛ duo
te: ipetrat lucē ꝟe cognitōis. Vñ dic̄ Eccī. xxiiij. Jllumiabo oēs ſperātes ī dño.
Vñ qtiēs ſentim⁹ nos eē ī tenebrꝫ debem⁹ nos ei nomē ſuū ꝯmēorare: orātes vt
illō interptet̄ ī nobis: ne falſo ei impoſitū videat̄. Quō aūt ſcōm ve qđ ē luxuria
ꝺſtruat: ipos iterroga q̄ p eā de ſentina luxurie ſe extractos. et p eam gaudēt ꝟtu
tem caſtimonie ſe adeptos. Nec dubitare fas eſt ipam inimiciſſimā eē luxurie: et
feruētiſſimā dilectricē caſtitatꝫ. cui ſine ꝟgitatꝫ ꝑrogatiua neqꝫ fuiſſꝫ datuꝫ filij
dei fieri genitricē. Terciū ve regnū ꝛ dñatio beſtie. i. ſupbia. q̄ ſi ipugnarꝫ neceſ
ſe eſt tibi ſtatim ꝯfugere ad mariā hūillimā. q̄ hūilitati ſue attribuit ī cātico ſuo re
ſpectū dñi. Et licꝫ omī ꝟtute ꝛ omī gr̄a donata fuiſſꝫ. de hac tñ ſinglarit̄ gloriat̄.
Jmplora g̃ ꝯ ſupbiā ꝯfidēter auxiliū ei⁹. quā ierorabilit̄ pſeqt̄: odit: ꝛ abhorret.
ꝛ donū huilitatis ab ea expoſtula. qꝛ vl̄ cū ſupbia vl̄ ſine hūilitate mr̄i ꝛ filio nō
poteris ꝯplacere. Propter tria iſta dona ſic rogam⁹ eā ī hymno. Nos culpis ſo
lutos mites fac et caſtos.

Jtē ē ꝛ aliō triplex ve. Ve mundi. ve carnis. ve diaboli. Apoca. xviij. Ve ve ve ciui T
tas illa mag̃ babylō. Sine h̄ triplici ve fuit maria. Fuit ei paup ꝯ pmū. Virgo ꝯ
ſcōm. Hūilis cōtra terciū. Jdeo digna ē ſalutari: nō ſolū ab angelo ſꝫ ab homie
magis. qui p ſe pditus: p eaꝫ rediijt ad ſalutē.

Aue maria. Per h̄ qꝛ marie dictū ē aue. i. ſine omī ve: notat̄ imunitas ab oī V
pctō. Vñ ꝛ ei ꝺꝛ Cāt. iiij. Tota pulcra es amica mea. ab origiali pctō ſctifi
cata ī vtero. tota pulcra es ab actuali mortali. fomite pēit⁹ ſubiugato. ꝛ macu
la etiā venial̄ pcti nō ē ī te. ī ꝯceptōe filij di fomite penit⁹ extīcto. Et idō tota
pulcra es ī ope. tota pulcra ī corpe. ꝛ macl̄a nō ē ī te ī corde. Tota pulcra ī
ope p ſimplicitatē. Mat. vi. Si ocul⁹ tu⁹ fuerit ſimplex: totū corp⁹ tuū lucidum
erit. Tota pulcra ī corpe p caſtitatē. Sap. iiij. O q̄ꝫ pulcra ē caſta generatio cū
caritate. Jmmortal̄ ē ei mēoria illi⁹ ꝛc. Tota pulcra ī corde p hūilitatē. qđ ē eē
ſine macl̄a. Vñ dictū eſt heſter. ij. eiuſdē. Erat heſter formoſa valde. ꝛ icredibil̄
pulcritudie. oīmqꝫ ocul̄ gr̄ioſa ꝛ amabil̄ videbat̄. Tal̄ maria. Formoſa valde
p caritatē: q̄ ē forma ꝟtutū. Jncredibili pulcritudie p iſolitā caſtitatē. Oimqꝫ
ocul̄ gr̄ioſa ꝛ amabil̄ p hūilitatē quā reſpexit de⁹. qꝛ vbi amor ibi ocul⁹. Jtē X
de trib⁹ his ꝺꝛ Judith. xi. Nō ē tal̄ mlier ſup terrā. ī aſpectu. ī pulcritudie. ꝛ ī ſen
ſu ꝟbor. Jn aſpectu ꝯuerſatōis. Jn pulcritudie corpis. Jn ſenſu ꝟbor. i.
ī interiorib⁹ ꝟbis. i. puritate cogitatōis. Et ſic fuit abſqꝫ oī ve auaricie ī ope. luxu
rie in corpe. ſupbie ī corde. Hoc ē triplex ve Apoc. viij. Ve ve ve habitātib⁹ ī ter
ra. Et ſic fuit imunis ab omī pctō. Sꝫ nūqđ in ſūmo: Vtiqꝫ ī ſūmo creat̄. Vñ

Aug⁹ Aug. Quotieſcūqꝫ loqmur de peccatꝫ: nullā de btā ꝟgine facim⁹ mētiōeꝫ. Anſel
Anſelm⁹ mus etiā dicit. qꝛ ea puritate nitebat: q̄ ſub deo maior neqt intelligi.

De eodem Capitulū. ij.

Aue maria ꝛc. Si reruꝫ precia de a

raritate pēſanda ſunt. iuxta qđ ſcptū ē. Oē rar ꝑcioſū. Hui⁹ ſalutatō
nis forma q̄ ꝺ celo delata ē ad mariā qnto rarior ē: tāto ꝺꝫ ꝑcioſior eſſe
mari. Nuſqꝫ ei ī ſcpturꝫ antea iuenit̄. nec ab alio q̄ꝫ ab angelo deferri debuit. nec
alij q̄ꝫ marie hmōi ſalutatio ꝺbebat̄. Vñ nō īmerito mirabat̄ maria: ꝛ cogitabat
q̄lis eſſꝫ iſta ſalutatio. p eo qꝛ eā alias nō legerat ī ſcpturꝫ. Jn omī ei ſalutatiōe fie
bat ꝑus aut vite impcatio. vt Dañ. ij. Rex ieternū viue. Aut ſalutꝫ. vt. ij. Reg. xvi.
Salue rex. Aut bñdictōis. vt meſſores ſui rñderūt Booꝫ dicēti ad eos. dñs vo
biſcū. Bñdicat tibi dñs. Ruth. ij. Duas ꝟo ſalutatōes virꝫ ꝺlatas legim⁹ ab an
gel̄ Judic. vi. dixit angel⁹ Gedeōi. Dñs tecū viror fortiſſime. Et Thob. v. dixit
angel⁹ thobie. Gaudiū tibi ſit ſp. Salutatio aūt btē ꝟgī delata ab āgelo ex oīb⁹
ē ꝯſlata. ꝛ iō dignior oīb⁹. ſanctior vniuerſ̄. Q, ei pmittit̄ aue. i. ſine ve. h̄ eſt ſine
dolore. ecce ſalutatio facta thobie. Gaudiū tibi ſit ſp. Q, ſeqt̄ gr̄a plēa. ecce ſalu

tatio apl'oꝝ q̄ i ſuis ep'lis ſp̄ p̄mittūt. Gr̄a vob et pax. P, ſubdit. Dn̄s tecū ecce
ſalutatio facta Gedeōi. Dn̄s tecū viroꝝ fortiſſime. ꝛ ſalutatio booz ad meſſores
ſuos. Dn̄s vobiſcū. P, ſeq̄t. bn̄dicta tu ecce ſalutatio booz ad ruth. Ruth. iij.
¶ Cōgrue etiā p̄mittit aue. h̄ ē ſine ve. Ip̄a eni pp̄e fuit ſine maledictiōe. Nā ꝛ B
maledicta erat ſteril' i lege. nec experſ erat maledictiōis pariēs i dolore. Sola ei
maria vtrūqꝫ maledictū euaſit. Vn̄ ꝛ adhuc ei dicim⁹. aue: tāqꝫ ei⁹ gaudio ꝯgau
dētes. Et nota q̄ d̄ maledictōe ſteril' expſſe nō legit i biblia. ſꝫ Exo. xxiij. ꝛ Deut.
vij. p benedictōe d̄r obedienti. Nō erit apd̄ te ſterilis vtriuſqꝫ ſexus. Vn̄ a ꝯtrijs:
ſterilitas p maledictōe reputabat in lege.

Aue maria. Notād̄ q̄ angel⁹ ſalutās v̄ginē. p̄mo tacuit ꝓpriū nomē ei⁹. ſ. ma
ria. vt hoc ip̄o oñderet ſe ei nomē iponere nouū. i. gr̄a plena. Vn̄ p̄dixerat yſa
ias q̄ſi loq̄ns ad mariā yſa. lxij. Vocabit tibi nomē nouū: qd̄ os dn̄i. i. angel⁹
vl' fili⁹ dei q̄ ē os p̄ris p angelū noīauit. Poſtea v̄o nomē marie expſſit dicens.
Ne timeas maria: inuēs p h̄ q̄ ſic iacob cū bn̄dictōez accipet: nomē nouū ſic acce
pit vt vet⁹ nō amitteret. Vn̄ ꝛ freq̄nt poſtea noīat eū ſcptura iacob. ſic maria. Vl'
iō p⁹ noīauit eā gr̄a plena. qꝫ mariā. vt plena gr̄a deiceps vocaret. Et p⁹ fami
liare ſibi nomē noīat. ꝛ tādē nomē marie nob̄ neceſſariū n̄ omittit. vt ſic nomē no
uū videat ei iponere q̄ vet⁹ inuat nō tollēdū. Quō eni cū ab ea remouiſſꝫ oīm̄e ve
dicēs ei aue. ſtatim eā noīaret mariā: qd̄ mare ē amaꝝ. Nomē ſiq̄dē marie nō tam C
angel' ꝯgruit q̄ꝫ hoib₃. qd̄ interp̄tat illumīatrix ꝛ ſtella marꝭ. Ill' eni ſolis q̄ naui
gāt mare mūdi neceſſaria ē inuocatio ſtelle marꝭ. neceſſaria ē illumīatrix ill' q̄ illu
miatōe op⁹ habent. Angel' aūt q̄ nullo hoꝝ indiget meli⁹ d̄r gr̄a plena. Iō ille.
Aue gr̄a plena. Nos dicim⁹ Aue maria. Idcirco etiā p⁹ dicta ē gr̄a plena. et
deinceps ab angelo noīat maria. qꝛ h̄ h₃ ex gr̄a vt marie nomē interp̄tet i nob.
Nō eni qꝛ illumīatrix iō gr̄a plena. ſꝫ qꝛ gr̄a plēa. iō illumīatrix. Et ſic d̄ ſingul'
iterp̄tatōib₃ illi⁹ noīs poterꝭ aſſigre. In h̄ etiā q̄ cū tāta reuerētia ꝛ hūilitate ma
riā āgel⁹ ſalutauit. vt videret paulomin⁹ adoratur⁹ feminā q̄ ſolebat ab hoibus
adorari: dicēs ei aue. illa tā feſtiua agḡtulatio itelligit āgeli ſalutātꝭ: q̄ntā decu
it angeloꝝ regie ab āgelo exhiberi. Btūs Ber. loq̄ns ad angelos. Honorate ſan
ti angeli n̄ri regꝭ matrē. q̄ n̄re adoratꝭ v̄gis p̄lē. ip̄m vtiqꝫ noſtꝝ pariter ꝛ veſtrū
regē. noſtri generꝭ repatorē: veſtre ciuitatꝭ inſtauratorē.

Bern. Aue maria. Btūs Ber. De gl'ia noīs h⁹ nec dignū aliq̄d ſteril' ꝯcipe cogita D
tio. nec ierudita p̄t locutio parturire. Vn̄ nec mirū ſi pauca dicim⁹ q̄ cogita
tōe deficim⁹. nimirū q̄b₃ guſtare de tāta dulcedīe nō ē datū. Nō eni dat ſanctū ca
nib₃. Mat. vij. Nō aūt intelligit q̄ nō guſtat. ſic d̄r. guſtate ꝛ videte. Guſtat affe
ctus. videt itellect⁹. Et optꝫ q̄ guſt⁹ p̄cedat ad h̄ vt illumīare valeat itellectū. Vn̄
ꝛ ocl'i ionathe. i. iuſti nō illuminat niſi p̄us melle guſtato. i. Reg. xiiij. Vn̄ ꝛ Iſaie
xxvi. dicit dn̄o. Ros lucꝭ ros tu⁹. Ros lucꝭ. i. lucē afferēs ꝛ illuminās itellectū.
Qui ḡ nō guſtat nō videt. ac p h̄ minus p̄t q̄ nō viderit. i. itellexerit alijs enarrare.
At ſiq̄ forte ſūt q̄b₃ ꝛ guſtare datū ſit ꝛ videre. magꝭ p̄cepta ſibi abſcōdere volūt.
ꝛ tāqꝫ eſuriētes āpliora ꝯq̄rere. q̄ꝫ alijs cōicare p̄cepta. ſic dic btā v̄go. Qui edūt
me adhuc eſuriēt. qꝛ q̄ ei⁹ dulcedinē ſel' guſtauerit. adhuc pl⁹ d̄ ea deſiderāt expiri
Iñ ē q̄ pauca d̄ ea dicta ſūt a ſctiſ. ꝛ fortaſſe i h̄ ei morē gerētib₃. vtꝛ ſi m'lta eiſ re
uelata eēnt d̄ ea. pauca tn̄ dicerēt: ꝛ abſcōderēt eā q̄ ſp̄ d̄ſiderauit laterē ꝛ abſcōdi.

Propetates olei. Audiam⁹ igit q̄d d̄ h⁹ excellētia noīs more ꝓphico dixerit ſalomō Cāt. p̄mo. E
q̄ſi loq̄nſ ad mariā. Oleū inq̄t effuſū nomē tuū. iō adoleſcētule dilexert te
nimis. Recte h̄ nomē maria oleo ꝯpat. qꝛ ſup oīa ſctōꝝ noīa p⁹ nomē filij. refic
laſſos. ſanat lāguidos. illumīat cecos. penetrat duros. recreat feſſos. vngit agoni
ſtas. putrefacit iugū diaboli. ſupenatat oī noī ſic oleū oī liq̄ri. dedit eni ei tota tri
nitas nomē qd̄ ē ſup oīm̄e nomē p⁹ nomē filij ſui. vt i noīe ei⁹ oē genu flectat: ſic
manifeſte pꝫ celeſtiū terreſtriū ꝛ īfernoꝝ. ꝛ oīs lingua ꝯfiteat h⁹ ſctiſſimi noīs ḡ
tiā: gl'iā ꝫ et v̄tutē. Nō eſt eni i aliq̄ alio noīe p⁹ nomē filij tā potēs adiutoriū. nec
eſt aliq̄d nomē ſub celo datū hoib₃ poſt dulce nomen ieſu. et q̄ tāta ſal⁹ refundat
hoib₃. Dicit ḡ marie. Nomē tuū. i. fama noīs tui: qd̄ p̄us clauſū fuit q̄ꝫ diu mo F

rata es ĩ mũdo ſic oleũ ĩ vaſe .pꝰ aſſumptõez tuã ad celũ effuſum ē p oĩa mũdi di
mata. Nã ĩ pdicatiõe aploꝝ ĩ oẽz terrã exiuit ſonꝰ eiꝰ. ⁊ manifeſtatũ ē toti mũdo.
Uel iuxta ↄſuetudinẽ ſcpturaꝝ nomẽ ponit̃ h p noĩato: ſic ibi. Protegat te no/
mẽ dei iacob. i. ille q̃ noĩatꝰ ē deꝰ iacob. Et ē ſenſus. Oleũ. i. tu q̃ noĩaris oleũ
iuxta mltas ꝓpetates olei. ⁊ maxime ꝓpt miſcordiã. Effuſum. extra vas fuſuz.
Cuiꝰ vas ĩpe xp̃s. de cuiꝰ pleĩtudĩe accepiſti. ⁊ nob de tua pleĩtudie grãm p grã
refudiſti. Et qz oleũ effuſuz ē nomẽ tuũ. iõ adoleſcẽtule. i. fideles aĩe q̃ exuto ve
Propri etates a/ doleſcen tulaꝝ
teri hoĩe cũ ſuis actib͡ꝫ nouũ induerũt. ⁊ iõ nouelle p graz. nõ vetule p culpã. Nõ
ſenio ſteriles. ſꝫ donis ſpũalib͡ꝫ fecũde. Fortes ĩ fide ⁊ dilectõe. nõ debiles vt vetu
le. Nõ ĩcuruate p amorẽ terrẽoꝝ. ſꝫ p celeſte deſideriũ recte ⁊ ad celos erecte. Di
lexerũt te nimis. i. vehemẽter. Et nota q̄ iõ genere feminino dĩc adoleſcẽtule. B
qz feruẽtiꝰ amãt q̃z adoleſcẽtuli. ⁊ qz ↄmẽdãt ab hũilitate ⁊ fecũditate. Iſte etiaz
dicunt̃ filie hieruſalẽ ſupne. qz fide ſpe et deſiderio tẽdũt ad pacis eterne viſionẽ.
¶ Poſſunt aũt noĩ marie ꝓprietates olei q̃ notant̃ ſubſcriptis v̄ſib͡ꝫ ↄgrue adapta
ri. Et de oleo oliuarũ p̃cipue intelligendũ eſt. D
Propri etates olei
Est oleũ viride. calidũ. prepingue. ſuaue.
Et penetratiuũ. nitidũ. recreans. ⁊ amaꝝ.
Paſcit. ⁊ impinguat. illuminat. ⁊ medicinat.
Odorat. emollit. extinguit ⁊ ampliat ignẽ.
Confert picturis. ſeruat rubigine ferrũ.
Verſus p̃mus
Est oleũ viride. Quia mẽoria huius noĩs ē in generatõne ſecl'oꝝ. ſic ipa dĩc
Eccĩ. xxiiij. In virore enĩ pſeuerãtia ⁊ diuturnitas deſigñ. Deuota etiã ĩuo
catio ⁊ recordatio noĩs huiꝰ ducit ad virorẽ grẽ in p̃nti. ⁊ ad virorẽ celeſtiũ in fu
turo. Act. iiij. Non eſt aliud nomen ⁊c̃.
Calidũ. ab effectu. qz deuota noĩatio eiꝰ mirabilit̃ accẽdit ad amorẽ. put norũt q̃
Ekebertꝰ abbas
experti ſũt. Unñ dĩc ekebertꝰ abbas ad mariã. O mag. o pia. o mltũ amabil' maria.
tu nec noĩari q̃dẽ potes q̃n accẽdas. nec cogitari q̃n recrees affectꝰ diligentiũ te.
Tu nunq̃z ſine dulcedine diuinitꝰ tibi inſita pie memorie portas ingrederis. Et
hec eſt olei ꝓpetas q̄ igni infuſum ipm feruentiorẽ reddit.
Prepingue. qz ſubminiſtrat deuotõis et gratie pinguedinẽ amatori ſuo: vt ei dice
re poſſit. Impinguaſti in oleo. grẽ et deuotõis. caput meũ. i. mentẽ.
Bern.
Suaue. p benignitatẽ. Btũs Bernñ. Hĩc nomẽ ieſu mel ĩ ore. ĩ aure melos. ĩ cor/
de iubilꝰ. ſic ⁊ nomẽ maria. ⁊ etiã ampliꝰ ſi dicere audeamꝰ. Jeſus enĩ q̃ſi ſupbũ
nomẽ ē ⁊ nimiũ potẽs. nr̃os hũiliꝰ nomẽ affectꝰ decet. Unñ ſi in ieſu. aut deitatis
aut ſerus viril' auſteritatẽ aliq̃s vereat̃. recurrat ad mariã: in q̃ nihil horꝝ ſuſpectũ
Bern.
eſt. Maria enĩ nomẽ mliebre ē. mãſuetudinẽ pferẽs ⁊ ↄmẽdãs. Itẽ btũs Bernñ.
Percurre totã euãgelij ſeriẽ. ⁊ ſi q̃d increpatoriũ. ſi q̃d duꝝ. ſi q̃d vl' modicũ ha/
bẽs ĩdignatõis ĩuenẽris ĩ maria. decetero ſuſpectã habeas ⁊ accedere verearis. Qꝫ ſi
oĩa mãſuetudĩs plẽa ſũt ſic ſũt. grãs ei age q̃ tibi talẽ ↄdit mediatricẽ. ĩ q̃ nihil tibi
poſſit eẽ ſuſpectũ. Qꝫ ſi ſeruũ v̄earis p eo q̄ ⁊ ſibi ⁊ alijs ſepe fuit ĩ ruinã. v̄go eſt.
Verſus ſcd̃us
Et penetratiuũ. Mirabilr̃ eĩ v̄tꝰ hꝰ noĩs maria. emollit ⁊ penetrat duriciaz I
cordis hũani. Prouer xx. Lucerna dñi ſpiraculũ hoĩs. q̃ iueſtigat oĩa ſecre/
ta vẽtris. Dicamꝰ ⁊ nos. Lucerna dñe. i. marie. q̃ illumiatrix ⁊ dñã ĩterp̃tat̃ ſpi/
De theophilo
raculũ hoĩs. qz pctõr p eã r̃ſpirat ĩ ſpe vẽie ⁊ grẽ. exẽplo theophili. q̃ iueſtigat. i.
iueſtigare fac̃. oĩa ſecreta vẽtris. i. abſcõdita cordis. Sꝫ nota q̄ oleũ nõ penetrat
humida. ſcꝫ p carnalẽ ↄcupiſcẽtiã. ſꝫ deſiccata p abſtinentiã et penitentiã. Si vis
ergo hoc oleo penetrari. neceſſe tibi eſt p̃mitus deſiccari.
Nitidũ. q̃n ſine fece. ſic ptꝫ ĩ lãpade. Prouer. v. Nitidiꝰ oleo guttur eiꝰ. i. v̄ba ↄ
gutture pcedẽtia. que mirabilit̃ illuminãt ĩtellectũ noſtꝝ.
Recreans. Recreat eĩ feſſos ⁊ laborãtes. Unde dĩc cũ filio Matth. xi. Uenite ad
me oẽs q̃ laboratis et onerati eſtis ⁊ ego reficiã vos.
Et amaꝝ. donec fuerit igne ↄcoctũ. Maria eĩ ĩterp̃tat̃ mare amaꝝ. qz mũdanas ↄlici
as amaricat amatorib͡ꝫ ſuiſ. ⁊ amaritudĩeſ p̃ntes dulcorat: caritatis ignee graz eis
v̄ſus. iij.
Paſcit ⁊ ĩpiguat. Mirabilr̃ ſiq̃dẽ paſcit affectũ ⁊ ĩpiguat p ſubmiſtrãdo. K

deuotões nomē iſtō. et quotiēs ei⁹ recordamur: totiēs roboramur.
Illumīat] intellectū noſtꝝ. qꝛ maria illumīatrix ꝛ ſtella maris interp̄taꝛ. Iſti⁹ enī
nois excellētiā ip̄o etiā ꝑlatōis mō notauit btūs lucas: cū illud tā reuerēter exp̄ſ/
ſit. Nō enī ait. Miſſus ē gabriel ad ꝟginē cui nomē maria. ſic dixerat de alijs. ſed
tāq̄ȝ diuti⁹ expectatū tādē ꝓtulit cū pōdere dicēs. [Et nomē ꝟgīs maria.] oſten/
dens h̄ nomē mltū hr̄e eruditōis ꝛ grē. ꝛ alti⁹ mēorie ꝯmēdandū. ꝛ diligēti⁹ inue/
Hiero. ſtigādū. Sic etiā dic̄ Hieronym⁹. Qñ naute ob cauſam aliquā mari ſe īmergunt
oleū deferūt ī ore ꝛ illō emittūt. ꝛ fit ꝑlucidior fund⁹ aq̄. Sic etenī deuota inuo/
catio nois marie. ꝛ doctrina ei⁹ et grā. rex labētiū intima faciūt manifeſta. Btūs
Bern. Ber. Triſtaꝛ aliq̄s. ꝯtinuo ad nomen marie cedit nubilū. ſerenū redit. Ecce quō
illuminat oleū iſtud.
Et medicinat] Eccī. vij. Meli⁹ ē nomē bonū q̄ȝ ꝑcioſa vnguēta. Iſtō inuenies i/
fra. Si enī vuln⁹ oleo pungaꝛ. oleū nō ꝑmittit cicatricē obduci donec ſanies ſit
educta. Nec marie benignitas ſinit ī amatoribꝫ ſuis ꝯſciāȝ pacificari donec ꝑ cō/
feſſionē putredo vicij ſit eiecta. Vñ puer. xx. Lucerna dñi ꝛc. vt ſup̄. Maria ſiq̄/
dē eſt illō oleū miſericordie qō ver⁹ ſamaritan⁹. i. xp̄s infudit vulneribꝫ ſauciati. i.
generꝭ hūani ꝑ ꝑuaricatōeȝ ꝑme mr̄is de hierl'm ī hiericho deſcēdētꝭ. Luc. x
Versus iiij. Roborat.] Oleū enī oſſa ꝛ neruos indurat: ꝛ medullas ꝯfirmat. Vñ ꝛ antiq̄ L
luctatores ſuos toto corꝑe oleo pungebāt. Et dñi pugiles vnci h̄ oleo ꝑ dile
ctōeȝ ꝛ crebrā hui⁹ nomīs recordatōeȝ. vl' capi nequnt. vl' diu teneri nō pn̄t a dia
bolo aduerſario.
Emollit.] Nomē enī marie duriciā apoſtematꝭ qō deſig̃t ſuꝑbiā emollit. ꝛ ſedat tu
morē cordis īſtar olei. qñ ꝑ orōes ei⁹ auferꝛ a nob cor lapideū: ꝛ daꝛ cor carneū.
ꝛ qñ exēplo et grā ei⁹ in hūilitatē ꝯuertiꝛ ſuꝑbia cordis noſtri.
Extinguit ꝛ ampliat ignē] Oleū enī extinguit ignē in lapide. ꝛ accēdit ī ligno. Si
enī aliqñ lapide⁹ ꝛ dur⁹ fuiſti peccādo: ꝛ ex toto corde ꝯuerſus fuerꝭ ad mariam.
incendiū peccati extinguet in te. qꝛ ꝓꝑetas olei eſt extīguere ignē grecū ꝛ lapideȝ
ignitū. ꝛ ꝯſuetudo marie ī ſuis amatoribꝫ extīguere feruorē pctī. Si lignū fuerꝭ.
. i. tractabil' ꝛ patiēſ: ſuccēdꝫ ī te dilectōeȝ dī ſi nois ei⁹ mīaȝ inuocauerꝭ toto corde.
Versus v. Confert picturꝭ] Valet enī oleū ad faciēdas picturas. qꝛ ꝯglutinat colores. ꝛ A
facit adherere clipeis. ſellis: ꝛ imaginibꝫ. ꝛ grā marie coloribꝫ virtutū hominē
interiorē inſignit.
Seruat rubigine] . id ē a rubigīe [ferꝝ] ferramēta ei nō rubiginaꝛ ſi oleo inungaꝛ.
Ave maria.] Dignitatē et efficaciā iſti⁹ nois innuere videꝛ Salomō dicēs ꝑ/ A
uer. xxij. Meli⁹ ē nomē bonū q̄ȝ diuitie mlte. Itē Eccl's. vij. Meli⁹ ē nomē
bonū q̄ȝ ꝑcioſa vnguēta. Marie ſiq̄dē nomē lōge meli⁹ q̄ȝ diuitie corꝑales. quia
meli⁹ anguſtiā releuat pauꝑtatꝭ: et dolori peccatorū medeꝛ meli⁹ q̄ȝ vnguēta. Pau
per es. cōfuge ad nomē marie q̄ tibi pauꝑrima exhibeꝛ. ꝛ ſi deuote attēdas q̄ de
hac pauꝑtate exaltata ē etiā ſuꝑ angelos. iā nō erit tibi oneroſa pauꝑtas. Pecca/
tor es. ad marie nomē ꝯfugias. ip̄m ſolū ſufficit ad medendū. Nulla ei peſtꝭ tam
eff car. nulla ſic heret: q̄ ad nomē marie nō cedat ꝯtinuo. ſic̄ ptꝫ exēplo theophili.
Iuſtificat⁹ es: ſꝫ forte tēptarꝭ ſuꝑ vires. ꝛ eo ampli⁹ tēptatoris times inſidias. q̄n
to te ab eo expugnatū aliqñ recordarꝭ. Recordare q̄ turris fortiſſima nomē dñe
nr̄e. ad ip̄m ꝯfugiet pctōr ī tēptatōe: ꝛ etiā q̄ peccauit. ꝛ ſaluabiꝛ. Dic̄ enī ſalomō
q̄ pax nouerat de maria. puer. xviij. Turrꝭ fortiſſima nomē dñi. ad ip̄aȝ currit iu
ſt⁹: ꝛ exaltabiꝛ. Nob autē dicēdū ē. Turrꝭ fortiſſima nomē dñe: ad ip̄am ꝯfugiet
pctōr et ſaluabiꝛ. ¶ Itē dulcedinē nois dñi ꝓuiderat yſaias dicēs. xxvi. Dñe no/ O
mē tuū et mēoriale tuū ī deſiderio anīe. Terribile tamē oſtendit illud dicēs. xxx.
Ecce nomē domini venit de longinquo. ardens furor eius: ꝛ grauis ad portā/
dum. Et pſalmiſta. Sanctum quidē inquit et terribile nomē eius. Horribilis
quideȝ dulcedo: tanto furore reſperſa. Gratias autem ei qui aliud preuidit refu
giū peccatoribus. delectatōis et ſecuritatis plurimū habens. terroris nihil. Ma/
ria ſiq̄dem interp̄taꝛ ſyro ſermōe dña. nec ſolū potēs ē ad muniēdū ꝯfugiētes ad

cā tanq̄ʒ turrꝭ.ſʒ et hoſtes inſeq̄ntes potēs ē expugnare. Uñ ſup illō Cāt.vi. Ter
Bern. ribil' vt caſtroꝝ acies ordīata dicit btūs Ber. Nō ita metuūt hoſtes viſibiles q̄m
libet caſtroꝝ ml'titudinē copioſam ſicaeree ptātes marie vocabulū: patrociniū: et
exemplū. Ledūt ꝛ peunt ſic cera a facie ignis: vbicunq̄ʒ īuenerīt hui⁹ noīs crebrā
recordatōeʒ. deuotā īuocatōeʒ. ſollicitā imitatōeʒ. Rogāda eſt igif aſſidue maria.
vt nomē ſuū qđ eſt dña interptef in nobis. tēptatores noſtros expugnādo. ꝛ ſe tur
rim fortitudīs nobis exhibēdo a facie inimici. Et vt h̄ nobis pſtare dignef. nomē
ei⁹ et memoriale in deſiderio aīe ꝛ iugi memoria teneaf.

AUe maria. Ter ad min⁹ ī cātic̄ꝭ in pſona angeloꝝ q̄rif. Que ē iſta. nō tm̄ q: p P
ſone miref excellētiā. q̄ nec pmā ſil'em viſa ē nec habere ſeq̄ntē. ſʒ forſitā q: dul
ce nomē ſibi deſiderāt reſpōderi. Sic enī antiq̄s pr̄ibꝫ yſaie ꝛ ceterꝭ nomē dn̄i ī de
ſiderio erat. vt ſcʒ int hoīes noīaref xp̄s q̄ nor⁹ erat in celo. ꝛ nomē qđ claudebaf
in celo effūderef ī terra. ſic angeli nomē marie deſiderabāt noīare ꝛ ī noticiā effū
di. vt nō intra terre termīos clauderef: ſʒ etiā celebre haberef ī cel'. ¶ Itē Luc̄. i. Q
Et nomē v̄ginis maria. Bn̄ aūt īmediate iūgif marie v̄gitas. eo q nō ſolū no
mē pferat ſʒ ꝛ aliȷs pbeat gr̄aʒ caſtitatꝭ. Ita etiā nomini marie v̄gitas ꝛ ſctitas ī
ſepabilif ſunt adiūcta. q cū agit btūs Lucas ca. vij. de penitētia magdalene. ppt
hui⁹ noīs reuerētiā nō auſus fuit mariā ſʒ ml'ierē noīare. ſʒ paulo poſt. ſcʒ ca. viij.
cū dic̄ eā iuſtificatā dn̄o de ſuis facultatibꝫ miſtrare: vocat eā mariā. ꝛ ei ſuſannā ꝛ
iohānā adiūxit. Que ſi btē ſunt q: dn̄o de ſuis facultatibꝫ miſtrarūt. iſta lōge bea
tior. Uñ dr̄ ei. puer. in fi. Multe filie ꝯgregauerūt diuitiaſ. tu ſupgreſſa es vniuer
ſas. Ipa enī ſola et pdictaꝝ triū in ſe vocabula interptata ē: ꝛ officiū executa. Ibi R
maria. h̄ maria. Suſanna v̄o interptaf liliū. qđ nulli meli⁹ ꝯuenit q̄ʒ illi q̄ pulle
giū meruit caſtitatis. Johanna interptaf gr̄a dei. Nulla autē h̄ noīe: q̄ʒ ea q̄ plena
gr̄a: mēoraf. Ille dn̄o d̄ terrenis facl'tatib⁹ miſtrarūt. iſta ppe miſtrauit ei d̄ ſuis.
q̄ de carne ppa admiſtrauit ꝯceptū. ꝛ d̄ lacte ppo nutrimētū. Uñ Lu. xi. btificaf
ab ea q̄ dicebat ad dn̄m. Btūs vēter q̄ te portauit. ꝛ vbera q̄ ſuxiſti. O, ſi btificat
eā ml'ier q̄ adhuc carni ꝛ ſanguini ei⁹ ꝯmūicare nō meruit. lōge magꝭ a nobis bti
ficanda ē: q̄ de ei⁹ carne et ſanguie reficimur ī altari. Caro enī q̄ ibi ſumif caro v̄
gis ē. d̄ cui⁹ carne ſūpta eſt portiuncula. d̄ q̄ artificio ſpūſſctī formatū ē corp⁹ xp̄i.

De eodem Capitulū. iij.

AUe maria. Nota qđ ſicut nomē fi A

liȷ effundif in ſeptē noīa. Iſa. ix. vbi dr̄. Et vocabif nomē ei⁹ admirabil'.
ꝯſiliari⁹ ꝛc̄. ſic ꝛ nomē marie p ſuas īterptatōes pt ꝯuenīēter effūdi. Unō
De interptatōibus h⁹ nomis maria ei dr̄. Oleū effuſū nomē tuū ꝛc̄. vt ſup. Interptaf ei maria illumīata vl' illumiatrx.
vl' illumināſ. vl' ſtella marꝭ. vl' ſmirina marꝭ. vl' ſm q̄ſdā marꝭ hyas. vl' mare ama
rū. vl' ſyro ſmōe dn̄a. Quattuor aūt iſtaꝝ īterptatōnū magꝭ habēf ī vſu. ſ. illumina
trix. dn̄a. mare amaꝝ. ſtella marꝭ. ¶ Illumiatrix ꝛ ſtella marꝭ ppe fuit ī filiȷ nati
uitate. q̄n emiſit radiū totū mūdū illuminātē. ꝛ mūdo edidit lucē verā. q̄n. ſ. verus
ſol iuſticie exort⁹ ē ex ea. Dn̄a ppe ī filiȷ oblatiōe q̄n ipm pn̄tauit ī tēplo. vbi tot⁹
Hoc exponitur īfra lib. iiij. titulo. xvij. AA ꝯuēiebat mūd⁹. q̄ſi totū mūdū volēs de ipo mittere ī ſaiſmā. qđ etiā adhuc d̄ſiḡt Da
ei⁹ imago filiū tenēs q̄ſi ad dādū illū. Itē dn̄a: ſic dicit Damaſcen⁹. Anna genuit ma
mariā. i. gr̄a dn̄aʒ. Maria enī oīm creaťaꝝ facta ē dn̄a. creatorꝭ oīm mr̄ exiſtens. ſce
Amaꝝ mare ī filiȷ paſſiōe. q̄n ſcʒ aīaʒ ipi⁹ filiȷ ptrāſiuit gladi⁹. Btūs ber. Lōge ei n⁹.
pl⁹ q̄ʒ martirē eā n̄ īmerito ceſeam⁹. ī q̄ paſſiōis ſenſū excesſit ꝯpaſſiōis affect⁹.
Itē illuminatrix ē. q: tenebras nr̄as. i. nos tenebroſos illumiat ml'tꝭ modis ſic̄ in B
feri⁹ oñdef. Dn̄a: q: nos ꝓtegit tāq̄ʒ turrꝭ fortiſſima: vt ſup. ꝛ aduerſarios nr̄oſ re
pmit ꝛ expugnat. q̄bꝫ ē terribil' vt caſtroꝝ acies ordinata. Stella marꝭ. q: dirigit
vias noſtras p mare hui⁹ mundi. Mare amaꝝ. q: nob amaricat noxias mundi
delicias. Roganda ē ergo aſſidue. vt nomen ſuum interpretur in nobis. vt ſcʒ illu
minet tenebras noſtras. noxias nobis amaricet delicias. vias noſtras tanq̄ʒ ſtel
la maris regat ꝛ dirigat. tanq̄ʒ domina comprimat tempeſtates: et aduerſarios

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

noſtros puniat ⁊ ꝯpeſcat. Nūc ꝺ ſingul' iterptatõib⁹ aliqntulū diffuſi⁹ videam⁹.

Maria L

Illumīata. a patre luminū a q̄ deſcēdit om̄e datū optimū. ⁊ cui⁹ dono tot habuit in ſe lumīaria qt ꝟtutes. Et ita h̄ nomē maria ei ſingulariter ⁊ excellēter ꝯuenit. q2 p̄ oīb⁹ poſt filiū ſuū pl'a dona habuit graꝝ. Illumīata etiā ꝑ grām ſpūſſcti qñ in vtero ſcītificata: et qñ ſpūſſctūs ſupuenit in eā. Itē illumīata a filio dei vero ſole iuſticie i illi⁹ ꝯceptōe quē totū ī corde. totū ſuſcepit ⁊ portauit in vētre. nec potuit eſſe nō illumīata: q̄ fontē lumīs ſuſcepat in ſe totū. Jō mľier amicta ſole Apocaľ. xij. appellaṫ. ⁊ lune q̄ totū lumē ſuū a ſole recipit Cāti. vi. ꝯpaṫ. Jpa etiā tāq̄ ex ſole ex reſpectu diuitat; beatificaṫ a generatõib⁹ vniuerſ. Uñ dicē. Quia reſpexit hūilitatē ancille ſue. Ecce q2 a ſole illumīata. Ecce enī ex h̄ btā; me dicēt oēs generatões. Ecce lune pulcritudo ⁊ lumē.

Illumīatrix. Jdeo poſtq̄ dicta ē pulcra vt luna: dicīṫ electa vt ſol. q2 ſicē ſol radijs D ſue claritat; illumīat mūdū. ſic ipa ſuis ꝟtutib⁹ ⁊ exēplis ppl'm irradiat xpianū. Uñ dicit Ecci. xxiiij. Illumīabo oēs ſperātes in dño. Alios neq̄. Jpa enim illumīat eccl'iā; militātē ſignatā ꝑ archā noe quā illumīabat feneſtra criſtallina. q̄ figurabat mariā. Illumīat ⁊ triūphātē. Uñ dicē ecci. xxiiij. Ego feci vt ī cel' oriret lumē indeficiēs. i. ego genui xpm q̄ ē ī cel' lumē indeficiēſ. Propt' h̄ de ea canīṫ: q2 vita ei⁹ inclita cūctas illuſtrat eccl'ias. i. militātē; ⁊ triūphātē. Jpa etiā poſt filiū ē illa ꝟa lux q̄ illumīat oēm hoīem veniētē ī hūc mūdū. ſupple q̄ illumīaṫ. Uñ dicē ei pater Jſa. xlij. Dedi te ī lucē gētiū ⁊c. Ad h̄ etiā ſigndū media nocte pepit lucē verā vt mediāte partu ſuo illumīaret populū in tenebriſ ambulātē. Jpa ē etiā via illa ꝑ quā ſpargiṫ lux. Job. xxxviij. Et diuidiṫ eſtus ſup terrā. Cōtra hāc illumīatricē rebellāt heretici. iudei. pagani: ⁊ blaſphemi. Uñ Job. xxiiij. Jpi fuerūt rebelles lumī ⁊c. Sed inimicos ei⁹ pſequenṫ tenebre: ſicē ꝺ2 Naū. i. ¶ Dicūt aūt q̄dā E q2 interpraṫ illumīatrix mea. Jpa enī illumīatrix nr̄a eſt filio mediāte: q̄ Joh. ix. fecit lutū ex ſputo q̄ illumīauit cecū natū. in q̄ latet maximū ſacramentū. Saliua deſcendēs de capite ihu: dei ſapiētia. que dicē Ecci. xxiiij. Ego ex ore altiſſimi prodiui ⁊c. Ex hac ſaliua ⁊ terre nr̄e natura ꝯfectū ē collyriū quo illuminatū ē genuſ hūanū. deſignatū ꝑ cecū illū. ꝑ fidem. ſ. ꝟbi incarnati. Uñ q̄dā. Eſt caro nr̄a lutū: ꝟbi ſapiētia ſputū. Eſt gen⁹ hūanū tali medicamīe ſanū. Eſt aūt triplex oculus. Ocul⁹ cōtemplatõis. q̄ videṫ de⁹ ⁊ que in deo ſunt. q̄ ꝑ culpā ade om̄ino ē extinct⁹. Eſt ocul⁹ ratõis q̄ videt animū ⁊ que in eo ſunt. q̄ ꝑ illud peccatū lipp⁹ eſt effectus. Eſt ocul⁹ carnis: q̄ videt mūdū et q̄ in eo ſunt. q̄ ad carniſ ꝯcupiſcentiā eſt aptus. Unde ꝺ2 de p̄mis pentib⁹ Gene. iij. q2 guſtato fructu vetito ſtatim aperti ſunt ocl'i amboꝝ. i. riui ꝯcupiſcētiaꝝ. Duo p̄mi ꝑ fidē incarnatiõis ſanaṫ. ſ; terci⁹ ꝑ h̄ collyriū excecaṫ. Aliter. Duplex collyriū. incarnatio ⁊ paſſio ſaluatoꝝ. Jn primo ſaliua ⁊ puluis. Puluis de terre puluere facta caro. De ſaliua vt dictū ē. Hoc collyriū dicīṫ xpi. q̄ illuminauit ocl'os ceci nati. Joh. ix. i. generꝭ hūani. Secūdū collyriū dicīṫ Raphael: q̄ interpraṫ medicina dei. qꝺ ꝯfeāt de felle ⁊ iecore piſcis aſſi. q̄ illumīat⁹ ē thobias. Piſcis aſſus xps paſſus: q̄ in veru crucis aſſat⁹ paſt⁹ ē felle et potatus aceto: ſicut dicit ꝑ p̄s. cui⁹ amaritudīes ſi cū amaritudine recolātur illuminā̄t oculos ſpiritales.

De multiplici collyrio

Illuminans. Quidā dicūt. illumīnās eos. i. chriſtianos vľ familiares ſuos. q2 videlicet documētis ſuis q̄ habenṫ ī euāgelio docuit nos viuere chriſtiane. Jn ml'tis etiā docuit ipos apl'os doctores eccl'ie. Edidit etiā nobis lucē verā que illumīnat omnē hominē venientē in hunc mūdū. Jmpetrat etiā iugiter gratiā peccatoribus tenebroſis qui niſi per gratiā nō illuminanṫ. Sic ergo poſſumus effūdere nomen marie in nomīa ſupradicta. ita tamē q2 intelliganṫ anthonomatice et cum articulo artante cōmunem appellatõnem ad ꝓpriam ⁊ ſingularē marie perſonam per appropriatõnem. Cum ergo dicimus. Aue maria. debemus humiliari coram ea tanq̄ ſerui corā domina. Debem⁹ etiam de peccatis conteri: reducentes ad memoriam ſuam et filij paſſionem. cui ex peccatis noſtris dedimus cauſam.

Quib⁹ modis maria nos illumiat

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

Debem⁹ etiā memorare int̄ q̄ v̄ſamur ꝑicula .⁊ tenebras ignorātie nr̄e. vt ſic ī cor
de ꝯtrito et hūiliato: qđ nec ipa nec fili⁹ ei⁹ deſpicit. impetremus ab ea lumē gra
tie.⁊ ducatū inter ꝑicula. F

Stella maris.] Videam⁹ ꝑmo q̄re ſtella. deīceps q̄re ſtella maris. Alia īterp tatio

Maria ſtella

Propter excellentiā ſui ſtat⁹. Vñ dic̄ Eccī.xxiiij. Ego ī altiſſimiſ īhabitaui . Excel
lēs enī fuit in ortu.q̄ȝ ante ſctificata q̄ȝ nata.nata eſt enī filia gr̄e cū oēs alij naſcāt
(De excel lētia ma/rie) filij ire. Eph.ij. Qđ ſignatū ē in h̄ q̄ fuit filia anne.q̄ gr̄a interp̄tat̄. Cāt.vi. Vna
eſt matri ſue.electa genitrici ſue. Excellēſ ī vita:iuxta hūanā ꝯſuetudinē.q̄ȝ v̄gita
tē vouit.licȝ ſteril' malediceret̄ ī lege. Et q̄ȝ hūillima.cū m̄lti ſupbiāt de v̄ginitate.
Et q̄ȝ fidel' ⁊ credula.licȝ qđ ei ꝑmittebat̄ videret̄ īpoſſibile .ſcȝ q̄ v̄go ꝯcipet et
pareret manēs v̄go. Per votū enī v̄gitat̄ȝ et excellētiā hūilitat̄ȝ deo placuit.ſȝ ꝑ fi
dē ꝯcepit. Vñ ⁊ ꝑ aurē dicit̄ ꝯcepiſſe.i.ꝑ fidē dictoꝝ. q̄ȝ fides ex auditu. Jđ dr̄ ei.
Beata q̄ credidiſti q̄m ꝑficient̄ ea que dicta ſunt tibi a dn̄o. Excellens etiā fuit ī
partu.q̄ȝ ſine dolore natura mirāte ſuū ꝑepit genitorē. Excellēs etiā ī ſua aſſum/
ptōe:ſuꝑ oēs angeloꝝ ordines exaltata. Jn oībus enī iſtis et multis alijs cōſiſtit
excellentia ſtelle noſtre.

Quia fixa in firmamēto celi.i.ſcripture ꝑ iugē meditatōem legis diuīe .vl' ī bonis
celeſtib⁹ ꝑ deſideriū ⁊ amorē eternoꝝ tanq̄ȝ vera filia abrahe.cui ꝑmiſſum ē Geñ.
xvij. Multiplicabo ſemen tuū ſicut ſtellas celi.

Quia clara et lucida ſanctitatis exēplo.illuminās mundū multiplici v̄tutū radio. G
ſicut infra aſſignabit̄. Clara etiā ꝑ vite puritatē nō habēs ī ſe maculā ſic luna in ꝑ/
ſenti. Vñ et ei dicit̄ Canti.iiij. Tota pulcra es amica mea :⁊ macl'a nō eſt in te.

Quia tota ignea ꝑ caritatē.marie ex q̄ illū cōcepit qui ignis ꝯſumēs ē. ad Heb.xij.
in fine. Vel etiā ignea ꝑ virtutū vniuerſitatē. Virtutes enī ignee nature ſunt .⁊ iō
ſurſum trahūt.q̄ȝ loc⁹ ignis ſurſum eſt.

Quia parua apparuit ꝑ hūilitatē:ſe offerēs dn̄o ī ancillā cū poſtularet̄ ī mr̄em . Sȝ
poſtea magnā ſe eſſe teſtat̄ dicēs. Btā3 me dicēt oēs generatōes . Quia fecit mihi
magna q̄ potēs ē. Jđ ipa dicit̄ lumiare qđ minuit̄ in ꝯſūmatōe. Eccī.xliij.

(Algabi/tius) Quia attractiue nature. Algabiti⁹ ph̄s. Ea ē natura ſtellaꝝ reſpectu vapoꝝ:q̄ ada
māt̄ȝ reſpectu ferri. Cū ſit ḡ ſtella trahit ad filiū fluidos ꝑ vicia. ſic̄ ꝑ3 de theophi
lo. Dicat igit̄ ei oīs fidel' aīa. Trahe me poſt te ⁊c̄. Jpa ē ei cortina toti⁹ mūdicie.
ꝑcib⁹ merit̄ȝ ⁊ exēplis ꝑcedēs ⁊ trahēs poſt ſe oēs cortinas tabnaculi.i.eccl'ie dei.
Exo.xxvi.⁊.xxxvi.ī fi. Spōſus ⁊ ſpōſa dicūt veni.⁊ q̄ audit dicat veni. Apoc̄.ī fi.

Quia tpe gelicidij lucet ⁊ ſcintillat clariſſime.qđ apparuit in dn̄ica paſſiōe q̄ñ cete H
roꝝ caritas refriguit:⁊ ipa ſola q̄ſi de nocte totā eccl'iam illuſtrauit.

Quia ſtella dicit̄ a ſtādo. Stare enī obediēt̄ȝ ē. Et de ipa dr̄ . Aſtitit regina ⁊c̄.

Quia choruſcās et rutilās .ꝑ excellētiſſimā ꝯuerſatōe3.

Quia aſpectū ⁊ effectū hab3 ad terrā.i.ad terrenos:q̄ꝝ ꝑcurat negocia.⁊ marie ad
ſeruu3 ⁊ amatorē ſuū.cui dic̄. Jn via hac q̄ ḡdiert̄ȝ firmabo ſuꝑ te ocl'os meos.

Propter motū cōtinuū.q̄ȝ cōtinue mouebat̄ de virtute ī v̄tutē.de vno bono ad ali
ud.de actiua ad ꝯtēplatiuā. Btūs Ber. Jn via dei nō ꝑgredi regredi eſt.

Propter citā obediētiā. Baruch.iij.de ſtell'. [Vocate ſūt.⁊ dixer̄t.aſſum⁹]

Quia illuminat q̄s cuſtodit:et a q̄bus eius dilectio cuſtodit̄. Baruch.iij. [Stelle
dederūt lumē in cuſtodijs ſuis:⁊ letate ſunt.]

(Maria ſtella) Quia ꝯ diabolū pugn̄t ꝑ ſeruis ſuis . Judic̄.v. Stelle manētes ī ordīe ⁊ curſu ſuo I
aduerſus ſyſarā pugnauerūt. [te q̄ fecit illas.

Quia filio aſſign̄t q̄cq̄d boni r̄cepit ab eo. Baruch.iij.đ ſtell'. Luxer̄t ei cū iocūdita

Quia fuit ſꝑ ⁊ ē ī dextera dei. Apo.i. Hēbat ī dextera ſua ſtellas ſeptē. Q̄ȝ ꝑ et̄nis
ſꝑ fuiuit n̄ ꝑ tꝑalib3. Parab.iij. Lōgitudo dieꝝ ī dextra ei⁹ ⁊c̄. Credit̄ etiā ad fi/
lij dexterā reſidere.

Quia ſuo mō vigilat de nocte ad ipam noctē illuminādā.

Quia hilarit̄ dat lumē ſuū. Baruch.iij. [Luxer̄t ei.] ñ ſibi.nō mōđo [cū iocūditate]

Quia valde pulcra creatura ꝑ vite honeſtatē. Sicq̄ dē ſtella pulcra ē et oī ſui parte. Et marie dr̄ Cant.iiij. Tota pulcra es amica mea ꝛc̄. Nōne tota pulcra. q̄ nō habuit maculā neqꝫ rugā: Nōne tota pulcra q̄ a plāta pedis vſqꝫ ad ꝟticem pulcra? Et ħ ondeẜ īfra libro.v.ꝑ totū.de pulcritudine ei⁹.

Quia nauigātes ꝑ mare mūdi ītroducit ī portū ſalut᷑. Ideo ſignaẜ ꝑ ſtellā q̄ magos adduxit ad xp̄m q̄ ē port⁹ ſalutꝫ. Vñ matth.ij. Ecce ſtella quā viderāt ꝛc̄. Et ſtatim ſeq̄ẜ. Et intrātes domū inuenerūt pueꝝ.qui eſt ille port⁹. K

Quia qñqꝫ q̄ſi ridere videẜ.qꝛ pepit riſū ꝛ gaudiū noſtrū. ꝛ in ipa ꝛ ꝑ ipaꝫ nob̄ arriſit pater. Vñ in figura ei⁹ dixit Sara Geñ.xxi.[Riſum fecit mihi dñs] Et ꝓpt̄ ħ ꝯridēdū ꝛ congaudendū eſt ei. Unde ſeq̄tur in verbis ſare.[Et q̄cunqꝫ audierit cōridebit mihi].i.cōgaudebit.dicit gloſa.

Quia firmamētū adornat.i.eccl'iam.tāqꝫ pulcerrima ml'ierū. Cāti.v. Pulcra ī vterina ſanctificatōe.pulcrior ī chriſti ꝯceptōe.pulcerrima in ſua aſſumptiōe. Eccl'i.xxvi. Sic ſol oriēs ī mūdo ī altiſſimis dī.ſic mlierꝫ bone ſpēs ī ornamētū dom⁹ ei⁹

Quia noctē illumīat. Illumīauit enī noctē illā ſolitariā nec laude dignā q̄ ab eua defluxerat vſqꝫ ad ipam. Nā in ortu ei⁹ meliorari oīa inceperūt.

Quia radijs ſuis terrā illuſtrat.i.terrenos. Repleta enī gr̄a ſeptiformi.nos replet d̄ ſua ſemꝑ plenitudine.nobis refundēs gratiā. niſi ſteterit ꝑ nos.

Quia futuros euētus p̄notat. Cometes enī qñ oriẜ ſignū eſt mortꝫ principū.ꝛ ipſa mortis xp̄i q̄ eſt princeps pacꝫ. Iſa.ix.ꝛ diaboli q̄ diciẜ p̄nceps mūdi. Joh.xiiij. Iō diciẜ Hiere.xlviij.[Fortis impegit in fortē].i.diabolus ī xp̄m.[ꝛ ambo pariter corruerūt] ſꝫ diſſimiliter. Iſtd̄ impletū eſt in dñica paſſione. L

Quia aſtrologos verificat. imo ſupaſtrologos .i.ꝓphetas. q̄ ī his que de partu ei⁹ p̄dixerāt.ꝑ eā fideles inuenti ſunt.ſicut petierat eccleſiaſtic⁹.xxxvi.

Quia pigros ad laborādū excitat.cū ipa ſit lucifer ꝛ ſtella matutina. Ante ortū enīꝫ ei⁹ inutilis erat labor homīs ad vitā eternā ꝓmerendā.

Quia nauigātes ꝑ mare hui⁹ mūdi rectificat ꝛ dirigit ad portū. Vñ deſignaẜ ꝑ ſtellam q̄ magos adduxit ad xp̄m.qui eſt portus ſalutꝫ. Quere infra.

Maria lucifer

Lucifer.[Vñ canit eccl'ia.[Oriẜ vt lucifer].i.nō tenebroſa ī ortu ſicnt nos q̄ naſcimur oēs filij ire. Eph.ij. Sꝫ ipa añ ſctificata qꝫ nata. Orta ē vt lucifer.i. tota clara ꝛ ī ſpe maioris claritatꝫ.ſ.ſol' iuſticie q̄ nat⁹ ē ex ea. Et bñ diciẜ maria lucifer.qꝛ in vtero ſuo ſacro nouē mēſib⁹ portauit lucē verā. Diciẜ enī lucifer grece foſoros:a fos qd̄ ē lux.et oros qd̄ ē viſio. De ħ lucifero Job.xxxviij.dic̄ dñs ad iob. Nūquid ꝓduces luciferꝝ ī tp̄e ſuo.i.ī tp̄e gr̄e. Quaſi diceret.nō tu ſꝫ ego. Itē lucifer clarior ceteris ſtellis.ꝛ maria in ſingul' virtutib⁹ ſanctorū ordinib⁹ p̄eminet vniuerſis. Adapta huic lucifero ꝓprietates aurore. M

Maria ſtella matutina

Stella matutīa.[lucēs antēqꝫ dieſcat.qꝛ ortuſ marie p̄ceſſit ortū diei.i. chriſti. q̄ lux eſt et dies. Hec eſt ſtella que vincenti ꝓmittiẜ in p̄miū. Unde apocal'.ij.[Vincenti dabo ſtellā matutinā.] Et nota q̄ in ortu hui⁹ ſtelle.ſcꝫ qñ gr̄a et dilectio marie oriẜ ī corde iuſti.fugiūt fures.i. demones. q̄bus ipa terribilis eſt vt caſtroꝝ acies ordīata.vigiles fiūt alacriores.i.plati.vl' q̄cunqꝫ d̄ ſua ſalute ſolliciti. egri animequiores.oparij vigilantiores. Et bñ maria[ſtella matutina]qꝛ ſp fuit in mane oriendi.et nūqꝫ tendebat ad occaſum peccati. Vel[ſtella matutina]gl'ia eterna.que nunqꝫ habebit finē.ꝛ que ſemꝑ videbiẜ inchoare.vt dicere videaẜ q̄libet de beatis. Et dixi nūc cepi.ſcꝫ guſtare.qm̄ ſuauis ē dñs. Vel ſtella matutina. q̄libet de beatꝫ. Unde diciẜ Job.xi. Orieris vt lucifer. Chriſtus etiā ſtella matutina. Unde Apoca.in fine.[Ego ſum radix].id ē ſubreſtamentū ꝑ diuinitatē.[et genus dauid]ſcḿ humanitatē. Matth.i.ih̄u chriſti filij dauid[ſtella ſplendida] Hic tangit p̄cipuū opus ſuū ſcḿ humanitatē ſcꝫ reſurrectionē.[ſtella ſplendida] quia illumīauit noctē inferni. Iſaie.ix. Populus q̄ ambulabat ī tenebris vidit lucē magnā.habitantib⁹ in regione vmbre mortis.lux orta eſt eis. Bene[ſtella]que apparet parua:et ſignat eius hūilitatē:qua rex deſcendit ſoluere ſeruos incarceratos.[et matutina]quia mane ſurrexit. N

Universitäts- und Landesbibliothek Düsseldorf

ET nota ꝙ triplex ꝑt diſtingui ſtella. ſcꝫ veſꝑtina. nocturna. matutiā. i. vita eue. O
vita patrū antiquoꝝ. ⁊ vita marie. Prima veſperꝰ. i. ve ſpirans. hec eſt eua que
toti mūdo ſpirauit ve culpe ⁊ ve pene. q̄ ſcꝫ ſtella appellatur abſinthium. Apoc. viij.
ꝓpter amaritudinē illate mūdo miſerie. Secūda vita iuſtoꝝ. q̄ fuerūt et ante ad/
uētū dn̄i et poſt. Quibꝫ dicit apl's ad Phil. ij. In medio natiōis ꝑue et ꝑuerſe lu
cetis ſicut lumiaria in mūdo: verbū vite ꝯtinentes. Tercia lucifer. i. vita marie. cu
ius vita inclita cūctas illuſtrat eccleſias.

ITem hec ē ſtella q̄ apparuit magis: q̄ nō in firmamēto ſed ſubter firmamētū: P
q̄ſi inclinata ſtellaꝝ natura in inferiori ſpacio aeris ꝯcurrebat. Ac ſi diceret cū
pſalmiſta. Inclinauit celos dn̄s ⁊ deſcēdit. Noua erat ſtella illa. illā ſcꝫ nūciās no
uitatē de q̄ Hiere. xxxi. Creauit dn̄s nouū ſup terrā. femia circūdabit virū. Hoc
nouū fuit ⁊ inauditū ſup terrā: ꝙ femia habuerit ī vtero paruulū q̄ dē tpe. ſꝫ tū vi
rū omī ꝑfectōe ꝟtutū. Stella hec cū ſole lucebat ꝯtra naturā ſtellaꝝ omniū. Lu
na enī et ſtelle ſuꝑueniēte ſolis lumīe nō apparēt: ſed abſorbentur a ſplēdore ſol'. Hec
aūt ſtella lucebat cū ſole. nec ad lumē ſolis ꝓꝑam claritatē amittebat. vt illiꝰ ſtelle
q̄ ꝑepit ſolē ꝓuilegiū demōſtraretur. Beata enī virgo q̄ verū ꝑepit ſolē: lucet cū filio.
⁊ q̄nto maiori dignitate rutilat filiꝰ: tāto maiori dignitate ſplēdet et mater. Que
licꝫ longe ſit minor filio: ſic ſtella minor ſole. h̄ tn̄ gaudet ꝓuilegio: ꝙ oīs aīa deo
ꝯpata ſuā reꝓmit claritatē. Sꝫ q2 honor filij honor ē mr̄is. ī excellētia filij lucꝫ ex
cellētia mr̄is q̄ tātū filiū meruit generare. Qd̄ deſignatur ī h̄ ꝙ ſtella illa lucebat ꝺ die.

Alanꝰ ꝺ inſula

HEc eſt ſtella de q̄ legitur Nūeri. xxiiij. Orietur ſtella ex iacob ⁊c̄. In natura enim Q
ſtellaꝝ ſolēt ſex ꝓncipaliter ꝯſiderari q̄ laudi ſtelle iſtiꝰ poſſunt ꝯgrue adaptari.
Hec ſunt materia. forma. quantitas. ſitus. motus. ⁊ virtꝰ.

Materia. In q̄ cōſideratur incorruptio: q2 cūctis corꝑibꝫ citra lunā ſubiacentibꝫ cor
ruptōi: ſola natura ſtellaꝝ mūdo manēte nō ꝑt corrūpi. Merito ergo in materia nr̄e
ſtelle: ꝟginis marie ꝯſideratur incorruptio. de qua materialiter natꝰ eſt ſcḋm carnē.
cuiꝰ animā deꝰ nō dereliq̄t ī inferno. nec dedit ſanctū ſuū videre corruptōez. Que
etiā ſcḋm carnē ꝑeitꝰ expers corruptōis fideliter eſt credēda. q̄ īcorrupta ꝟgitate de
ſe genuit eū q̄ omīs incorruptōis eſt cauſa. vt ſicut ſtelle q̄libet incorruptibiles ꝺ
natura: ſic ipa ſit incorruptibil' de gr̄ia. Sine corruptōe etiā putredīs ⁊ incinera
tōis. in corpore creditur de mūdo aſſumpta.

Forma. In q̄ ꝯſideratur plenitudo rotūditatis ⁊ ꝑfectio. Quia ſic rōe ꝓbatur geome/
trica: cūctis corꝑibꝫ plenior ⁊ ꝑfectior eſt ſpera. Oīs aūt ſtella eſt ſperica. Audi ple/
nitudinē ī hac ſtella. Aue gr̄a plena. Audi ꝑfectionē. Beata es q̄ credidiſti: quo
niā ꝑficientur in te que dicta ſunt tibi a dn̄o.

Quātitas. In q̄ ꝯſideratur paruitas vl' magnitudo. Sꝫ ita ꝙ q̄ ꝑue ſūt eſtimatiōis R
magne ſunt in rei ꝟitate. Audi ſtellā hāc eſtimatōe ꝑuā. Ecce inq̄t ancilla dn̄i. Au
di ī rei ꝟitate magnā. Btāꝫ inq̄t me dicēt omēs generatōes. Quia fecit mihi ma
gna qui potens eſt ⁊c̄.

Situs. In q̄ ꝯſideratur eminētia vl' deꝑſſio. Quia q̄dā ſtelle tāq̄ ꝯfixe ſūt celo. ce
tere ꝯpēdēt in inferiori loco. Uerūtamē ſtella maris ſꝑ in celo apparet ſublimis.
At illā ſub pedibꝫ ſtix atra videt maneſq̄ ꝓfūdi. Uere ſtelle nr̄e ꝟgīs glioſe ſꝑ in
celo ſublimis eſt eminētia. q2 exaltata eſt ſup choros angeloꝝ ad celeſtia regna.

Motꝰ. In q̄ ꝯſideratur general' oīm circūuolutio. Quia ſtella q̄libꝫ mutās locū īde S
circulariter mouetur circa circuli cētꝝ. Sola ꝟo ſtella maris de loco neſcia moueri. cir
cuit imobile pūctū qd̄ ē ꝓncipiū celi. Qd̄ pūctū ſtella maris habēs ī ſe neſcit ab ipo
ſeparī. Que ſtelle nr̄e ꝟgini bn̄ ⁊ ꝯuenīēter poterūt adaptari. Audi ſtellā hāc circū
uolubilē. Nouū faciet dn̄s ſup terrā. ml'ier circūdabit viꝝ. Audi etiā viꝝ illū pū/
ctū. i. ſimplicē eē. Btūs dyoꝰ cū ꝺ ꝑtibꝫ hūane nature ī xp̄o loq̄tur: dic̄. Ex q̄bꝫ ſim
plex ieſus īeffabil'r ē ꝯpoſitꝰ. Uis audire īmobilē Bocciꝰ dic̄. Stabiliſq̄ manēs
dat cūcta moueri. Uis audire illū ꝓncipiū. Ipſemet dicit. Ego ꝓncipiū q̄ et loq̄r
vobis. Uis audire quō ſtella nr̄a illū habꝫ ītra ſe. Qd̄ enī ī ea natū ē de ſpū ſctō eſt.
Uis audire ꝙ n̄ poſſit ab illo diſcedere. Audi ipaꝫ ī Cāt. Tenui eū nec dimittā.

Dyoꝰ
Boctiꝰ

Virtus] In qua maxime ꝯſideratᷣ generatōis vꝉ corruptōis oꝑatio. Quia q̄run- T
dā ſtellarū virtꝰ terrā fecūdat ad generatōis oꝑatōnē. q̄rūdā ꝟo ꝟtus inficit ad
corruptōē. Vis audire ſtelle noſtre ꝟtutē. Virtꝰ altiſſimi obumbrabit tibi. Vis
audire ex hac ꝟtute terre nr̄e fecunditatē. Dn̄s dabit benignitatē. ⁊ terra nr̄a da
bit fructū ſuū. Vis audire generatōis oꝑatōē. Generatio ⁊ generatio laudabit
oꝑa tua. Vis audire corruptōis purgatōē ꝑ eandē virtutē. audi paulū dicētē ad
Hebre. i. Qui portat oīa ꝟbo ꝟtutꝫ ſue purgatōē petōꝝ faciens ⁊c.
O vere ſtella mirabilis. vere laudabilis. igitur venite.

Igitur venite

Corruptōni ſubiacētes ad incorruptibilē. Ut ꝑ eam vobis corruptibile hoc indu V
at incorruptōem. ⁊ mortale hoc īmortalitatē.
Gratia vacui ad plenā. Ut cū ſitis vacui ḡtia. de plenitudine eius ſicut adipe ⁊ pi
guedine repleatᷣ anima veſtra.
Imperfecti ad ꝑfectā. Ut cū venerit qđ ꝑfectū ē ꝑ eā euacuetᷣ qđ ī vob ex ꝑte ē ⁊c.
Igitꝰ ve nite — Paruuli ad magnā. Ut ꝑ eā ī eo creſcatꝫ cuiꝰ magnitudīs nō eſt finis.
Humiles ad ſublimē. Ut ꝑ eam vos exaltet q̄ ꝑ eā depoſuit potētes de ſede.
Claudicātes a ſemitis vr̄is ad circūuolubilē. Ut mlier q̄ circūdedit virū gremio
vteri ſui. ſit in circūitu ꝑpli ſui ex h̄ nūc et vſqꝫ in ſeculū.
Debiles ad eius ꝟtutē. Ut cū aliq̄s ceciderit nō collidatᷣ: ſed mater diuīe pietatis
ſupponat manū ſuam.

Stella maris] Sup illō Luc. i. Et nomē virginis maria. dicit btūs Bern̄. X
Loq̄mur pauca ſup h̄ noīe. qđ interꝑtatū ſtella maris dicitᷣ. ⁊ matri ꝟgini
valde ꝯueniēter aptatᷣ. Ipa nāqꝫ aptiſſime ſideri cōꝑatᷣ. q꞉ ſicut ſidꝰ ſine ſui cor-
ruptōe ſuū emittit radiū. ſic abſqꝫ ſui leſiōe ꝟgo pepit filiū. Nec ſideri radiꝰ ſuā
minuit claritatē. nec ꝟgini filiꝰ ſuā ītegritatē. Ipa ē eſt nobilꝭ illa ſtella ex iacob
orta. cuiꝰ radiꝰ vniuerſū orbē illumīat. cuiꝰ ſplēdor ⁊ ꝑfulget in ſupnis. ⁊ īferos
penetrat. Terras etiā ꝑluſtrās ⁊ calefaciēs magꝭ mētes q̄ȝ corpa. fouet ꝟtutes. ex
coquit vicia. Ipa nāqꝫ eſt p̄clara illa ⁊ eximia ſtella: ſup h̄ mare magnū ⁊ ſpacio-
ſum neceſſario ſubleuata. micās meritꝫ. illuſtrās exēplis. O q̄ſq̄s te intelligꝭ ī hu
ius ſeclī ꝓfluuio magꝭ inter ꝓcellas et tēpeſtates fluctuare. q̄ȝ ꝑ terrā ambulare.
ne auertas ocl'os a fulgore huiꝰ ſiderꝫ: ſi nō vis obrui ꝓcellꝭ. Si inſurgāt venti
tēptatōnū. ſi incurras ſcopulos tribulatōnū. reſpice ſtellā. voca mariā. Si iacta-
ris ſuꝑbie vndis. ſi ambitōis. ſi detractōis. ſi emulatōiſ. reſpice ſtellā. voca mariā.
Si iracūdia. aut auaricia. aut carniſ illecebra nauiculā ꝯcuſſerit mētꝫ. reſpice ma
riā. Si criminū īmanitate turbatꝰ: cōſciētie feditate ꝯfuſus. iudicij horrore pter
ritꝰ baratro īcipias abſorberi triſticie: deſꝑatōis abiſſo: cogita mariā. In ꝑiculiſ.
in anguſtijs. ī reb; dubijs. mariā cogita. mariā inuoca. Nō recedat ab ore: nō rce
dat a corde. Et vt īpetres oratōis eiꝰ ſuffragiū: nō deſeras ꝯuerſatōis eiꝰ exēplū
Ipaꝫ ſeq̄ns nō deuias. ipaꝫ rogās nō deſperas. ipam cogitās nō erras. Ipa tenē
te nō corruis. ipa ꝓtegēte nō metuis. ipa duce nō fatigarꝭ: ipa ꝓpicia ad portū ꝑ-
uenis. ⁊ ſic in temetipo expirꝭ q̄ȝ merito dictū ſit. ⁊ nomē ꝟgīs maria. Hec Ber.
Itē tpe huiꝰ ſalutatōis valde ꝯgrue appellata eſt maria ſtella marꝭ. qn̄ ſcꝫ nulli erāt Y
in celo beati. de homib; intellige. In mūdo nulli aut pauciſſimi iuſti. ſꝫ oīes aut
fere omnes erāt in mari. i. in amaritudīe peccatoꝝ. ignorātie tenebris īuoluti. Et
ideo iuſte] ſtella maris]. i. miſeroꝝ nūcupata eſt. q̄ ad h̄ ordinata ē ab eterno: vt
ꝑ eam dn̄s quantū in ſe eſt oīm miſereretᷣ. Iō dicit ipa ꝓuer. viij. Ab eterno ordi
nata ſum. Modo aūt in tpe grē cū nō ſolū miſerꝭ: ſed ⁊ iuſtꝭ illumīet et beatꝭ. ma
gis vocāda videtᷣ ſtella mūdi. ſtella celi. ſtella maris. Stella mūdi. i. iuſtoꝝ: q̄ pro
pter cordis mundiciā mūdi appellantᷣ. q꞉ dū affectu deuotōis ad illā reſpiciūt: cō
tra ꝑſſuras mūdi cōſolatōis ab ea beneficia ꝯſequūtᷣ. Stella celi: q꞉ ſua claritate
oīes illumīat ordīes btōꝝ. Stella marꝭ: q꞉ oēs miſeri fluctuātes ī amaritudīe
criminū in ipa refugiū inueniūt: que lucē genuit fluctuātib; in h̄ mari. Uel etiaꝫ
ſtella maris: q꞉ p̄cipue illumīat amaros ꝑ peccatis. ⁊ ipa ē lumen peccatoꝝ etiaꝫ

pfundiſſime peccãtiũ. ſicut patet in theophilo.
Itẽ ſtella maris. qz ſicͭ ſtella ĩ mari nauigãtibꝫ recte vie indiciũ eſt. ſic maria ĩ hoc Z
mũdo tortuoſe viuẽtibꝫ. alijs rectã viã hũilitatis. alijs caſtitatꝭ. alijs bone opatõ-
nis. alijs cõtemplatõis ſeu cuiuſlibet ꝟtutis oſtendit.
Itẽ ſtella marꝭ qz nauigãtes mare mũdi ſpacioſũ. vbi ſunt reptilia abſqz numero: ⁊
aĩalia puſilla cũ magnis. ipam inter oẽs ſtellas. i. ſctõs pcipue cognoſcũt. ad eam
freqñti⁹ ſpũalibꝫ ocul' reſpiciũt. pditã ſolliciti⁹ redeũt. ſm eã iter ſuũ dirigũt. Ipa
enĩ recte viuere cupiẽtes exẽplis ſuis dirigit. errãtes ad viã reducit. piclitãtes ad
portũ ſalutis deducit.
Itẽ hec ſtella marꝭ ſtellis ceterꝭ pemĩnet tribꝫ modis. Altitudine. ĩmobilitate. lumi-
nis cõmunione.
Altitudine qz in ꝟtice mũdi poſita ſicut caput mẽbris: ſic ſupertollit' ceterꝭ ſtellis. A A
Vñ poeta. Hic ꝟtex nobis ſemp ſublimis. At illũ hoc eſt ei⁹ oppoſitũ ſub pedibꝫ
ſtix atra videt maneſqꝫ pfundi. Sil'r ⁊ maria vniuerſis celi ⁊ terre creaturꝭ altior.
Quia ceteri ſancti migrãtes a corpe recipiunt' inter choros angeloꝝ ⁊ ſup ordĩes
beatoꝝ. Vñ Vidi ſpecioſam ſicͭ colũbã vſqꝫ ſup riuos aqꝛum.
Immobilitate qm̃ q̃ſi in cẽtro firmamẽti ꝯſtituta: ceterꝭ vario motu mõ ad ortũ:
mõ ad occaſum tẽdentibꝫ. ipa ĩmobil' pſiſtit. Uerte viſuꝫ ad ceteros filios hoĩm
q̃ ſua mobilitate corruerũt: ⁊ corruũt tota die. ⁊ ſic videre poterꝭ quõ illa ĩmobil'
et ĩmutata pmãſit. Nec ſolũ ĩmobilis p peccatũ: ſed vt breuiter dicã: ad nullum p
miſſum angeli a voto virginitatis ſeu pposito titubauit. Vñ et caſtellũ appellat'
fundatũ ſupra firmã petrã q̃ eſt chriſtus. ⁊ ſimiliter turris.
Abbas abſalõ — Luminis cõmũione qz ceterꝭ ſanctꝭ viciſſim lumen ſuũ pbentibꝫ: hec ſine viciſſitu- B B
dine ſemp eq̃li radio q̃ntũ in ſe eſt cũctis viuentibꝫ claritatẽ effundit. Ceteri eniꝫ
ſancti iure q̃dã patronat⁹ ſibi cõmiſſis pl⁹ poſſunt pdeſſe. et ſic mortalib⁹ ſua im-
pendũt ſuffragia. ſꝫ mõ differẽti. Ut petr⁹ romanis. dyoniſi⁹ francigenis. marti-
nus turonicꝭ. et hmõi. Pro ſuo etenĩ grege pl⁹ pt q̃libet ſanctus in curia altiſſimi
q̃ꝫ p alieno. Maria ꝟo ſicut eſt oĩm regina. ſic et oĩm patrona. ⁊ eq̃liter q̃ntũ in ſe
eſt: eſt ei cura de oĩbꝫ. Sap. vi. ſine acceptõne pſonaꝝ. q̃ ſup oẽs accepit plenitudi-
nẽ dignitatis. Lõge enĩ poſitos illumĩat radijs miſicordie ſue. Sibi ppinq̃s p
ſpẽalem deuotõeꝫ ꝯſolatõnis ſuauitate. Triſtẽtes ſecũ in patria excellẽtia glorie.
Et ſic nõ eſt q̃ ſe abſcõdat a calore ei⁹. Sicut ei tã iuſti q̃ꝫ pctõres aſſidue exorãt
mariã. ſic tã angeli q̃ꝫ beati iugiter reſpiciũt in mariã.
Alia intpratio — a Amaꝝ mare. Mare eſt general' aq̃ꝝ collectio. ⁊ pp̃e ſic appellat'. qꝛ aq̃ ei⁹ ama- L L
re ſunt. vt dicͭ Iſidor⁹. Maria ei amarũ mare interptat'. Et quaſi q̃dã pſagio Iſi-
ſic nũcupata ẽ. ⁊ ſi nõ ppter amaꝝ penitẽtie gemitũ quẽ nõ habuit q̃ nõ peccauit. dor⁹
ppter vehemẽtiã tñ doloris quẽ habuit in filij paſſiõe ſortita ẽ nomẽ amaritudĩſ.
Dicit' enĩ cõpetẽter mare amaꝝ rõne ſui ſtatus in filij paſſiõe. i. valde amara. vt hec
duo. mare ⁊ amarũ referant' ad duplicẽ amaritudinẽ. Quaſi enĩ mare. i. tota ama-
ra fuit p dolore filij. ⁊ amara valde p excecatõe populi ſui. Vñ apl's Ro. ix. Cõti-
nuus mihi dolor ⁊c. De h̃ mari pphetice dictũ eſt Eccl'iaſtes. i. Oĩa flumina in-
trãt in mare: ⁊ mare nõ redũdat. Eccl'i. xl. Oẽs aq̃ in mare ꝯuertunt' ⁊c. Dicit' er-
go. Oĩa flumĩa. i. oẽs aq̃ dulces. ſcꝫ omẽ genus graꝝ: ⁊ oĩa cariſmata. intrant ĩ
mare. i. in mariã. ⁊ mare. i. maria. nõ redũdat. i. nõ ĩtumeſcit p ſupbiã. nec ſe
reuoluit p iactãtiã. nec littus ſuũ aut limitẽ hũilitatꝭ excedit. Audito ſiq̃dẽ ab an-
gelo. Aue gr̃a plena dñs tecũ. Spũſſctũs ſupueniet in te. Ecce q̃ Oĩa flumĩa ĩ-
trant ĩ mare. Reſpõdit. Ecce ancilla dñi. Ecce q̃ mare nõ redũdat. Unde et
ei ꝯpetit ille ꝟſus pr̃is ſui dauid. Ego dixi in abũdãtia mea. i. in plenitudĩe vir-
tutũ meaꝝ. nõ mouebor ĩ eternũ. i. nõ tumeſcam ſupbiẽdo. Et hec eſt veriſſima
hũilitas: que naſcit' de plenitudine virtutũ.

Maria mare DD

Propter aq̃ꝝ. i. graꝝ plenitudinẽ. Vñ dicta ẽ gr̃a plena. In mari enĩ nec fundus
nec mẽſura ẽ. Nec maria accepit graꝫ ad menſurã alioꝝ. Eccl'i. i. Profundũ abyſſi

ꝗs menſus eſt? Hec etiã plenitudo ex eo ꝓpendit ꝙ ſicut pluuia ĩ vellꝰ: deſcẽdit in eã filius dei.

Propter nauigij aptitudinẽ. Vñ dr xpo. In mari via tua ⁊c. ⁊ veſtigia tua non cognoſcent. Per eã enĩ tanq̃ ꝑ mare venit xps in mũdũ. ⁊ ꝑ eã tanq̃ ꝑ mare trãſeũt veri iſrahelite ad portũ felicitatꝭ eterne: ſubmerſis egiptijs. qꝛ ipa vniuerſas hereſes interemit. Uel ſubmerſis egiptijs. i. demõibꝫ ⁊ vicijs in fluctibꝫ lacriaꝝ. q̃ pcedunt de mari. i. de amaritudine animi. rubro ꝑ memoriã peccatoꝝ.

Propter amaritudinũ multitudinẽ. Quas ſuſtinuit in filij paſſiõe. Vñ dicit filio ſicut filius patri. Oia excelſa tua ⁊ fluctꝰ tui ſuꝑ me trãſierũt: ꝑ ꝯpaſſionẽ ⁊ interiorẽ amaritudinẽ. Quia ſicut dic btũs Ber. Nõ potuit videre filiũ crucifigi ſine affectu materni doloris. ⁊ ſi ſperaret reſurrecturũ ⁊ mortẽ ſuꝑaturũ. — Ber.

Maria mare

Quia nõ pt exhauriri. Oẽs enĩ aq̃s recipit ⁊ oẽs aq̃s emittit: ⁊ ſꝑ plenũ remanet. ⁊ ideo recipit vt emittat. Sic maria a deo recipit oẽs aq̃s graꝝ: oẽm plenitudinez vniuerſoꝝ bonoꝝ. vt ea nobis diſtribuat ſine diminutõe plenitudis ſue. Et ideo ad locũ vnde exeũt flumia beneficioꝝ reuertũt. i. reuerti debẽt ꝑ gratiaꝝ actõez: vt iteꝝ fluãt ad nos. Eccleſiaſtes. i. Itẽ ſicut nec maris ꝓfunditas: ſic nec marie liberalitas pt exhauriri. Indefeſſe enĩ et ſufficiẽter dat grãm vniuerſis. niſi ꝑ eos ſteterit. quã facillime inuenit apd deũ. Et ipa eſt ſicut vellꝰ vel ſpongia. Vñ. Deſcendet ſicut pluuia ĩ vellꝰ. Que multũ de facili trahũt aquã ⁊ in magna q̃ntitate. ⁊ eã facillima ꝯpreſſiõe refundũt. Sic ⁊ maria gr̃iã quã inuenit apd deũ. — E E

Quia gutte eiꝰ nõ poſſunt dinumerari. Iz gr̃ie vl' miſericordie marie innũerabiles ſunt. Eccl. i. Arenã marꝭ et guttas pluuie q̃s dinumerauit? Et h̃ maxime: erq̃ filiꝰ dei ſicut pluuia in vellꝰ deſcendit in eam.

Quia aq̃ eiꝰ ſalſe ſunt. ⁊ potate magꝭ ſitim accendũt. Aq̃ iſte gr̃ie ſunt q̃s diſtribuit maria. q̃ guſtate magꝭ accẽdunt deſideriũ. Vñ ipa dic Eccli. xxiiij. Qui bibunt me adhuc ſitiẽt. Nec mirũ ſi ſitim tãq̃ ſal accẽdit. cũ ipa ſit illd vas de q̃ dixit heliseꝰ. iiij. Reg. ij. Afferte mihi vas nouũ: ⁊ mittite in illud ſal. Sal ĩ nouo vaſe: ſapiẽtia dei ĩ vtero ꝟgiali. Nõ g̃ miꝝ ſi q̃ tale ſal accepit: tota ſalſa eſt tãq̃ mare. Et ideo ſemel expti eiꝰ dulcedinẽ: q̃nto ampliꝰ bibũt: tãto ampliꝰ ꝯcupiſcũt. — F F

Maria mare amaꝝ

Dicitur etiã maria. mare amaꝝ. ſicut dicit Beda. eo ꝙ mare. i. mũdũ ꝑ graꝫ ſuam nob amaricat: ⁊ ꝑ exẽplũ. ⁊ vniuerſas mũdi delicias ꝯuertit ĩ amaritudinẽ de ſe ſi delit cogitãti. ⁊ mũdanas amaritudĩes ſuis imitatoribꝫ dulces fac̃ rputari. Deutero. xxxiij. Inundatões marꝭ q̃ſi lac ſugẽt. ſcꝫ imitatores marie. Propriꝰ ei aluꝰ hꝰ marꝭ. marie ſctitas ẽ. Et ſi tm̃ ad ſctõs reſpiceret. q̃ſi ĩ ſuo alueo clauderet. Sꝫ ſuꝑuenit in eã ſpũſſctũs vt eã faceret iundare. Inundat aũt q̃ſi ꝓpriũ excedẽs alueũ. cũ ipa licet ſine pctõ nihilominꝰ tñ pctõribꝫ ꝯdeſcẽdit. Qua inundatõe tanq̃ lacte ſuos paſcit. Et he inundatões ille ſunt emiſſiões padiſi: d q̃bꝫ agit Cãt. iiij. — G G / Beda

Dicit nihilominꝰ. mare amaꝝ. qꝛ mundꝰ fuit ei amarꝰ. Vñ ⁊ ꝑ ꝟgã nucẽã ĩtelligit. Hiere. i. In nuce enĩ nucleꝰ dulcedinẽ. teſta ſoliditatẽ. cortex hꝫ amaritudinem. Nucleꝰ huiꝰ nucꝭ: ſpũs marie ſuꝑ mel dulcꝭ. Teſta ſolida: corpꝰ integꝝ null' vnq̃ delicijs ꝯq̃ſſatũ. Cortex exterior: mũdꝰ cuiꝰ diuitias ſpinas reputabat: exẽplo filij magis eligens pauꝑtatẽ. — H H

Maria mare rubrũ / Nicho. d tornai

Itẽ ipa eſt mare rubꝝ. qꝛ ꝑ ꝯpaſſionẽ rubricata eſt ĩ filij paſſiõe. Vñ dicit ſunamitis. i. coccinea. Cant. vi. In ipa enĩ ⁊ ꝑ ipam ſpiritual' pharao. i. diabolꝰ. qꝛ ĩ manu femĩe tradidit dñs ſiſarã. Iudic. v. cũ toto exercitu vicioꝝ. ⁊ eiꝰ meritꝭ: orõibꝫ: ⁊ exẽplis. trãſeũt veri iſrahelite ab egipto huiꝰ mũdi. ꝓmo in deſertũ penitẽtie. ipſa eis infundẽte grãm penitẽdi. ⁊ inde ĩ terrã ꝓmiſſiõis ꝑ iordanẽ q̃ interptat̃ hũilis deſcẽſus. i. ꝑ ipam mariã in quã deſcẽdit filiꝰ dei merito hũilitatis eiꝰ.

Maria mare fuſile.

Itẽ maria deſignat̃ ꝑ mare fuſile. de q̃ legit̃. iij. Re. vij. et. ij. Pal. iiij. qd ĩ edificatõne tẽpli poſitũ ẽ in latere dextro ꝯ orientẽ ad meridiẽ: vt lauarent̃ ĩ eo intrãtes templũ. nec pſumerẽt tẽplũ intrare polluti. Per h̃ mare ſignat̃ maria. q̃ fuſil' eſt ꝑ pietatẽ. liq̃facta ꝑ dilectõem. enea. i. imputribil' ꝑ peccati ĩmunitatẽ. ſonora ꝑ diuinam laudem. ⁊ orationũ aſſiduitatẽ. Que ſpeciali affectu miſicordie volentibꝫ intrare — I I

eccleſiā:ꝑma oīm ſanctoꝝ occurrit. Ipis gratiā interioriſ amaritudinis ꝛ ɔtritō
nis.et ſonū ꝟe cōfeſſionis infundit. Ad verū oriente.i.xpm filiū ſuū eos ꝑ grām
ſuā deducit. Caritatꝭ feruore q̄ ꝑ meridiē deſignat̄ accēdit. Et tandē ad dexteraꝫ
eterne beatitudinis introducit.

¶ De eo q̄ dicit̄ in ſalutatōe angelica. Gratia plena. Capitulū.iiij.

GRatia plena. Quaſi diceret ei an — A

gel⁹. Jure debes dici. gratia plena. qꝛ iā habebis in vtero plenū grē ꝛ
ꝟitatis. Itē bene. grā plena. qꝛ q̄mlibꝫ graꝫ totā habēs.ꝛ nihil ō ſuo
ɜrio. Triplex enī pt̄ diſtingui grā q̄ ꝑ oībꝫ creaturis impleta eſt maria.

Abbas abſalon — Naturaliū bonoꝝ.qm̄ ſpūſctō in eā ſupueniēte:integritatē naturaliū ſm̄ dignitatē
ꝑme ɔditōis ſola inter filias eue accepit. Ideo Cant.vi.dicit̄. Una ē m̄ris ſue:ele
cta genitricis ſue.

Triplex eſt grā — Spūaliū cariſmatū.qm̄ xpo ī ea incarnato ampli⁹ peccare nō potuit.

Celeſtiū donoꝝ.qꝛ ꝟtute ɔtēplādi q̄dammō patrie donata eſt. Quātū enī diſtat in
ter odorē ꝛ guſtū aromatice ſpeciei.tāta inter ɔtēplatōem marie ꝛ alioꝝ ſanctoruꝫ
diſtātia eſt. Sicut enī ſingularē actiuā a chriſto accepit.videlicꝫ ei⁹ hūanā naturā
portare.lactare.pānis inuoluere.fouere:nutrire.ceteraqꝫ hūanitatꝭ officia ei exhi
bere.ſic vt dicā qḋ miniſtrat cordis mei deuotio etiā dulcedinē ſue diuitatꝭ matri
ſingulariter expiendā indulſit. Uñ plenitudini ḡtie ſubiūgit̄. Dñs tecū.

Itē. gratia plena. dicta ē maria merito triū ꝑncipaliū ꝟtutū. ſ.virginitatꝭ. caritatꝭ. — B
hūilitatꝭ.q̄ ad h̄ vt grā repleret̄ ipam idoneā reddiderūt. Gratia ei dei ſic̄ dic̄ bea
t⁹ Ber. puriſſimū balſamū ē.ꝛ iō purū ſolidū ꝛ ꝓfūdū vas req̄rit. Et q̄d puri⁹ ma
Bern̄. — rie ꝟginitate. q̄ virgo extitit añ partū ꝛ in partu ꝛ poſt partū. Quid ſolidi⁹ ei⁹ ca
ritate.q̄ dilexit cōtinue.pſeuerāter.toto corde.tota aīa.ꝛ tota ꝟtute. Quid ꝓfundi
us ei⁹ hūilitate.q̄ fuit vorago ꝟtutū. Propt̄ hec tria ei dicit̄ Cāti.iiij. Tota pul
cra es amica mea. interi⁹ ꝑ hūilitatē:exteri⁹ ꝑ virginitatē. Et macula nō ē in te. ꝓ
pter ꝑfectam caritatē.

GRatia plena. Quō enī cū tota grē plenitudo deſcēdiſſet in eā vacuū aliq̄d reli — C
q̄ſſet in ea? Sic eteni vſqꝫq̄qꝫ ipleta ē ḡtia vt nihil in ea culpa obtineret.nihil
oīno culpe relictū eſſet.nec etiā cogitatio. Et nota q̄ dicit̄. grā plena. nō ḡtiarū:
aut gratijs. ſicut heſter.xv.dixiſſe legit̄ aſſuero. facies tua plena eſt gratiaꝝ. Nō eī
mirabile videret̄ ſi multis ḡtijs plena diceret̄.necꝫ tā vna q̄ꝫ plena oſtēderet̄ omi
bus fortaſſe ſimul ſumptꝭ. Sed ita ḡtiaꝝ plena eſt vt vnaq̄qꝫ graꝝ plena ſit. Uer
bi grā. Adeo plena hūilitate. vt null⁹ in ea loc⁹ relinq̄ret̄ ſupbie. Non habent enī
viri ſancti illā plenitudinē quin vl̄ cogitatōe cor coꝝ q̄ñqꝫ occupet ſupbia: ſaltem
venialis. Sed ſpēale ꝓuilegiū fuit btē virginis.vt nec etiā cogitatōem ei⁹ vicium
aliq̄ḋ occuparꝫ. Sil̄r ſic plena caſtitate.vt nec cogitationē ei⁹ vn̄q̄ꝫ occuparet lu
xuria.q̄ in ſanctꝭ q̄ñqꝫ ſublimiora loca ſibi vēdicare ɔtēdit. Nec ſola cogitatōne
ɔtēta eſt.ſꝫ etiā ꝑ ꝑmos mot⁹ in affectōeꝫ irrūpe molit̄. Sic ꝛ plēa caritate.vt nec
nouiſſimū vl̄ modicū locū inuidia.ira.vl̄ odiū in ipa occupauerint. Et ſic de ſin
gul̄ virtutibꝫ. Merito ergo dicit̄ grā plena. quā ſic totā impleuit ḡtia. vt nec ve
nialis culpa ī ipi⁹ carne vl̄ aīa q̄ntulūcūqꝫ locū ſibi potuerit vſurpare.

Et bene. grā plena. q̄ ī corde ꝛ ī corpe recepat totū grē fontē. Cui ipe fons gratie — D
xps dñs tantū de ſua immēſa plenitudīe ɔtulit q̄ eā vſquequaqꝫ repleuit q̄ ei⁹ ple
nitudis ipe fact⁹ eſt riuus. Qui etiā ꝑus mentē ei⁹ repleuit q̄ꝫ ventrē.ꝛ cū naſcere
tur de corpe:ab aīa nō receſſit. Iō dicit ipe Hiere.xx. Celū ꝛ terrā ego impleo.
Celū ꝑus.i.aīam marie.terrā poſtea.i.carnē ei⁹ et ventrē. Uel. celū ꝛ terrā.i.be
atā ꝟginē.terrā ꝑ naturā.ſed celū ꝑ grām. Ideo etiā de ea dꝛ Eccī.xxvi. Grā ſu
ꝑ grām m̄lier ſcā et pudorata. Gratia ſup grām. Intaxate ei erant in ea gratie:
dū q̄libet grā eā totā implebat ꝛ occupabat.ꝛ q̄ſi ſibi ꝓpriā vendicabat. Grā vē
tris. ſup graꝫ cordis. Gratia fecūditatꝭ. ſup graꝫ ꝟginitatꝭ. Grā enī implens
alijs mulieribꝫ data ē.ei⁹ autē ꝛ cor ꝛ vētrē grā impleuit. ¶ Uel. grā ſup graꝫ.i. — E

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ſup omnē gratiā. Q₃ enī mater dei effecta eſt: ſup omnē gratiā eſt. Gratia etiā qua corpus ei⁹ et vēter implet⁹ eſt: oīb₉ gratijs angelorū ꝛ hominū ſublimior eſt. Itē [gra ſup grām] quaſi dupliciter ḡtioſa. q̄ ſibi ꝛ nobis gratiā acq̄ſiuit. Uel [gra ſup gratiā] i. ſup omnes gratioſas eſt m̄lier ſancta ꝛ pudorata. ſc₃ btā virgo. cui data eſt gr̄a virginitat̄. ꝛ ſup hanc grām gr̄a fecūditat̄. qđ fuit ei ſingulariſſimū. Uñ dicit̄ ei. [Multe filie] i. virtutes angelice ꝛ aīe ſancte [cōgregauerūt diuitias] ḡtiaꝝ virtutū ꝛ meritorū. [tu ſupgreſſa es vniuerſas.]

Gratia plena. [Et eſt hec p̄ma plenitudo quā ſ̄m ordinē hyſtorie ī nouo legimus teſtamēto. Ubi enī venit plenitudo tp̄is. ad Gal. iiij. venit parit̄ ꝛ tp̄us plenitudis ꝛ triplicē plenitudinē adducit. Quaꝝ p̄ma eſt p̄p̄a btiſſime v̄ginis. đ q̄ hic dicit̄. [Gr̄a plena.] Scđa p̄p̄e eſt xp̄i hoīs. de q̄ Joh. i. Plenū gr̄e et veritatis. Tercia ꝯmunis eſt omnib₉ ſanct̄. de qua legit̄ Act. vi. Stephan⁹ plen⁹ ḡtia et fortitudine. ꝛ Act. ix. Thabita plena opib₉ bonis ꝛ elēoſinis. Pr̄ia iſtaru₃ plenitudinū eſt gr̄e. Secūda gr̄e et veritat̄. Tercia fidei ꝛ bone oparōis. Pr̄ia replet mentē et ventrē. Scđa affectū ꝛ intellectū. Tercia replet interi⁹ mētē: ꝛ effluit exteri⁹ ꝑ oparōem. Btiſſima igit̄ v̄go plena fuit ḡtia mente ꝛ vētre. q₂ plenitudinē gratiaꝝ habuit in mente. ꝛ ip̄m dn̄m gratiaꝝ et virtutū habuit ī vētre. Xp̄s aūt plen⁹ fuit gr̄a et v̄itate. in quo erāt oēs theſauri ſapiētie et ſciētie abſconditi. ad Col. ij. Quia ip̄e eſt v̄tus ꝛ ſapiētia p̄ris. i. Chori. i. Plenitudo v̄o ſanctoꝝ ē fidei et opeꝝ. ſicut exponit gloſa ſup illđ Act. vi. Stephan⁹ plen⁹ gr̄a ꝛ fortitudine. glo. fide ꝛ opib₉. Q₃ autē dicit̄ de thabita plēa opib₉ bonis ꝛ elēoſinis. li opibus bonis ſupponit ꝑ opib₉ bonis interiorib₉ ꝑ caritatē. ꝛ elemoſinis ſupponit ꝑ opibus bonis exteriorib₉ ꝑ fidē opantem ꝑ dilectionē. F

Eſt aūt p̄ma iſtaꝝ plenitudinū q̄ſi plenitudo fontis. Scđa q̄ſi fluminis. Tercia q̄ſi riui a flumine deſcēdent̄. De p̄ma Heſter. x. Fons paru⁹ q̄ creuit ī fluuiū ꝛ in lucē ſolēq₃ ꝯuerſus eſt. ꝛ in aq̄s p̄limas redūdauit ꝛc̄. Beata v̄go dicit̄ [fons] ꝓpt̄ graꝝ abundantiā. [paru⁹] ꝓpter hūilitatis excellētiā. et ꝑ h̄ creuit in fluuiū maximū q̄n genuit chriſtū. q̄ dicit Ecci. xxiiij. Ego q̄ſi fluui⁹ dorix. et q̄ſi aq̄duct⁹ exiui a ꝑadiſo. Et ab iſto flumine deſcēdit plenitudo ſctōꝝ q̄ſi q̄dam riu⁹. q₂ de plētudine ei⁹ omnes accepim⁹. Joh. i. Et Eccl'iaſtes. i. Ad locū vnde exeūt flumina reuertunt̄. Loc⁹ iſte chriſt⁹ dn̄s ē. Prima iſtaꝝ plenitudinū ꝓuat vacuitatē. Secūda negat particularitatē. Tercia importat redundatōe₃. Plenitudo ſctōꝝ q̄ cōmunis eſt habet redūdatōem. q₂ aīam replet interi⁹. ꝛ effluit exteri⁹ ꝑ oparōnem. Uñ Act. ij. [Repleti ſunt oēs ſp̄ūſancto.] ecce plēitudo interior. [ꝛ ceperūt loq̄.] ecce redundatio exterior. Plenitudo xp̄i negat particularitatē. Nō enī ad menſurā dedit ei dn̄s ſpiritūſanctū. Joh. iij. Sup h̄ glo. Nō ꝑticulariter neq₃ ꝑ ſubdiuiſiōes. ſ₃ vniuerſaliter ꝛ generalit̄. Uñ ꝛ dicit̄ ad Colo. i. In ip̄o ꝯplacuit oēm diuitatis plenitudinē habitare corꝑalit̄. Plenitudo aūt btē v̄ginis ꝓuat vacuitatem. Quādiu enī vas aliqđ pl⁹ aliq̄d p̄t cape: tādiu hab₃ aliq̄d vacuitat̄. Uñ oīs alia creatura aliq̄d vacuitat̄ habuit. q₂ maiorē grām recipe potuit. Ipa aūt ſic v̄ſquequaq₃ gratia plēa fuit. q₂ maiorē grām habere nō potuit. niſi ip̄a diuitati vniret̄. hoc eſt niſi ip̄a eſſ₃ de⁹. Hec eſt plenitudo de q̄ hic ſpecial'r dicit angel⁹. [Aue gr̄a plena] Hec ita p̄p̄a eſt btiſſime virgīs. q̄ etiā angel⁹ ꝓpriū nomē ei⁹ tacuit. et hoc q̄ſi ꝑ noīe eius ꝓ̄o poſuit. vt plena gr̄a deinceps vocaret̄. ſic̄ dictū eſt ſup̄. G H

Gratia plena. [Quadruplex eſt plenitudo. Pr̄ia ſufficiētie. Hec ī apl'is. Act. ij. Repleti ſunt oēs ſp̄ūſctō. Scđa magne excellētie. Hec in ſtephano pleno gratia ꝛ fortitudīe. Tercia multo maior̄ excellentie. Hec in maria. [gr̄a plena.] Quarta ſūme excellētie. Hec in chriſto Luc. iiij. Jeſus plenus ſpiritūſctō regreſſus eſt a iordane. I

Eſt plenitudo

Sufficiēs. que ſc₃ replet ſ̄m rei cōgruentiā. vt cū dicit̄. Eccl'ia eſt plena pp̄l'o. non q̄ ibi null⁹ locus vacuus relinq̄tur. ſ₃ q₂ ſ̄m ꝯgruentiā ibi exiſtētes loco ſufficiūt. Talis gr̄e plenitudo fuit in ſtephano ꝛ ſctis. Nō q̄ peccare nō potuerint. quia ꝛ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

apľi decutere puluerē de pedibꝫ pcipiūť. Et Joh. i. canonica. i. Si dixerimꝰ quiā peccatū nō habemꝰ ipi nos ſeducimꝰ. ⁊ ꝟitas in nob nō eſt. Et Jaco. iij. In mľtis offendimꝰ oēs. Sed qꝛ grē plenitudinē ſufficientē ad ſalutē pceperūt.

Est plenitudo — Uſquequaqꝫ replēs. qḋ eſt cū in re ipleta nihil vacuū relinquiť. vt in mēſura vini vel olei. Hec fuit ante filij dei conceptōez in btā virgine. vt ſup̄ oſtenſum eſt. qꝛ in vſqꝫquaqꝫ pleno nō recipiť plus.

Superfluens. qñ ſcꝫ res q̄ implet. vaſis quod implet capacitatē excedit. Hec plēitudo fuit in xp̄o. vt ſup̄ dictū ē. Et de illa plēitudie oēs accepimꝰ grām p grā. Joh. i. Et hec ipa plenitudo grē deſcēdit in ꝟginē qñ verbū dei cōcepit. Uñ plenitudo vſqueqꝫ replēs deſignata eſt cū ei dictū eſt. Aue grā plena. Plenitudo ſup̄fluens cū ſtatim ſubiūgiť. Spūſſctūs ſupueniet in te. Dñs tecū. q̄ſi fons minī niſtrās plenitudinē vndiqꝫ effluentē. Et paulo poſtq̄ꝫ dicta eſt grā plena. ſubiungiť. Spūſſctūs ſupueniet in te. Jō ſic videť poſſe diſtingui. ꝙ fuit grā pleā q̄ſi ad raſū p ſe. q̄ſi ad cumulū ppť nos. q̄ ḋ illa plenitudie ſp̄ accipimꝰ niſi ſteterit p nos. K

Itē grā plena. Hec plenitudo maxime ꝯſiſtit in duobꝫ. ſcꝫ in plenitudie dignitatis ⁊ ſanctitatis. Plenitudo dignitatꝫ in h̄ attendiť ꝙ ipa virgo ⁊ mater. Ideo ſe ꝯparat cedro: que altitudie trāſcēdit oēs arbores. Sic et ipa oēs hoīes. Plenitudo ſanctitatis in h̄ ꝙ nō ſolū ſancta eſt in ſe. ſed ⁊ alios ſanctificare poteſt. ⁊ a peccato ſanare. Uñ ſe ꝯparat cypreſſo q̄ arbor medicinalis eſt.

Gratia plena. Ad deū p hūilitatē. Ad angelos p virginitatē. Ad hoīes p fecūditatē. Prouer. xi. Mľier gtioſa. i. maria pleā grā. inueniet gloriā. illā ſcꝫ ḋ qua Prouer. x. Glīa patris filiꝰ ſapiēs. Btūs Bern̄. Hec eſt virgis nr̄e gloria ſingularis. ⁊ excellēs pogatiua marie. ꝙ filiū vnū eundēqꝫ cū deo p̄re meruit habere ꝯmunē. In hoc aūt ꝙ diciť grā plena. interior nō exterior gtia dſignať. Exterior enī gtia fallax ⁊ vana eſt. vt ē pulcritudo corpis. nobilitas generis. ⁊ huiuſmodi. Prouer. vlti. Fallax grā ⁊ vana ē pulcritudo ⁊c. ¶ Hec plēitudo grē fuit ī beata ꝟgine. fomitis extinctio. ꝟitatis agnitio. virtutꝫ dilectio. Pria eſt fuga viciorū ⁊ parat animū. Scd̄a pficit intellectū. Tercia ꝯſummat affectū. Jō grā plena. magꝫ q̄ꝫ ſtephanꝰ. minꝰ q̄ꝫ chriſtꝰ. Stat igiť in medio ꝟgo maria. Uñ dicit. In me oīs grā vite ⁊ ꝟitatis. Hec cū chriſto cōmūicat. In me oīs ſpes vite ⁊ ꝟtutis. Hec cū ſtephano. Stephanꝰ plenus plenitudie apta. Chriſtꝰ plenitudine cumulata. Maria plenitudie equa. Pria ſufficit. Scd̄a effluit. Tercia pfecta eſt. L

Itē hec plenitudo grē referť ad q̄ttuor cardinales ꝟtutes. q̄bꝫ meliꝰ nihil ē in vita. Sap. viij. Quas ſingulas inuenimꝰ eminuiſſe i ea. Habuit ei ex tpantia. carnis pudiciciā. Sermonis modeſtiā. Cordis mūdiciā. Ex prudētia. Siluit turbata. Intellexit audita. Reſpōdit ſapiēter ad ppoſita. Ex iuſticia. reddidit oībꝫ qḋ debebat. Duris corde geſſit morē. In ſua deſponſatōe. In filij circūciſiōe. In legali purificatōe. Afflictis exhibuit ꝯpaſſionē. Joh. ij. Fili vinū nō habēt. Sanctis reddidit ꝯmunionē. Quia erat cū mľieribꝫ ⁊ diſcipulis in orōe pſeuerās. Actu. i. Ex fortitudine. Propoſitū ꝟgitatꝫ aſſumpſit. Aſſumptū tenuit. Rei tā immenſe fidē adhibuit. Fiat inq̄t mihi ſcḋm ꝟbū tuū. He ſunt. xij. ſtelle in corona mľierꝫ. de q̄ diciť Apoca. xij. Signū magnū apparuit in celo. mľier amicta ſole. ⁊ luna ſub pedibꝫ eiꝰ. ⁊ in capite eiꝰ corona ſtellarū duodecim. Has tñ duodecim ſtellas dicē M

Bern̄. btūs Ber. xij. pogatiuas ꝟginis. ppter q̄s etiā diciť grā plena. Quattuor ſunt celi. Quattuor carnis. Quattuor cordis. Fulſerūt enī q̄ſi ſtelle de celo. Marie generatio. Angelica ſalutatio. Spūſſancti ſupuentio. Filij dei inenarrabilꝭ ꝯceptō. Fulſerūt ī carne q̄ttuor. Qꝫ fuit ꝟginitatꝫ pmiceria. Sine corruptōe fecūda. Sine grauamine grauida. Sine dolore puerpera. Fulſerūt in corde q̄ttuor. Deuotio humilitatis. Reuerētia pudoris. Magnitudo credulitatꝫ. Martiriū cordis. Propt primas diciť. Dñs tecū. Propter ſecūdas. Benedicta tu inter mľieres. Propter tercias. Gratia plena. Propter oēs diciť Prouer. vlti. Multe filie ꝯgregauerunt diuitias. tu ſupgreſſa es vniuerſas.

Hugo ḋ s. victore

Gratia plena. Magiſter hugo de ſctō victore ad mariā. Recte dicta es gratia N

plena.ꝺ ꝗ ortus eſt fons gr̄e. Ideo totū nobis qᷓdāmodo a te/ qꝺ ꝑillū nobis eſt
ꝗ natus eſt ex te. Bene enī dicta es gr̄a plena. ⁊ intātū plena vt ex tuo redūdāte
tot⁹ hauriat mūdus. Si enī prudētes virgines acceperūt oleū ī vaſis ſuis cū lā
padibus. tu prudentiſſima ꝟgo virginū non vnū tm̄ vas habuiſti oleo gr̄e reple/
tū. quo lāpadē tuā inextinguibiliter ardentē nutrires. ſʒ aliud geſtabas vas redun
dās ⁊ indeficiēs. ex ꝗ effuſo oleo miſicordie oīm lāpades illumiares. ⁊ vaſa oim
vſqꝫ ad ſummū repleres. ⁊ ī illo nihil minueres. Prudēs ꝗ fuiſti vt tibi ꝓuideres.
nec timida vt alijs ſubuenires. Nec dixiſti. ne forte nō ſufficiat mihi ⁊ vobis. ſed
ſciēs qꝛ ſufficeret ⁊ tibi ⁊ nobis. ⁊ ſufficiēter retinuiſti. ⁊ ſufficiēter tribuiſti. Lu/
men in lāpade. fuit ī carne ꝟginitas. Oleū in vaſe. ī corde hūilitas. Et erat aliud
vas humanitas ꝟbi in vtero tuo o gr̄a plena. ex cui⁹ plenitudine tu ꝗʒ accepiſti ⁊
lumē virginitatꝭ in carne. ⁊ oleū hūilitatis in corde. Poſtea partu intemerato no/
bis ꝓpinās ipm indeficiēs tribuiſti. vt ex illi⁹ plenitudine effunderet̄. ꝗ ⁊ lampa
des nr̄e extincte illuminaret̄. ⁊ vaſa vacua replerent̄. Sic gratia plena fuiſti. cū ꝺ
terra carnis tue fons gr̄e erupit. ⁊ manaret ſuꝑ omnē terrā. ⁊ irrigaret aridā. ⁊ ſte
rilē fecūdaret. Itē plenā gr̄a illā eſſe expediuit. ꝑ quā qᷓſi ꝑ canale quoddā fons di
uine gr̄e ad vniuerſitatē hūani generꝭ redūdauit. Si igit̄ o fidel' aīa gr̄a tibi de/ D
fuerit. ad ipam plenitudinē gr̄e cōfugere ⁊ currere neceſſe eſt tibi. Ne ꝟo dixerꝭ ſi
de illa plenitudine aliqͥd defluxerit minuet̄ plenitudo. Abſit. Hec enī plenitudo
tal' nature eſt. ꝙ qᷓnto ampli⁹ de ea effluxerit. tāto ampli⁹ abūdabit. ſicut de amo
re palā eſt. Quāto enī ampli⁹ aliquē amabis. tāto de amore tuo ampli⁹ effluet ī il
lū quē diligꝭ. Et qᷓnto ampli⁹ amabis. tāto ampliore dilectōe abūdabis. Uides
igit̄ ꝙ ipe fons amoris ꝺ ipo ſuo fluxu creſcat ita vt effluēdo augeat̄. ipa vero ſui
retentōe areſcat ⁊ detrimētū patiat̄. Retine amorē tuū ne fluat ī aliū. iā nihil amo
ris habes. iā ī te aruit fons amoris. Iō etiā vocat̄ ipa fons ortoꝝ. ⁊ pute⁹ aqꝫ vi
uētiū. ꝗ fluūt īpetu de libano. Si ꝗ aridū ē cor tuū. ſi rigari indiget. curre ad fon
tē ortorū. ꝗ omes ortos irrigat. curre ad puteū aqꝫ viuentiū. Et ne timeas labo
rē extrahēdi. qꝛ fluunt cū impetu ꝓpter viuacitatē ⁊ feracitatē. Ecclī. xl. Suꝑ oēꝫ
aquā viriditas ⁊c̄. Nō enī poteſt cor nō virere qꝺ huic fōti. ⁊ huic puteo ꝓximū
fuerit. nō pt̄ areſcere. nō pōt concupiſcētiaꝝ exuri incēdio. Dm̄ igit̄ gr̄a gr̄is dat̄.
alioqͥn iā gr̄a nō eſſet. Ro. xi. curre ad plenā gr̄a que dat oīb⁹ affluenter. cui dare
gaudiū eſt. alioqͥn iā larga nō eſſet.

Gratia plena. Btūs Bern̄. Plena ſibi. nobis ſupplena ⁊ ſuꝑfluēs. de cuius A
plenitudīe oēs accepim⁹ gr̄am ꝑ gr̄ia. Gratiā filij ꝑ gr̄a matris. gratiā exem/
pli ꝑ gr̄a documēti. gratiā remiſſiōis ꝑ gratia interceſſiōis. O diues in oēs ⁊ ſuꝑ
omnes maria. de cui⁹ ſubſtātia pars aſſumpta toti⁹ mūdi ſuffecit ſoluere debita.
Grādis in vſus ꝓpos remāſit diuitiaꝝ copia. qꝛ aſſumptio redimere ⁊ reſtaura/
re potuit vniuerſa. Et ꝺ plēitudine ei⁹ oēs accepim⁹. dicūt oēs rōnales creature.

Gratia plena. qᷓſi ad raſum ꝓpter ſe. qᷓſi ad cumulū ꝓpter nos ꝗ de illa plenitu B
dine oēs accepim⁹. Ex iſta ſiqͥdē plenitudine venit nobis. ꝓciū redēptōis. aq̄
ablutōnis. panis refectiōis. medicina curatōnis. armatura expugnatōnis. ꝓmiuꝫ
remuneratiōis.

Preciū redēptōis. qꝛ ipa fuit ſaccul⁹ pecunie. ī ꝗ fuerūt oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſci/
entie abſcōditi. ad Col'. ij. quē ſecū tulit dn̄s in aſſumptōe matris. parab. vij. re/
uerſur⁹ ī die plene lune. i. ī cōſummatōe eccl'ie. De h̄ ꝓcio pab. vlti. Procul ⁊ de
vltimis finib⁹ ꝓciū ei⁹. i. inuētoris. dicit glo. De vltimis finib⁹. i. de vltima hu
militate btē virginis. Vel de vltimis finib⁹. i. de cōiunctiōe dei et hoīs. ꝗ ſunt
duo vltimi fines. Sap. viij. Attingit a fine ad finē ⁊c̄. Hoc ꝓciū in incarnatōe
miſſum eſt nobis et eodē die ꝓſolutū. qꝛ chriſt⁹ eodem die cōceptus eſt et paſſus.
trigintatrib⁹ annis reuolutꝭ. Sed iudei ꝓciū iſtud cogitauerāt repellere. Quāuis
enim hoc ꝓciū eſſet aurū optimū terre euilath. i. beate virginis. qꝛ libro. viij. titu
lo. i. ꝙ maria dicit̄ terra. ipi tm̄ nō cognouerūt hoc auꝝ. qꝛ nō crediderūt ipm deū.
ſed reputauerūt cuprū. ⁊ celeſte mel ſuſpicati ſunt fel. Unde omī mō quo ꝓbatur

Eps pariſieſis

Bern̄.

pecunia aliq̄ ꝓbauerunt eū. Examinauerūt enī eū in igne/ſ; nihil inuenerūt d̄ ſco
ria. Unde fili⁹ patri. [Igne me examinaſti] miſterio crucifixoꝝ. [Et nō eſt inuenta
in me iniq̄tas.] Itē numerauerūt ipm̄. Un̄ dicit. Dinumerauerūt oīa oſſa mea.
Nec hoc ſuffecit. Sed etiā librauerūt eū in ſtatera cruc̄. Unde de ea canit̄. Sta
tera facta eſt corpis ꝛc̄. Itē. Sola digna tu fuiſti ferre p̄ciū ſeculi.
Aqua ablutōis. [q2 ipa eſt fons. Zacharie. xiij. In die illa erit fons patēs. Cāt. iiij. R
Fons ortoꝝ/pute⁹ aq̄ꝝ viuentiū. Ipa enī fons q̄ntū ad cōmunia bn̄ficia q̄ exhi
bet omib⁹. Pute⁹ q̄ntū ad ꝓfundas ꝛ ſpeciales deuotōes q̄s ſuis ſpecialib⁹ ſub/
miniſtrat. Ipa eſt etiā ciſterna/inq̄ntū ab ipa ꝓfluit refectio pctōrib⁹. Hec ē ciſter
na bethleē. ij. Regū. xxiij. iuxta portā. q2 oēs trāſeuntes vult q̄ntū in ſe eſt ſatiare.
Unde clamat. Trāſite ad me oēs q̄ cōcupiſcit̄ me. et a generatōnib⁹ meis imple
mī. Hui⁹ ciſterne aqua chriſt⁹ dn̄s ē. qui eſt fons vite ſaliētis in vitā eternā. Io
hā. iiij. Hanc aquā ꝯcupiuit dauid. i. popul⁹ iudaic⁹/clamās. Anima nr̄a ſic̄ ter/
ra ſine aqua. Et. ij. Regū. xxiij. O ſi q̄s mihi daret potū aq̄ d̄ ciſterna ꝛc̄. Iſa. xli.
Egeni ꝛ paupes q̄rūt aq̄s. Sed dn̄s moyſi ꝛ aaron dedit cōſiliū q̄d faceret. Nu/
meri. xx. [Loq̄mī] [inq̄t] [ad petrā] i. ad btām virginē. durā ꝯ tribulatōem. ſuem
cōtra inſtabilitatē. [Et dabit vobis aquas.] Tūc aperuit eis dn̄s theſauꝝ ſuū fon
tem aq̄ viue de ciſterna bethleem. Hāc aquā attulerūt duo fortes. ſc; fides ꝛ cari
tas. Fides fortis q̄ trāſfert mōtes/et p quam ſancti vicerūt regna. Caritas fort̄
vt mors. Canti. viij. Et q̄d fecit dauid. i. iude⁹ de aq̄ iſta. Non bibit. q2 nō credi/
dit. ſed libauit eā dn̄o in cruce. Sed certe illa libatio nr̄a fuit ablutio. Ipe enī la
uit nos a peccat̄ noſtris in ſanguīe ſuo. cū q̄ exiuit aq̄. Apoca. i.
Iſte etiā fons vite ſignificat⁹ eſt Geñ. ij. vbi legit̄ q̄ fluui⁹ egrediebat̄ de loco volu/ S
ptatis ad irrigandū paradiſū. q̄ inde diuidebat̄ ī q̄ttuor capita. Hec q̄ttuor capi/
ta q̄ttuor bn̄ficia a q̄bus diriuant̄ cetera oīa. ſ. beneficiū creatōis. recreatōis. iuſti
ficatōnis. et gl'ificatōis. Et bn̄ dicunt̄ beneficia hec flumīa. q2 ꝯtulerūt nobis q̄t/
tuor q̄ ſolent maḡ flumīa cōferre ciuitatib⁹ ꝛ villis q̄s p̄terfluūt. Flumē enī neceſ
ſaria apportat. Supflua exportat. Sordes abluit. Sitim extinguit. Beneficiū
ergo creatōis velut oīa neceſſaria nobis apportauit. ſicut pꝫ Geñ. i. Bn̄ficiū re
creatōis oīa ſupflua exportauit. ſc; originalia ꝛ actualia peccata. Tūc enī ipe fuit
hirc⁹ emiſſari⁹/q̄ peccata populi detulit in deſertū. Leuiti. xvi. Beneficiū iuſtifi/
catōis oīa immūda nr̄a abſtulit. Un̄ ps. Ampli⁹ laua me ab iniq̄tate mea. ꝛ a pec
cato meo mūda me. Sed bn̄ficiū gl'ificatōis omnē ſitim extinguet. Uſq; tūc enī
ſitiet anima noſtra ad deū fontē viuū. nec extinguet̄ ſitis hec in p̄ſenti. q2 nō ſati/
abit̄ ocul⁹ viſu. Sed ſatiabit̄ cū apparuerit gloria ei⁹. q̄n de torrēte voluptat̄ ſue
potabit nos.
Panis refectōis.] Ipa enī eſt nauis inſtitoris de lōge portās panē ſuū. [De lōge.] T
q2 ipe panis viu⁹ q̄ de celo deſcēdit. ad quē nos inuitat virgo Prouer. ix. Come
dite inq̄t panē meū. ꝛ bibite vinū q̄d miſcui vobis. De⁹ enī trinitas aquā hūani/
tatis cū vino diuinitat̄ miſcuit. q̄n humanā naturā diuine vniuit. Et btā virgo
miſcuit q̄n vnionē credidit/ꝛ ei cōſenſit. Panē iſtū ſimiliter ipa nobiſ ꝯfecit. Ipa
eſt enī ſara/que miſcuit tria ſata farine. Geñ. xviij. diuinitatē. animā ꝛ carnē. Fer
mentū in hac ꝯfectōe fuit fides virginis. Qui ſc; panis piſt⁹ fuit in incarnatōne.
decoct⁹ in clibano vteri virginal' igne ſpūſſancti/vl' caritatis marie. ſed fractus ī
paſſiōe/q̄n miſit [criſtallū ſuā] i. clariſſimā aīam ſuā ad limbū [ſicut buccellas] i.
ſicut fruſtū panis diuiſum a pane. i. a corpe q̄d iacuit in ſepulcro. Hic eſt panis
quē petebāt paruuli. Treñ. iiij. ꝛ Iſa. lviij. [Frāge eſurieti panē tuū] i. permitte
animā tuā ꝛ corp⁹ ab inuicē ſepari in cruce/p refectōe famelicoꝝ.
Aliter Geñ. xviij. Feſtinauit abrahā in tabnaculū ad ſarā. dixitq; ei. [Accelera/tria V
ſata ſimile ꝯmiſce. ꝛ fac ſubcinericios panes ꝛc̄.] Sara btā virgo. Abrahā filius
dei. qui feſtinauit ad eā in annūciatōe. Un̄ Canti. ij. Ecce iſte venit ſaliēs in mō
tibus: trāſiliens colles ꝛc̄. Ipe enī appellat̄ angel⁹ magni conſilij. ꝛ mot⁹ angelo/
rū eſt feſtinus et ſubit⁹. Per tabernaculū vter⁹ virginalis. [Dixitq; ei. Accelera]

Bern̄. dando reſponſū cōſenſus tui. Unde btūs Bern̄. ad mariā. Quantū ↄcupiuit rex
decorem tuū. tantū deſiderat reſponſiōis aſſenſum ꝛc. [Tria ſata ſimile ↄmiſce.]
Per tria ſata illa tria q̄ concurrūt in ꝑſona chriſti. ſcȝ verbū. anima .et caro. Sicͥ
enī in illa ſumma trinitate trinitas eſt ꝑſonaꝝ et vnitas eſſentie. ita in iſta ſcd̄a tri-
nitas eſt ſubſtantiaꝝ et vnitas ꝑſone. Et ſicut trinitas ꝑſonaꝝ vnitatē nō ſcindit
eſſentie. nec vnitas eſſentie pluralitatē minuit ꝑſonarū. ita ꝛ hic nec pluralitas ſub
ſtantiaꝝ ꝑſone diuidit vnitatē. nec vnitas ꝑſone ſubſtantiaꝝ reſecat pluralitateȝ.
Dicunt̄ autē hec tria ſata ſimile/ ꝓpter puritatē ſinguloꝝ. Candor enī ſimile/ pu-
ritatē ſignificat. De puritate ꝟbi dicit̄ Sap. vij. Candor eſt lucꝭ eterne/ ꝛ ſpecu-
lū ſine macula. De puritate aīe dicit̄ .i. Pe. v. Qui peccatū nō fecit ꝛc. De purita-
te carnis atteſtat̄ ꝛ patrꝭ diuitas ꝛ matrꝭ ꝟginitas . Seq̄t̄. [Et fac ſubcinericios
panes.] Per panē ſignificat̄ caro chriſti/ q̄ vere eſt cibꝰ. Joh. vi. Sed dicit̄ panes
pluraliter. qꝛ ibi multiplex eſt refectio. Cinis ſignat mortalitatē noſtrā. ſub q̄ cine
re decoctus fuit hic panis in clibano vteri virginalis. quaſi igne ꝟginee caritatꝭ.
ꝛ tandē q̄ſi recoctꝰ in feruore paſſiōis. vt eſſet q̄ſi panis bis coctꝰ/ q̄ cōpetit tendē
tibꝰ ad ſupnam hierl'm. Fermētū huiꝰ panis fides ꝟginis . Unde btūs Ber. Fe
Bern̄. lix mater que iuxta euāgelij vocē acceptis tribꝰ satꝭ farine apposuit fermētū fidei.
donec fermentaret̄ totū. i. q̄cq̄d ꝑdicat̄ de deo ꝑdicaret̄ de hoīe.
Medicamentū curatōis. Ecc̄i. xxxviij. [Altiſſimꝰ de terra] carnis ꝟginee[creauit X
medelā] .i. corpus chriſti. Ecc̄i. xliij. Medicina oīm in feſtinatōne nebule. Quere
libro. xij. de orto ↄcluſo. ꝑticula ꝑma. ꝟſu. viij. vbi ortꝰ dicit̄ nebuloſus. Hec me-
dicina ꝑfluxit nobis de plenitudine marie. Uñ chriſtꝰ dicit Ecc̄i. xxiiij. [Ego q̄-
ſi fluuiꝰ dorix] qd̄ interp̄tat̄ medicamētū generatōis. qꝛ ipſe ſanat oēs īfirmitates
noſtras. [et q̄ſi aq̄ductꝰ exiui a ꝑadiſo.] .i. ꝟginis vtero.
Arma expugnatōis.] Sed q̄ conueniētia armis ad medicinā? Maria ſiq̄dem de- Y
Maria domus ſaltus libani ſignat̄ ꝑ domū ſaltꝰ libani. iij. Reg. vij. Que diuiſa erat in duas ꝑtes. ſicͥ dicit ma
giſter ī hyſtorijs. Una pars vocabat̄ pigmētaria. que cōtinebat pigmēta ꝛ aroma
ta ad vſum tēpli ꝛ domꝰ regie. Alia pars armaria/ ↄtinens arma ad tuitōem regꝭ
ꝛ decorē domus. Hec domꝰ ſignabat mariā. Libanꝰ candor vl' cādidatio. Hec
eſt virgo tota cādida intus ꝛ exteriꝰ. Quā fecit ſalomon. qꝛ ſapiētia .i. chriſtꝰ edifi
cauit ſibi domū. Prouer. ix. Et hec domꝰ ↄtinuit medicinā ↄtra morbos pctōꝝ.
id ē chriſtū. ꝛ arma ↄtra mūdū et diabolū. ſcȝ virtutes. paupꝑtatē. hūilitatē. ꝛ huiuſ
modi. In hac etiā domo erāt ſcuta aurea q̄ fecit ſalomon. deſignātia ſcutū illō qd̄
petit dauid dicens. Apph̄ēde arma et ſcutū. Qd̄ et fecit dn̄s dicens. Introibo in
locū tabernaculi admirabilis .i. in beatā virginē incarnabor. Ubi accepit ſcutum
bone volūtatis. id ē carnē/ in q̄ nobis oſtēdit bonā ſuā erga nos volūtatē. Uñ no
tabiliter dicit. [Coronaſti nos] Hec eſt enī ſumma dignitas hoīs ad alias crea-
turas. q̄ꝛ videt deū ferre ſcutū ſuū. Hoc ſcutū ꝑforatum fuit ī pugna paſſionis in
quinq̄ȝ locis.
Premiū remuneratōis tandē accepturi ſumꝰ de hac plenitudīe. qꝛ filij merces fru Z
ctus vētris. Jſtud inuenies infra . titulo. Bn̄dictꝰ fructꝰ ventrꝭ tui.

¶ De eo q̄ꝛ dicit̄ in ſalutatōe angelica. Dn̄s tecū Capitulū. v.

Dominus tecū. Poſtq̄ȝ dicta ē gra A
tia plena. ſubdit̄. dn̄s tecū. in quo ei aſſignat̄ gr̄a ſingularis. Dn̄s enī cuȝ
ſanctis angel' eſt ꝑ gratiā. cū ſanctis hominibꝰ nō ſolū ꝑ gratiā/ ſed etiaȝ
ꝑ naturā. vt poſſit hō dicere. Emanuel. i. nobiſcū deus. ſcȝ ꝑ naturā ſociꝰ. qd̄ di-
cere nō poteſt angelꝰ. Quia ſicut dicit̄ ad Heb. ij. [Nuſq̄ȝ angelos apph̄ēdit.] qꝛ
angelicā naturā nō ſibi vniuit. [Sed ſemē abrahe apph̄ēdit.] q̄ñ in virgine orta
de ſemine abrahe naturā humanā aſſumpſit. Cum btā autē ꝟgine nō ſolū ꝑ graȝ
fuit ꝛ naturā. ſed etiā ꝑ aſſumpte carnis ipiꝰ portōnem/ ſine viril' admixtiōe ſemi-
nis. Ut dicat̄ ei. [Dn̄s tecū] excluſo carnalis patris cōſortio. Unde ꝛ dꝛ Ezech.
xxxiiij. Terra dabit germē ſuū. Quere libro. viij. titulo. i. de terra.

Jte[m] dn̄s tecū. Lōge excellēti⁹ ꝙ̄ cū ceterꝪ ſanctꝪ. cū q̄bꝫ eſt ſpūaliter tm̄ ⁊ in corde.
Sed tecū eſt et ſpūaliter in corde. ⁊ corꝑaliter in ventre. Jtē ꝙ dicit̄. dn̄s tecū. re
fertur ad caritatem marie. Quia deus caritas eſt. ⁊ qui manet in caritate deus
manet in eo.

Bern. Dominꝰ tecū. Btūs Ber. Nō dixit. dn̄s in te. ſed dn̄s tecū. Deꝰ enī q̄ vbi B
qꝫ equaliter totꝰ eſt ꝑ ſuam ſimplicē ſubſtantiā. aliter tn̄ eſt in rōnalibꝫ creaturis.
ꝙ̄ in ceterꝪ. ⁊ aliter in bonis. aliter in malis. Jta ſane eſt ī irrōnalibꝫ creaturꝪ. vt
tn̄ nō capiat̄ ab eis. A rōnalibꝫ aūt omnibꝫ q̄dem capi pōt ꝑ cognitōez. ſed a bo-
nis tm̄ capit̄ etiā ꝑ amorē. Jn ſolis ergo bonis ita eſt vt etiā ſit cū ipſis. ꝓpter cō
cordiā volūtatis. Nā dū ſuas volūtates iuſticie eiꝰ ſubdūt. ꝑ h̄ ꝙ ab eiꝰ volūtate
nō diſſentiūt. deū ſibi ſpecialiter iūgunt. Sed cū ita ſit cū omnibꝫ ſctis. ſpeciali-
ter tamē cū maria. Cū q̄ vtiqꝫ tāta ei cōſenſio fuit. vt illius non ſolū volūtatē. ſed
etiā carnē ſibi coniūgeret. ac de ſua ⁊ virginis ſubſtātia vnū chriſtū efficeret. vl' po-
tius vnus chriſtꝰ fieret. Qui et ſi nec totꝰ de deo. nec totus de ꝟgine. totus tamē
dei. ⁊ totus ꝟginis eſſet. nec duo filij. ſed vnꝰ filius vtriuſqꝫ. Ait itaqꝫ. Aue gr̄a
plena dn̄s tecū. Unde in ps. Tecum principiū. i. filiꝰ dei. qui dicit Joh. viij.
Ego pricipiū qui et loquor vobis. Sequit̄. Jn die virtutis tue. ſcꝫ in illa die
qua ꝟtute diuina cōcepiſti. Nec tm̄ dn̄s filius tecū quem carne tua induis. ſꝫ
et dn̄s ſpiritusſctūs de quo cōcipis. ⁊ ipe dominꝰ pater qui genuit quē conci-
pis. Pater inq̄m tecū qui filiū ſuū facit et tuū. Filiꝰ tecū qui ad condendū ī te
mirabile ſacramentū miro modo ⁊ ſibi reſerat genitale ſecretū. ⁊ tibi ſeruat inte-
grū virginale ſignaculū. Spūſſanctus tecū qui cū patre et filio tuū ſanctificat
vterū. Hucuſqꝫ btūs bern.

Dominus tecū. Jn verbis iſtis notat̄ diuina ſocietas ad mariā. quā habuit C
ſimiliter maria in ſummo creature. Eſt enī triplex ſocietas. Una carnal' ſpon
ſe ad ſpōſum. Alia natural' matris ad filiū. Tercia ſpiritualis creature ad deum.
Prima magna. qꝫ ibi ſunt duo in carne vna. Secunda maior. qꝫ ſunt duo et car
ne vna. Caro enī matris ⁊ caro filij vna caro. Tercia maxima. qꝫ qui adheret do
vnus ſpūs eſt cū eo. i. ad Chor. vi. Merito ergo ſocietas btē virginis ad deū ſū-
ma eſt. que om̄es iſtas cōplectit̄.

Aliter diſtingui pt iſtō vt dicat̄. ꝙ q̄ttuor ſunt vniones q̄ maxime vnū faciūt. ⁊ oēs
iſte fuerūt inter mariā. ⁊ diuinā ſapientiā. Prima eſt dei ad aīam. ⁊ eſt ſpūalis. De
qua. i. ad Chor. vi. Qui adheret deo ⁊c. vt ſup. ⁊ h̄ ꝑ gratiā. Et maria dicta eſt gr̄-
tia plena. Et ꝙ inuenit gratiā apud deū. Et ſpūſſanctus ſupueniet in te. Et ꝓpt
hanc vehementē vnionē ſui ad diuinā ſapientiā ꝑ gratiā. dicit ipa Canti. ij. Dile
ctus meꝰ mihi ⁊c. vt ſup. Secūda eſt ꝑſonalis. ⁊ eſt verbi ſeu diuine ſapientie ad
corpus. Quāuis enī marie non coniūgeretur in vnitate ꝑſone diuīa ſapientia. ta
men portionē carnis eius in vnitatē ꝑſone ſibi ſociauit diuina ſapientia. quādo il
lud impletū eſt. Simul in vnū diues et pauper. Tercia vnio eſt naturalis. ſcꝫ ar
boris ad fructū. matris ad filiū. Jpa enim fuit arbor. chriſtus fructus. Jpa ma-
ter. ipe filius. Quarta eſt ſacramentalis. ⁊ eſt per coniugiū inter diuinā naturā et
humanam. et hoc in vtero virginis. Matrimoniū enim conſiſtit in duobus.
Jn mutuo conſenſu. qui ibi fuit quando virgo reſpondit. Fiat mihi ſm verbum
tuum. Et in coniunctōne naturarū. que ibi fuit quando verbum caro factū eſt.
Et tunc fuerunt beata virgo et diuina ſapientia vnus ſpiritus. et vna caro. Si
enim eua dicta eſt eſſe vna caro cū adam. quia de coſta eius formata. ab eo tantū
educta. et in nullo ab eo nutrita. multo melius dicetur caro chriſti eſſe vna cū car
ne beate virginis. quia non de coſta ſed de intimis viſceribus. imo de puriſſimis
Damaſcenꝰ ſanguinibus virginis educta. ſicut dicit damaſcenꝰ. et non extra. ſed intra eius
glorioſa viſcera nouē menſibus educata. Jdeo dicit̄. i. ad Chorinth. vi. et Gene.
ij. Erunt duo id ē chriſtꝰ et maria in carne vna virginali. Propter hāc ꝯueni-
entiam ⁊ multiplicem vnionem inter mariam et diuinā ſapientiam. fere omnia
que dicuntur de diuina ſapiētia exponi poſſunt de maria. et eis eadem attribuūt̄.

Et forte ꝓpter hoc dictũ eſt ei. [Dominus tecũ.]
Domin⁹ tecũ.] Tripliciter enĩ fuit dñs cũ illa. videlicz ſicꝰ dñs cũ ancilla. Sic D
ſponſus cũ ſponſa. Sicut fili⁹ cũ matre dilectiſſima. Sicut ſponſus cũ ſpõ
ſa. Si enĩ ꝟgines ſpõſe ſunt agni. quõ nõ virgo virginũ ſpõſa ſponſaꝝ. Ipa enĩ
merito dicit̃ virgo ꝟginũ. ꝗ primo ꝯſecrauit et vouit virginitatẽ abſq; oĩ ꝓcepto
ꝯſilio ⁊ exẽplo. In laude aliaꝝ virginũ dicit̃ ꝙ ſequunt̃ agnũ ꝗcunq; ierit. Apoc.
xiiij. De iſta aũt poteſt ſecure dici ꝙ agnus ſequebat̃ eã quocũq; iuit. Vñ Lu. ij.
Deſcẽdit cũ illis nazareth. et erat ſubdit⁹ illis. Itẽ Canti. ij. Dilect⁹ meus mihi
et ego illi. qui paſcit̃ inter lilia. Eodẽ. vi. Ego dilecto meo. ⁊ dilect⁹ me⁹ mihi. qui
paſcit̃ inter lilia. ¶ Fuit etiã dñs cũ ea ſicut filius cũ matre dilectiſſima. Vñ ſpe-
cialiter hic dicit̃. [Dñs tecũ.] Ex hoc ei vocatũ eſt nomẽ eius emanuel. i. nobiſcũ
deus. q2 ex hac vniõe dei ⁊ dñe noſtre factus ẽ chriſt⁹ fili⁹ hũane nature. fact⁹ eſt
caro ⁊ frater noſter. fact⁹ eſt ſponſus eccl'ie. De qb⁹ nuptijs Joh. ij. Nuptie facte
ſunt in chana galilee. ⁊ erat mater ieſu ibi. Chana zelotipia. Galilea trãſmigratẽ.
In chana ꝗ galilee. i. in qſi ĩmoderata caritate fecit naturã diuinã trãſmigrare ad
humanã. Itẽ iſte nuptie ꝑfigurate fuerũt in nuptijs heſter ⁊ aſſueri. de qbꝫ dicit̃
Heſter. ij. q [fecit aſſuer⁹] ꝗ interꝑtat̃ beatitudo. ⁊ ſignat chriſtũ [ꝯuiuiũ ꝑmagni
ficũ] i. ſpũale gaudiũ ineſtimabile [ꝓ cõiunctõe ⁊ nuptijs heſter] i. nature hũane
ꝑus abſcondite a deo ꝑ peccatũ. nũc autẽ eleuate ſuꝑ omnẽ creaturã in ipo dño ĩ
vnitate ꝑſone. Unde in ps. [Btũs quẽ elegiſti ⁊ aſſumpſiſti. inhabitabit ĩ atrijs
tuis] i. cõmũicabit tecũ in ꝓꝑetatibꝫ. Heſter ei interꝑtat̃ abſcõdita vl' eleuata in
popul'. ¶ Fuit etiã dñs cũ ea ſicut dñs cũ ancilla. Si enĩ beat⁹ popul⁹ cui⁹ dñs E
de⁹ eius. quõ nõ eſt btiſſima cuius dñs fili⁹ eius? ¶ Pluribꝫ etiã alijs modis ⁊ ĩ
pluribꝫ locis ⁊ factis fuit dñs cũ ea. Fuit enĩ cũ ea in exilio. Matth. ij. Tolle pue
rũ et matrẽ ei⁹. et fuge in egiptũ. Et ideo certe mõ eſt ipa cũ eo ĩ ſolio ⁊ regno. Vñ
Aſtitit regia a dextrꝭ tuis ⁊c. Quia ſi cõpatimur ⁊ cõregnabim⁹. ij. Thim. ij. Ad
vltimũ fuit dñs cũ ea ⁊ ipa cũ dño in eodẽ labore ⁊ in eodẽ ope nr̃e redemptõnis.
Mater miſericordie patrẽ miſericordiaꝝ adiuuit ĩ ope nr̃e ſalutis. Vñ ꝑdictũ erat
Geñ. i. de ꝑma ml'iere. Nõ eſt bonũ hominẽ eſſe ſolũ. faciam⁹ ei adiutoriũ ⁊c. Il
la enĩ litteralis eua viro ſuo nõ fuit in adiutoriũ. ſed in deſtructoriũ magis. Hec
aũt in adiutoriũ. q2 in manu femine tradidit dñs ſiſarã. i. diabolũ. Judic. iiij. Et
vna mulier hebrea fecit cõfuſionẽ in domo nabuchodonoſor. Judith. xiiij. Que-
re libro. vi. titulo ꝙ maria ml'ier. Quid ergo ẽ qꝺ dñs dic̃ Iſa. lxiij. Torcular cal
caui ſol⁹. ⁊ de gentibꝫ nõ eſt vir mecũ? Verũ eſt dñe ꝙ nõ eſt vir tecũ. ſed mulier
vna tecũ eſt que oĩa vulnera que tu ſuſcepiſti in corpe. ſuſcepit in corde. Et ſic lã-
cea militis ꝑforauit lat⁹ tuũ. ita gladi⁹ doloris eius animã ꝑtrãſiuit. Et ſicut tu
nõ qꝺ voluiſti ſed qꝺ pater tuus voluit ſuſtinuiſti. ſicut ꝑdixeras Joh. vi. Deſcẽ
di de celo nõ vt faciã volũtatẽ meã. ſed voluntatẽ ei⁹ ꝗ miſit me ⁊c. Ita ipa nõ qꝺ
ipa voluit. ſꝫ qꝺ tu voluiſti tecũ ſuſtinuit. Quia ſicut tu ſalutẽ hũani generꝭ ĩ cru
Ambro. ce ſitiuiſti. ſic ⁊ ipa ſitiuit. Stabat ei iuxta crucẽ ſic dic̃ Ambro. nõ vt dolorẽ filij
cõſideraret. ſed vt ſalutẽ humani generis expectaret. Sic ergo patet ꝙ in omĩbꝫ
fuit dñs cũ ea. ⁊ ipa cũ dño.
Dominus tecũ.] Cañ. ij. [Ecce iſte venit ſaliens in montibꝫ. trãſiliẽs colles.] F
Montes vl' colles angeli ſunt. Salijt ergo chriſt⁹ in mõtibus. hoc eſt in an-
gelis. et ſicut vn⁹ ex illis miſſus eſt ad ſalutẽ noſtrã. Omẽs enĩ ſpirit⁹ adminiſtra
torij ſunt. ad Hebre. i. [Trãſilijt colles] i. minores angelos ſuꝑauit alacritate et
humilitate miniſtrãdi. qui non ſolũ venit miniſtrare. ſed etiam dare animã ſuam
redemptionẽ ꝓ multis. qꝺ nullus fecit angelorũ. Deniq; trãſilijt gabrielẽ. et pre-
uenit ad virginẽ. ipo etiam angelo atteſtãte. qui ait. [Dominus tecũ.] Nec dixit.
domin⁹ meus venit. ꝑpara ei hoſpitiũ. ſicut dicere ſolent alij ꝑcurſores. ſꝫ hoſpi
tium preparatũ inueniens. ⁊ dominũ ꝑueniſſe eũ dixit. Dominus tecũ. quia quẽ
Bern. mõ ĩ celo reliqrat. reppit apꝺ eã. Beat⁹ bern. Vict⁹ es o archãgele. trãſilijt te ꝗ ꝑ
miſit te. ¶ Alit. [Ecce iſte vẽit ſaliẽs ĩ mõtibꝫ ⁊ trãſiliẽs colles. Mõtes ꝑriarche G

⁊ ꝓphe. Saltꝰ eiꝰ ſunt/ qꝛ abrahā genuit yſaac. ecce vnꝰ ſaltꝰ. yſaac iacob. ecce ſal
tus ſcd̄s. Jacob genuit iudā. ecce saltꝰ terciꝰ. ⁊ ſic d̄ alijs. Ad vltimū fecit magnū
ſaltū cū d̄r. Jacob genuit ioſeph virū marie. de q̄ natꝰ ē ieſus q̄ vocat̄ chriſtꝰ. Et
ſic [venit ſaliēs in mōtibꝫ] .i. ī patriarchis ⁊ ꝓphetꝫ. Sed [trāſilijt colles] .i. ange
los/ q̄s nuſq̄ꝫ appꝛhēdit. ad Heb. ij. Et nota q̄ ī q̄libet ſaltu relinq̄bat aliq̄d veſti
giū/ ſicut mos ē ſaliētiū. In abrahā fidē. in yſaac ſpem. ī iacob caritatē. ī dauid hu
militatē. ⁊ ſic de alijs. ¶ Cauſam aūt huiꝰ tāte feſtinātie aſſignat maria Canti .i. H
dicēs. [Dū eſſet rex in accubitu ſuo/ nardꝰ mea dedit odoꝛē ſuū.] Uerba ſunt be
ate marie de ſua hūilitate/ q̄ effudit deuotionē ſuā vſq̄ꝫ ad celos aſcēdētē. ⁊ dei fi/
liū vſq̄ꝫ ad terrā inclinātē. q̄ ī altꝫ habitat/ ⁊ hūilia reſpicit. Nec dic̄ cedrꝰ vl' ciprſ/
ſus vl' queuis arboꝛ alta/ q̄ ceteras deſignāt v̄tutes. ſꝫ nardꝰ .i. hūilitas. Dicit ḡ.
[Dū eſſꝫ rex] .i. xp̄s q̄ regit oīa [ī accubitu ſuo] .i. cū adhuc eſſet filiꝰ in ſinu p̄ris/
nōdū factꝰ viſibil'. vel [ī accubitu ſuo] .i. ī excelſo celoꝝ habitaculo. Et nota q̄ no I
minat regē/ nō ſpōſum. qꝛ nōdū celebrate erāt nuptie ī chana galilee. i. ī vtero ma/
rie. [Nardꝰ mea] .i. deuotio hūilitatꝫ mee [dedit odoꝛē ſuū] .i. placuit altiſſimo.
Cuiꝰ ſuauitatꝫ odoꝛ nō ſolū mūdū circūquaq̄ꝫ ꝑfudit. ſꝫ etiā totā ſupnā ciuitatē
aſpſit/ vſq̄ꝫ ad nares dn̄i ꝑueniēs. ⁊ vſq̄ꝫ ad illū q̄ in ſinu patrꝫ diu expectauerat ⁊
deſiderauerat hūc odoꝛē. qꝛ in aliq̄ angeloꝝ talē nō poterat īuenire. Laudabiliꝰ
Hiero. enī eſt in carne fragili vitā angelicā ducere/ q̄ꝫ eſſe angelū. ſic dicit Hiero. Uel [de
dit odoꝛē ſuū] .i. ꝑcipuū vſq̄ꝫ in accubitū paterni ſolij. Odoꝛ autē huiꝰ nardi fuit
eiꝰ hūilis virginitas. et virgo humilitas. quo odoꝛe ſuauiſſimo dei filiū ⁊ illexit
⁊ totū rapuit. Qui illectꝰ ⁊ totꝰ raptꝰ/ de ſinu p̄ris ſalijt in vteꝝ m̄ris. Et a ſum/
mo celo egreſſio eiꝰ. Quia ſic d̄r Sap. xviij. Oīpotēs ſermo tuꝰ dn̄e exiliēs d̄ ce
lo a regalibꝫ ſedibꝫ venit. Nec ſolū in v̄tre eiꝰ odoꝛē v̄ginitatꝫ. ſꝫ ⁊ in mēte odo/
rem humilitatꝫ reperiens. et his odoꝛibꝫ odorem ſue diuinitatis admiſcēs. de an/
cilla fecit ſponſam. ⁊ de creatura genitricē. Hic nimirū humilitas marie regē celi
attraxit ad terrā. ⁊ velut aquilā odoꝛe prede ꝯcupite illectā carni immaculatiſſi/
me copulauit. Aſcēdente enī fumo aromatū. i. virtutū eiꝰ in cōſpectu glīe magni
dei. inuenit gratiā corā oculis dn̄i/ clamātibꝫ q̄ circūſtabāt. Que eſt iſta q̄ aſcēdit
ꝑ deſertū ſicut virgula fumi ex aromatibꝫ ⁊c̄. Statimq̄ꝫ rex egrediēs de loco ſan
cto ſuo. et de excelſo celoꝝ habitaculo ꝓſiliēs. exultauit vt gigas ad currēdā viā.
Et nimio ꝑuolans deſiderio ꝑuenit nūciū ſuū ad virginē/ quā elegerat/ quā ama
uerat. cuiꝰ decoꝛē cōcupierat. Et q̄ſi vnicoꝛnis māſuetiſſimꝰ in ſinū virginis ſe re
cepit. depoſita iracūdie feritate. quā ꝓpter peccatū ꝑmoꝝ parētū ad genꝰ hūanuꝫ
vſq̄ꝫ tūc habuerat. Quē ꝓſpiciēs a longe venientē gratulās ⁊ exultās ait eccleſia.
Ecce iſte venit ſaliēs in montibꝫ ⁊c̄. vt ſup̄. Ideo dicit̄ [Dn̄s tecū.]
Itē de hac attractōe d̄r Job. xxviij. Trahit̄ ſapiētia de occultis. Tracta enī eſt ſapi K
entia q̄ eſt filiꝰ dei de ſinu patris. i. de illis occultis ad q̄ nulli creature patebat ac
ceſſus. quaſi q̄buſdā funibꝫ vel vncinis. deſiderijs. lacrimis. ſuſpirijs ſctōꝝ antiq̄
rū. Unde dicebat moyſes Exo. iiij. Obſecro dn̄e mitte quē miſſurꝰ es. Et dauid.
Emitte manū tuā de alto ⁊c̄. Et yſa. lxiiij. Utinā dirūperes celos et deſcēderes.
Sed maria q̄ magꝫ dilexit. ꝓfundiꝰ ſuſpirauit. vehemētiꝰ deſiderauit. ipa foꝛtius
traxit/ dicēs. Oſculet̄ me oſculo oꝛis ſui. Ideo dictū ē ei. [Ne timeas maria/ inue
niſti] q̄d q̄rebas. Nō dico tū q̄ auderet petere q̄ filiꝰ dei incarnaret̄ in ea.
Itē [Dn̄s tecū] Iſtd̄ dictū ē ſic̄ vulgariter ſolet dici maioꝛ ꝑſona ꝯmedere cū minoꝛi/ M
ad cuiꝰ declinat hoſpitiū/ vt cū eo ſumat cibū. Sic dei filiꝰ in ſua incarnatōe d̄cli
nauit in hoſpitiū vteri v̄ginal'. Uñ carnē aſſumēs v̄gineis vberibꝫ lactabat̄. ⁊ v̄/
Bern. gineis manibꝫ cibis coꝛpalibꝫ paſcebat̄. Iſa. vij. Butirū ⁊ mel ꝯmedet. Itē Cāt.
ij. Dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ⁊ rubicūdꝰ/ q̄ paſcit̄ inter lilia. Ibi dic̄ btūs Ber. Manꝰ
marie quedā lilia cādidiſſima ſūt. nec cauſabit̄ lilioꝝ amatoꝛ inter lilia non īuē/
tū q̄cq̄d inter manꝰ marie inuenerit.

Dominus tecū] In his duobꝫ v̄bis notat̄ marie dignitas ⁊ dominiū/ etiā ſu/ N
per filiū ſuū. Cū enī de oībꝫ ceterꝫ ſanctꝫ dicat̄. et magnū ſit eis eſſe cum dn̄o,

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Vñ ⁊ enoch dicit̃ ambulaſſe cũ deo. qd̃ faciũt q̃ ei⁹ p̃ oĩa obediũt volũtati. Ma
ria mai⁹ aliq̃d ceter̃ oĩb⁹ ſanct̃ ſortita ē. vt nõ ſolũ ipa ſubijceret̃ volũtati dñi. ſed
Bern. etiã dñs volũtati ipi⁹. vt p̃ h̃ merito diceret̃ dñs eſſe cũ ea. Beat⁹ ber̃. An nõ deũ
⁊ dñm angeloꝝ maria ſuũ audacter appellat filium dicẽs. Fili q̃d feciſti nob ſic?
Quis h̃ audeat angeloꝝ: Sufficit eis ⁊ p magno habẽt q̄ cũ ſint ſpũs ex ↄditõe.
ex gr̃a facti et vocati ſũt angeli. Vñ dauid. Qui fac̃ angelos tuos ſpũs ⁊c̃. Ma
ria ṽo matrẽ ſe agnoſcẽs. maieſtatẽ illã cui illi cũ reuerẽtia ſeruiũt. cũ fiducia ſuuꝫ
appellat filiũ. Nec dedignat̃ vocari fili⁹. q̃ ſubdit⁹ eſſe dignat⁹ ē. Nã paulo poſt
ſubdit euãgeliſta. Et erat inq̃t ſubdit⁹ illis. Quis q̃b⁹. De⁹ hoĩb⁹. De⁹ inquã cui
angeli ſubditi ſunt. cui p̃ncipatus ⁊ poteſtates obediũt. ſubdit⁹ erat marie. Nec
ſolũ marie. ſed etiã ioſeph p̃pter mariã. Et ideo ad ĩterpellatõeꝫ matr̃ diſtulit vſ/
q̄ ad. xxx. annos negociũ qd̃ iã incepat duodẽnis. Iõ Cant. viij. dr̃. Innixa ſup̃
dilectũ ſuũ. q̃ſi ſupioꝛ dilecto. Itẽ Cañ. ij. dicit ipa. [Dilect⁹ me⁹ mihi] ſubditus
ſcꝫ et obtẽperãs ſicut fili⁹ matri [et ego illi] obtẽperãs et obediẽs ſicut filia patri.
ſicut ancilla dño. ſicut creatura creatoꝛi.

Itẽ ↄtra h̃ qd̃ dictũ eſt eue merito trãſgreſſionis ſue. ſub viri p̃tãte eris ⁊ ipe dñabit̃ O
tui. Geñ. iij. dictũ eſt marie. [Dñs tecũ] merito gr̃e quã ĩuenit. Ad h̃ etiã facit q̄
ſoliũ ſalomõis dicit̃ habuiſſe ſcabellũ. Quere libro. x. titulo. iij. de ſolio.

Hugo d̃ s. victore Itẽ magiſter Hugo de ſctõ victore. ſup̃ illd̃ Ioh. ij. Deficiẽte vino. dicit mater ie/
ſu ad eũ. Vinũ nõ habẽt. Nec dixit peto vt defectũ poculi vinũ creãdo aut ↄmu
tãdo ſuppleas. ſꝫ h̃ materne reuerẽtie p̃uilegiũ deberi exiſtimauit. vt q̃cq̃d vl' ĩnu
endo ſignificaret. pati a filio repulſam nõ debuiſſꝫ. Et h̃ q̃dem iuſtũ fuerat. ſi tale
aliq̃d ab eo petiuiſſet qd̃ ille facere poſſet ſc̃m naturã quã ab ea accepat. Nũc aũt
qđãmodo iuſte rep̃hẽdit̃. qꝛ ab ea natura quã nõ dederat obediẽtiã in miracl'o ex
igebat. ⁊ dicit̃ ei. Quid mihi ⁊ tibi ē m'lier? Miraculũ enĩ facere dei eſt virt⁹. nõ
homĩs. ⁊ ideo cũ a matre chriſt⁹ hõ facere miraculũ exigit̃. idẽ nõ q̃ſi hõ ſed quaſi
deus mulierẽ nõ matrẽ de p̃ſumptõe cauſat̃. Maria enĩ a chriſto nõ q̃ſi mr̃ exige
re a filio. ſꝫ q̃ſi m'lier ſi neceſſe fuiſſet miraculũ hũilit̃ poſtulare debebat a deo.

Dominꝰ tecũ. [Qui igit̃ q̃ris ſaluatorẽ. q̃re ipm cũ ea. Unde de magis dicitur P
Matth. ij. Inueneñt puerũ cũ maria matre ei⁹ ⁊c̃. vt cũ ipa ſp̃ q̃rend⁹ nobis
oſtenderet̃. Dicit̃ etiã dñs freq̃nter ĩ ſcp̃tura cũ illis eſſe q̃s iuuare paratus eſt. ⁊ vo
ta coꝝ ⁊ deſideria adiplere. Vñ Ezech. iij. Man⁹ dñi erat mecũ ↄfortãs me. Et
Luc. i. de iohãne baptiſta. Etenĩ man⁹ dñi erat cũ illo. Matth. ĩ fine. Ecce ego
vobiſcũ ſũ oĩb⁹ dieb⁹ vſq̄ ad ↄſummatõeꝫ ſecl'i. Implora igit̃ beatã ṽginẽ ĩ oĩb⁹
oꝛõib⁹ tuis. nec deſperes aut diffidas de impotẽtia auxiliãdi. qꝛ dñs eſt cũ ea. et
iõ quotieſcũq̄ ipa voluerit iuuare te. de⁹ cũ ea eſt vt et poſſit.

Dominꝰ tecũ. [Quo ſolo comite q̃ caruerit. q̃ntãcũq̄ turbã hoĩm ſecũ habue/ Q
rit ve illi. Eccl'iaſtes. iiij. Ve ſoli. qꝛ ſi ceciderit nõ habet ſubleuãtẽ. Sol⁹ enĩ
eſt comes iſte q̃ poſſit ſubleuare cadentẽ.

¶ De eo q̄ dicit̃ in ſalutatõe angelica. Bñdicta tu in m'lierib⁹. Capitulũ. vi.

Benedicta tu in mulieribus. vel in A
b ter m'lieres. [Bñdicta. i. oꝛe oĩm fideliũ collaudata. Cũ dicat̃ eccl'i. xxv.
Nõ ē malicia ſup̃ maliciã m'lier̃. eo gl'ioſi⁹ ē q̃ rari⁹ int̃ m'lieres ĩueniri
aliquã bñdictã. Dicit̃ g̃. [Bñdicta tu ⁊c̃.] Et nota q̄ illd̃ [tu] diſcretiuũ ē ⁊ exclu
ſiuũ. qꝛ ĩ ſola maria [bñdicta] ſimplr̃ nihil d̃ maledictõe mr̃is aut ṽgis rep̃it̃. Vñ
⁊ ↄgrue dictũ ē ei [Aue] i. ſine ve duplic̃ maledicti. Nã maledicta ē ſteril' q̃ nõ pa
rit. ſ. ṽgo. ⁊ maledicta q̃ parit. ſ. mater. q̃m̃ parit ĩ doloꝛe. Maria aũt ṽe ē [benedi
cta] habens benedictionẽ fecunditatis in cõceptu. ⁊ benedictionem leticie in par
tu. excluſo ab ea tã doloris q̄ſ ſterilitatis maledicto. Itẽ poſtq̄ dictũ eſt ei [Aue]
ſubiungitur. [gratia plena. dñs tecum. benedicta tu in mulieribus.] Et hec tria B
reſpõdent trib⁹ p̃ricipalib⁹ ṽtutib⁹ marie. Gratia plena: merito humilitat̃. q̃ erat
quaſi vas vacuũ. ⁊ ideo meruit impleri: maxime cum eſſet mundũ. quia ṽginitas

ſocia fuit hūilitatꝭ. Hūilitas enī ſenſus eſt ꝓpe vacuitatꝭ. ſicut dicit Aug⁹. Vaſa
vo vacua replet oleo gr̄e ver⁹ heliſe⁹. iiij. Regū. iiij. Et iō maria q̄ vas vacuū ex
hibuit: illō plenū meruit reportare. Jaco. iiij. Dn̄s ſupbis reſiſtit: hūilibꝫ dat gra
tiā. Dn̄s tecū meritō ſolitudīs quā ſumme diligebat. Vn̄ ab angelo ſola inuēta
eſt in ꝯclaui qn̄ ingreſſus eſt ad eā. Benedicta tu merito virginitatꝭ: cui⁹ votū pri
ma emiſit. ꝛ cui⁹ amore maledictū legis ꝯtēpſit. Dn̄s enī vacuos replet. Solita-
rios comitatꝰ. Maledicta hoīm ꝓ amore ei⁹ cōtemnētibꝫ dat bn̄dictōez ꝓ maledi
ctōe. Vn̄. Maledicēt ſcꝫ amatores mūdi. illi i. iuſto. ꝛ tu dn̄e bn̄dices. E cō-
trario plenos euacuabit. Job. xx. Diuitias q̄s deuorauit euomet. ꝛ d̄ vētre ei⁹ ex
trahet eas deus. Comitatos a turbis ſolitarios faciet. Vn̄ dicitꝰ lucifero ſupbo
Iſa. xiiij. Quaſi cadauer putridū nō habebit ꝯſortiū. neqꝫ cū alijs erit in ſepultu
ra. Querentes ab hoīb bn̄dici maledicet. Lu. vi. Ve cū bn̄dixerint vob hoīes
ꝛc. ¶ Cōtra hec tria elegit ſibi dauid Solitudinē. Vacuitatē. Maledictōz. Vn̄ C
allegat. Reſpice in me ꝛ miſerere mei: qꝛ vnic⁹ i. ſolitari⁹ ꝛ paup i. vacu⁹ ſum
ego. Paup dicitꝰ q̄ſi pax habēs in pera. Et maledici elegit. ij. Regū. xvi. dicēs de
ſemei. Dimitte eū vt maledicat mihi: ſi forte reſpiciat dn̄s afflictōez meā ꝛ reddat
mihi bonū ꝓ maledictōne hac hodierna. Quaſi diceret dn̄o. Solitariū comitare.
Vacuū reple. Bn̄dic maledictū. Et in tribꝫ his maria vera dauid filia ꝓprobatꝰ.
¶ In his etiā tribꝫ tria nobis emulāda ꝓ modulo nr̄o ꝓponuntꝰ. vt hec tria a dn̄o
ꝯſeq̄ mereamur. Hūilitas: vt gr̄a impleamur. Quia de⁹ hūilibꝫ dat gr̄iā Jac. iiij.
Amor ſolitudīs ꝛ bone ſingularitatꝭ: vt dn̄m comitē habeam⁹. Sol⁹ erat moy-
ſes qn̄ dn̄s apparuit ei. Exo. iij. Sol⁹ helias. iij. Reg. xviij. Sola agar Gen̄. xxi.
qn̄ eis apparuerūt angeli. Caſtitas cui⁹ amore ꝯtēnenda ſunt hominū maledicta
vt bn̄dicamur a dn̄o. H eſt vt gr̄iā a dn̄o cōſeq̄mur. Vt ab eo dirigamur. Vt hoībꝫ
vtiles efficiamur. Dn̄s tecū ponitꝰ in medio. q̄ gr̄am cōſeruat interi⁹. ꝛ bn̄dictio
nē ſpūalis fecūditatꝭ operatꝰ exteri⁹. Recte ḡ poſtq̄ꝫ dicta eſt gr̄ia plena ſubiūgitur
Dn̄s tecū. qꝛ ſicut ſine deo nihil facere poſſum⁹ aut habere. ſic nec ſine eo habita
cuſtodire. Jdeo poſt gr̄e donatōem neceſſe ē vt dn̄s ſit nobiſcū: ꝛ nobiſcū cuſtodi
at qđ nobis ſol⁹ dedit.

Cōmendatio ſolitudis

Benedicta tu in mlīeribꝫ. vel inter mulieres vt īter dicat mediū participatōe. D
qꝛ v̄go cū fecūditate. et mater cū virginitate. Jpa enī erat mulier ſex⁹ ꝯditō
ne. et futura mulier part⁹ fecūditate. nec tamē ꝓpt hoc incurſura maledictōnem.
ſed magis ꝯſecutura benedictōez. Audito tn̄ h̄ v̄bo. bn̄dicta tu in mlīeribꝫ tur-
bata eſt. qꝛ in virginibꝫ bn̄dici ſp optabat. Et ideo cogitabat q̄lis eſſꝫ iſta ſaluta-
tio. q̄ ab initio videbatꝰ eſſe ſuſpecta. At vbi in ꝓmiſſiōe filij manifeſtū patuit virgi
tatis ꝑiculū. vltra nō potuit diſſimulare q̄n diceret. Quomodo fiet iſtō ꝛc. Vt
etiā ideo turbata eſt ꝑ admiratōe. qꝛ ſciebat oēs mlīeres maledictas eſſe in matre
ſua eua. ꝛ ideo audiēs ſe in mlīeribꝫ bn̄dici. turbata cogitabat q̄lis eſſet iſta ſalu-
tatio. que ꝛ mlīerē dicebat ꝛ benedictā. Vel. inter mlīeres i. ſup mlīeres. quia
opa meliora fuerūt in ea q̄ꝫ i ceterꝭ. Virgo enī pepit. Patrē ſuū genuit. Portātē ſe
portauit. Nutriētē ſe lactauit. Vacua ꝛ plena. Hūilis ꝛ ſublimis. Paup ꝛ diues
in vnū fuit. Qđ ante eā in nulla mlīere īueniri potuit. Nec ſolū bn̄dicta inter mu
lieres tm̄. qꝛ hoc par videretꝰ: ſꝫ īter mlīeres bn̄dictas ſingulari bn̄dictōe īſignis
ꝛ bn̄dicta. Vn̄ d̄ ea d̄r Eccī. xxiiij. Jn mlītitudīe electoꝝ habebit laudē: ꝛ intꝰ bn̄-
dictos bn̄dicetꝰ. Jn ipa ei ſola inuēta ē fecūditas cū v̄ginitate. q̄ duo nūq̄ꝫ antea pa
cē habuerāt. Vn̄ q̄dā. Partus ꝛ integritas diſcordes tēpore lōgo. Virgīs in gre
mio federa pacis habent.

Itē iō dicta ē bn̄dicta ī mlīeribꝫ. nō tm̄ qꝛ ſola ſine ꝯcupīa ꝯcepit ꝛ ſine dolore pe- E
pit: ſꝫ qꝛ ꝑ oībꝫ ī ꝓle mlītiplicata ē. Et ſi enī carnalr̄ vnicū genuit filiū. ī eo tn̄ ſpūalꝰ
mr̄ effecta ē magne mlītitudīs filioꝝ. q̄ꝝ xp̄s ꝑmogenit⁹ ē. Vn̄ ſignantꝰ dictum ē
Luce. ij. ꝙ peperit filium ſuum primogenitū. ꝛ ad Roma. viij. Vt ſit ipe primo-
genitus in multis fratribus. Jtem per hoc ꝙ dicta eſt benedicta in mulieri-
bus designatur preciū marie que eſt mulier fortis. de qua dicitur Prouerbioꝝ

in fine. Procul ⁊ de vltimis finibꝫ ꝓciū eiꝰ. Quia enī ꝑ amore ꝟginitatꝭ ꝯtempſit
maledictū ꝗ maledicebaꝛ ſteril' in lege: ideo meruit benedici.
Benedicta tu in mľieribꝫ .i. ꝑ oībꝫ mľieribꝫ. dicit gloſa. Et hec gloſa textꝰ eſt ī F
Judith. xiij. vbi dič ei Ozias ꝓnceps ppľi iſrľ. Bn̄dicta tu filia a dn̄o dō excel
ſo ꝑ oībꝫ mľieribꝫ ſup terrā. Judič. v. Bn̄dicta inter mľieres iabel. Heſter. ij. dicit
ꝙ heſter habuit gr̄ā ⁊ miſericordiā ſup omnes mľieres. ⁊ ꝙ dilexit eā aſſuerꝰ plꝰ ꝙ̄
oēs mľieres. Maria ḡ dicit bn̄dicta in mľieribꝫ. Judith ꝑ mľieribꝫ. Jabel inter
mľieres. Heſter inuenit gr̄am ⁊ miſericordiā ſup oīes mľieres. amata ab aſſuero
plꝰ ꝙ̄ oēs mulieres. In qbꝰ ꝟbis ſignat ſūma bn̄dictio. Et he tres mľieres ma-
riā expſſe figurarūt. Accipiamꝰ ḡ totū ⁊ dicamꝰ ꝙ ipa fuit bn̄dicta in mľieribꝰ
⁊ ꝑ mulieribꝫ. ⁊ inter mľieres. ⁊ ſup oēs mulieres. Bn̄dicta in mulieribꝫ. eo ꝙ
ipa ſola habuit qcquid boni fuit in mľieribꝫ. Sed bn̄dicta ꝑ oībꝫ mľieribꝫ: quia
illa oīa habuit excellētꝰ. Benedicta fuit inter mulieres. qꝛ ipa ſola illiꝰ ma-
ledictōis expers fuit quā oēs mulieres ī matre ſua eua acceperūt. Bn̄dicta autē
fuit ſup oēs mulieres. qꝛ ipa habuit qđ nulla alia vnqꝫ accepit. ſcilicꝫ quicqd bo-
ni fuit in mulieribus.
Triplex aūt bonꝰ ſtatꝰ fuit in mulieribꝫ quē maria ꝯſecrauit. Coniugaľ. Vidualis. G
Virginalis. Virginalē ſtatū habuit ante deſpōſatōem. Cōiugalē poſt deſpōſatō-
nem. Vidualē poſt filij paſſionē. qꝛ niſi defuncto ioſeph nō videt ꝙ ꝯmēdaret di-
ſcipulo. Si enī ipi credita eſt iuuēcula. nō videt ꝙ iā fere qnqgenaria ab eo tolle-
ret. Et ideo ꝙ̄uis ꝑ mľtas tn̄ ꝑ qttuor mľieres expſſiꝰ figurata eſt. ſ. iudith vidu-
am. ꝑ heſter ꝯiugatā. ꝑ rachel ⁊ rebeccā virgines. Sed qre ꝑ vnā viduā. ⁊ vnā cō-
iugatā. ⁊ duas virgines. Forte qꝛ virgo ante partū ⁊ virgo ꝑmāſit poſt partum.
Propter hūc triplicē ſtatū dicit ei Eccī. xxiiij. In iacob inhabita .i. ꝯiugatis.
q ſunt in lucta. qꝛ tribulatōem carnis habēt huiuſmodi. i. Chor. vij. In iſrľ he-
reditare .i. ī viduis. Que eī vidua eſt cogitat q dei ſunt. i. Chor. vij. Sꝫ in electꝭ
meis .i. virginibꝫ mitte radices. Sic ergo ipa ſola habuit qcqd boni fuit ī mu-
lieribꝫ. ¶ Et notādū ꝙ qꝛ nobilis illa virgo iſrahel futura erat mater dī. thalamꝰ H
ſponſi. dilecta dilecti. vnica vnici. ideo dei filiꝰ ſingularit. imo mirabilit ī ipa vo-
luit opari. Vt que ꝓciū vniuerſitatꝭ d̄bebat parere. cū ſtatu quolibꝫ vniuerſitatꝭ
haberet aliqd ꝯmūe. Et cū cōiugatꝭ qdē ꝯmune habuit partū ꝓlis: cū cōtinen-
tibus votū caſtitatꝭ: cū virginibꝫ pſeuerātiā virginitatꝭ. Vt dū cōtinentes: ꝯiuga-
tas et ꝟgines partu ſuo redimeret. ſimul ei fructꝰ triceſimꝰ: ſexageſimꝰ ⁊ centeſi-
mꝰ ꝓueiret. Sed o tu fidelis vir q de btā virgine ſentis ī bonitate. nō minorē in
ea fructū triceſimū ꝙ̄ ſexageſimū vľ centeſimū intellige. Secure aſſeras ꝙ nō mi-
nꝰ meruit pariēdo ꝙ̄ virginitatē ꝯſuādo. Pro varia ḡ in ipa opatiōe dei: fructus
ei debitꝰ variā ſortit qntū ad ipaꝫ appellationē. in alijs tn̄ nō ſic. qꝛ neqꝫ ꝯtinent
ſine difficultate. neqꝫ pariūt ſine corruptōe. ¶ Fuit etiā bn̄dicta ꝑ oībꝫ mľieribꝰ I
qꝛ oīa illa habuit excellētꝰ. Oēs enī ꝯiugate habuerūt fecūditatē cū corruptōe.
Vidue fecūditatē cū corruptōe ꝓcedēte. Virgines caſtitatē cū ſterilitate. Ipa ꝟo
ſola ſepauit ꝓcioſum a vili. qꝛ habuit ſtatū coniugalē ⁊ vidualē cū virginitate. et
virginalē cū fecūditate. ⁊ ideo bn̄dicta ꝑ oībꝫ mľieribꝫ. Vn̄ et debet dici bn̄dicta
⁊ ſupbn̄dicta. Benedicta ab angelo. ſupbn̄dicta ab elizabeth.
Fuit etiā bn̄dicta inter mľieres. qꝛ ſola expers illiꝰ maledictōis quā oēs mľieres
in eua ꝯtrxerūt. Gen̄. iij. Multiplicabo erūnas tuas ⁊ ꝯceptꝰ tuos. In dolore pa-
ries filios ⁊c. A q maledictōe ipa fuit imunis. Vn̄ Iſa. vlti. Anteqꝫ parturiret pe-
pit. anteqꝫ veniret partus eiꝰ pepit maſculū. qs audiuit vnqꝫ tale: ⁊ qs vidit hu-
ic ſimile: Et ideo ſola inter mľieres bn̄dicta.
Fuit etiā bn̄dicta ſup oēs mľieres. qꝛ nulla alia vnqꝫ accepit qđ ipa habuit. ſ. ꝙ ꝟgo K
pepit. Qđ nō tm̄ ſup oēs mľieres: ſꝫ ſup oēm naturā ⁊ oēꝫ itellectū fuit. ſcꝫ ꝙ deū
genuit. Sic ḡ ſola habuit oē bonū qđ ī mľieribꝫ fuit. Sola nō habuit maledictō-
nē: quā oīs alia mľier habuit. Sola habuit qđ nūqꝫ alia mľier hr̄e potuit. Pro-
pter h̄ notabilit dꝛ Lu. x. ꝙ maria iſta optimā ꝑtē elegit. optimā qntitate: quia

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

totū habuit.l.optimā .ſ. q̄litate: q2 puriorē ꝛ excellētiorē habuit.l.optimā .ſ. dignita-
te: q2 dignior pars intelligi nō potuit. Hec enī ꝑ ſe v̄a eſt de btā virgine.l. Ma-
ria optimā ptē elegit .ſ. q2 inter oēs q̄ vnq̄ꝫ partē acceperūt: hec ſola optimā ptē ele-
git ꝛ habuit. De⁹ aūt nullā elegit: q2 ſp totū habuit. inq̄ntū etiā fuit fili⁹ btiſſime
v̄ginis. Ecce illa q̄ttuor ex q̄bꝫ integrat btitudo ſctiſſime v̄gis .q̄ ſunt īmunitas
ab omi pctō. Vn̄.l. Aue maria .ſ. Grē plenitudo. Vn̄ d.l. gr̄a plena .ſ. Diuīa ſocietas
Vn̄.l. Dn̄s tecū .ſ. Prerogatiue ſinglaritas. Vn̄.l. Bn̄dicta tu ī mlierib₉ .ſ. Quoꝝ L
duo p̄ma btificant ip̄aꝫ ī ſe. Alia duo in ꝯpatōe ad omnia ad q̄ ꝯtigit ip̄aꝫ ꝯpare.
ꝛ hec nō ē niſi ad ſupi⁹. q2.l. dn̄s tecū .ſ. ꝛ ad inferi⁹. q2.l. bn̄dicta tu in mulierib⁹ .ſ. q2
mediāte illa bn̄dictōe quā habuit ī mulierib₉ bn̄dicta fuit ad oīa ad q̄ ꝯtigit ip̄aꝫ
ꝯpare. eo eī q̄ deū genuit angeloꝝ reſtauratorē. hoīm redēptorē. demonū victorē:
beatā eam dicūt oēs generatōes. Et h̄ eſt qd̄ d̄r Judith. xv. in ꝑſona marie.l. Tu
gl'ia hieruſalē .ſ. q̄ deſignāt angeli: q̄ ſp ſunt in viſiōe dei ꝛ pace.l. Tu leticia iſrael .ſ.
ꝑ iſrl' aīe btōꝝ: q̄ q̄nq̄ꝫ fuerūt iacob .i. luctatores. nūc aūt iſrl' .i. videntes deū facie
ad faciē.l. Tu honorificētia ppli noſtri .ſ. ꝑ populū .ſ. iudeoꝝ .i. ꝯfitētiū pctā ſua et
laudes dei. ꝛ gl'ificantiū deū: aīas iuſtoꝝ intelligo.l. Que feciſti viriliter .ſ. vīcendo
diabolū: ſicut ꝓphetatū erat Gen̄. iij. Inimicicias ponā ꝛc̄. Ipa ꝯteret caput tuū.
¶ Alit. Primū .ſ.l. Tu gl'ia hierl'm .ſ. vox ē ágeloꝝ: q̄ꝝ ruina ꝑ eā repata ē. Scd̄m M
.ſ.l. Tu leticia iſrl' .ſ. vox ē hoīm. q̄ꝝ triſticia ꝑ eā letificata ē. Terciū ſcꝫ.l. tu honori
ficētia populi nr̄i .ſ. vox eſt mulieꝝ: q̄ꝝ infamia ꝑ eam deleta eſt. Quartū ſcꝫ .l. q̄ feci
ſti viriliter .ſ. vox eſt mortuoꝝ exiſtentiū ī limbo. q̄ꝝ captiuitas ꝑ eā redempta eſt ꝛ
reducta. ¶ Aliter.l. Tu gl'ia hierl'm .ſ. i. innocētū.l. Tu leticia iſrl' .ſ. i. penitentiū: N
.l. Tu honorificētia populi noſtri .ſ. i. pctōꝝ. ¶ Hec ē g̃ btā plenitudo: ꝛ plena bti-
tudo dn̄e nr̄e. q̄ fons eſt ꝛ origo toti⁹ nr̄e btitudinis. Quicq̄d enī btitudīs ab il-
lo magno mari .i. ab illa infinita bonitate dei trinitatꝭ ad gen⁹ hūanū ꝑuenit: to-
tū ꝑ hāc venā defluxit. Et ideo q̄cq̄d nob̄ mittit̄ de ſupnis .ꝑ gr̄aꝝ actōeꝫ ad eā re
ferendū ē. ꝑ quā mediatricē habem⁹ ꝓculdubio q̄cq̄d gratie obtinem⁹.

Dn̄s ſabinen̄. Benedicta tu ī mlierib₉ .ſ. i. ī matrib₉ emollitꝭ. et in v̄ginib₉ īfecūdis. Vel exꝑſ O
ſi⁹.l. inter mlieres .ſ. i. inter matres ꝛ v̄gines. Sicut enī lapis angularis in du-
obus ꝯſiſtit parietib₉. ꝛ int̄ duos parietes ī vtroq̄ꝫ ſtat pariete. ſed nec tot⁹ in vno
nec tot⁹ in altero. ſic maria in numero matꝝ ē q̄ ad fecunditatē. ꝛ ī numero v̄ginū
q̄ ad incorruptōem. Sed nec oīno ī pariete matrū: q2 eſt incorrupta. nec ex toto ī
pariete virginū q2 eſt fecūda. Talem q̄ppe decebat eſſe matrē ſaluatoris: vt medi-
atrix mediatorē. lapis angular' lapidē pareret angularē. Job. xxxviij. Quiſ demi
ſit lapidem angularē? Quaſi diceret. Quis de lapide angulari lapidē demiſit an-
gularē? Chriſtus mediator dei ꝛ hoīm lapis eſt angularꝭ: in quē due cōcurrūt na

Quare decebat xp̄m naſci de v̄gine. ture. diuina ꝛ hūana. ſtans in vtroq̄ꝫ ꝑiete. q2 deus et hō: mediator dei ꝛ hoīm .i.
Thimo. ij. Juſtus cū deo. mortalis cū hominib₉. Quē de matre virgine naſci de-
cuit. vt in matre mortali conciperetur mortalis. et in virgine cōciperetur iuſt⁹. Neceſ
ſe enim erat vt quicūq̄ꝫ ꝑ matris corruptōem concipet̄. ex peccato originali conci
peret̄ iniuſt⁹. Et hec eſt p̄ma cauſa. Secūda: vt ſicut p̄mus adā de terra virgie fa P
ctus fuerat. ita ſecūdus adam de virgine hō fieret. Tercia: vt ſicut ꝑ euam virginē
facta fuit hūani generis ꝑditio. ita per mariā virginē fieret eiuſdē repatio. Unde
canit eccl'ia. Paradiſi porta ꝑ euam cunctis clauſa eſt ꝛc̄. Quarta: vt qui in cel' ha
bebat patrē ſine matre: haberet in terris matrē ſine patre. vt ſic quaſi duob₉ teſti-
bus ꝓbaret̄ xp̄i diuitas. in matrꝭ virginitate ꝛ p̄ris diuitate. Quīta: vt ꝓphetie ve

Bern̄. ritas reſpōderet. Iſa. vij. Ecce virgo cōcipiet et pariet filiū ꝛc̄. Beatus Bern̄. ſu Q
per miſſus eſt gabriel. omelia ſcd̄a. Deus ſiquidē eſt quē virgo pepit. qui matreꝫ
ſuam ſingulari in celeſtib₉ donatur⁹ gloria. ſingulari in terris ꝑuenire curauit et
gratia. qua videlicꝫ ineffabiliter ꝛ intacta concipet et pareret incorrupta. Porro
deum decebat huiuſmodi natiuitas: qua nō niſi de virgine naſceret̄. Talis con-
gruebat et virgini partus: vt nō pareret niſi deū. Prouide factor hoīm vt hō fierꝫ
naſcitur⁹ de homīe. talem ſibi ex omib₉ debuit delegere imo ꝯdere matrē. q̄lē et ſe.

decere ſciebat ⁊ ſibi nouerat placiturā. Voluit itaq̃ eē ꝟginē de q̄ īmaculata īmaculat⁹ ꝓcederet oīm macl'as purgatur⁹. Voluit ⁊ humilē de q̄ mitis ⁊ humil' corde ꝓdiret. harū in ſe virtutū neceſſariū hoīb⁹ ſaluberrimūq̃ exemplū oſtēſur⁹. Dedit ḡ virgini partū: q̄ ei iā ante et virginitatis inſpirauerat votū. ⁊ hūilitatꝭ progauerat meritū. Alioq̄n quō eā angel⁹ in ſeq̄ntib⁹ gratia plenā p̄nūciat. ſi q̄ppiā vl' parū boni qđ ex ḡtia nō accepiſſet habebat. Ut igiť q̄ ſanctū ſanctoꝝ ꝯceptura erat pariter et paritura: ſancta eſſꝫ corꝑe: accepit donū ꝟginitatꝭ. vt eſſꝫ ⁊ mēte: accepit hūilitatis. Dis nimirū ꝟgo regia gēmis ornata ꝟtutū. geminoq̃ mētꝭ pariter ⁊ corꝑis decore ꝑfulgida. ſpecie ſua et pulcritudīe ſua in celeſtib⁹ cognita. celi ciuiū in ſe ꝓuocauit aſpect⁹. ita vt et regis animū ad ſui ꝯcupiſcētiā inclinaret. ⁊ celeſtē nunciū ad ſe educeret de ſuꝑnis.

Quare oportebat xp̄m naſci d virgine

Et q̄ ꝟginal' ꝯceptio redēptorē deceret: dictū eſt abrahā Geñ. xv. cū reuerſio Q ſemis ſui ꝑdiceret ei h̄ ꝟbo. Quarta generatōe reuertenť huc. Prima generatio fuit in adā: ſine viro et femina. Scđa in eua: de viro ſine femia. Tercia in nobis: de viro ⁊ femia. Quarta ſcꝫ xp̄i: ſine viro de feīa. Et hec ſingularꝭ. nec alia poterat inueniri q̄ poſſet ſuccurrere trib⁹ ꝑmis q̄ perierāt. ſꝫ iſta tres alias ad patriā de captiuitate reduxit. Igiť maria recte diciť. [Bñdicta inť mľieres.] q2 ipa iter matres et ꝟgines prudēs mediatrix ⁊ mirabiliť media. ab vtroq̃ extremoꝝ illud ſumpſit qđ optimū erat. ⁊ ꝑcioſum ſeꝑauit a vili. Hiere. xv. Et relicta ſterilitate virginis ⁊ corruptōe matrꝭ: aſſumpſit ſibi integritatē de ꝟgine. ⁊ fecūditatē d matre. vt eſſꝫ integra ⁊ fecunda. ⁊ nec ſterilis nec corrupta.

Benedicta tu inter mľieres.] Quaſi media inter mľieres veterꝭ teſtamēti: et mu R lieres noui. Mľieres veteris teſtamēti ad iſtā tendebāt ſicut patꝫ. cū oīni affectu ad liberoꝝ ꝓcreatiōeꝫ intēderēt. vt ad iſtā ꝑuenirēt q̄ carū auferret opprobriū. Uñ ⁊ rachel legiť dixiſſe iacob Geñ. xxx. Da mihi liberos: alioq̄n moriar. Mulieres noui teſtamēti ad eā reſpiciūt: q̄ eis in exēplū ꝓponiť. ⁊ q̄b⁹ ipa reddidit libertatē. Ipa ei triplicē ſtatū bonaꝝ mulierū ſctificauit. bonū. ſ. meliorē. ⁊ optimū. i. cōiugiū. viduitatē. ⁊ virginitatē.

Benedicta tu in mľierib⁹.] Poteſt h̄ dici eo mō quo dictū ē Geñ. xxvij. In pin S guedine terre ⁊ in rore celi deſuꝑ erit bñdictio tua. Ros celi ꝟginitas. pinguedo terre fecūditas. Per mariā enī effuſa eſt bñdictio ſuꝑ mľieres. Q̄ ꝑ ei⁹ auxilio ⁊ ꝑcib⁹ de maledictōe erepte ſunt: ⁊ q̄tidie eripiunť. Uľ iōl [bñdicta ī mľierib⁹] qđ de alia nō legiť. vt ꝑ h̄ noteť: q̄ nō ſolū inter mľieres gľiam habitura ſit. ſꝫ etiā q̄dam ꝑuilegio ſpeciali ſibi mulierū dilectōem vēdicauerit ⁊ affectū. vtpote ꝑ quā euaſit opprobriū ſex⁹ ille. Priuſq̄ etenī maria ꝯciꝑet ſaluatorē opprobriū erat ⁊ ignominia eſſe mľierē ꝓpť ꝑditōem ꝑme mr̄is. ſicꝫ ⁊ eē hoīeꝫ ꝓpť latrociniū ⁊ ꝑditōem ade. Filij enī eram⁹ ꝑditoris ⁊ latroniſſe. Uñ dꝛ Iſa. i. [Pricipes tui] ſcꝫ adā et eua [infideles: ſocij furū] i. demonū. Et ꝓpť h̄ clamabat gen⁹ hūanū ad dominū ſaluatorē ſub tipo ſeptē mľieꝝ Iſa. iiij. [Inuoceť nomē tuū ſuꝑ nos] ſ. vt a xp̄o dicamur xp̄iani. [aufer opprobriū noſtꝝ.] Opprobriū igiť ꝑmoꝝ parentū ꝑ eā a nobis ablatū ē. ⁊ inſuꝑ adeo generoſi facti ſum⁹. q̄ regꝭ ⁊ regine celoꝝ effecti ſum⁹ fratres. Merito ḡ bñdiciť [in mľierib⁹ ⁊ inter mľieres] ꝑ quā tm̄ prime mľieris opprobriū ablatū eſt a mľierib⁹. ⁊ tāt⁹ honor collatus eſt mľierib⁹. vt mulier celoꝝ regina ⁊ dei genitrix ſit effecta. ¶ Itē in h̄ q̄ dꝛ [Bñdicta tu in mulieri T bus] oſtēdiť ꝑcipua ei⁹ potētia ad impetrādū. Nā alie mľieres viroꝝ rigorē emolliūt. hec aūt dei ſeueritatē emollit. deſig̃ta ꝑ virgā q̄ ꝓduxit aquā de petra. Numeri xx. Hec pleni⁹ īuenies libro. vi. ti. ix. ⁊ libro. xij. ꝑticula. vi. ti. xxi. q̄ maria mľier et ꝟga appellať. ¶ Itē iōl [bñdicta ī mľierib⁹.] q̄ſi ſola de mľierib⁹ ab vniuerſis generatōib⁹ ꝑdicanda: et ꝑ omnib⁹ gľiam habitura.

Dñs pariſienſis

De eo q̄ diciť. Et benedict⁹ fruct⁹ ventris tui Capitulū. viij.

Et benedictus fructus vētris tui. a

e Supius dixerat angel⁹ [bñdicta tu in mulierib⁹.] ⁊ elizabeth. [bñdicta

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

tu inter mľieres]q̄ſi idē ſentiētes de ꝟgine. Sed hic ſubſtitit angelus. nec dixit. [Bn̄dictꝰ fructus vētris tui.]q: fructꝰ hic adhuc flos erat in orto virgīs. Unō Yſa. xi. Flos de radice eiꝰ aſcēdet. Sed fructꝰ fuit in mūdo. Medicina in cruce. Panis in ſacramēto. Uita in aīa. Btitudo ī celo. Qđ attēdens elizabeth ſupple uit qđ angelꝰ nō dixerat. ſcʒ. [Bn̄dictꝰ fructꝰ vētrꝭ tui.] Et ꝟe bn̄dictꝰ. q: pulcer

Bern. ad vidēdū. Suauis ad odorādū. Dulcꝭ ad guſtādū. ſicut īfra īuenies. Btūs ber. ad mariā. Nō q: tu bn̄dicta ideo bn̄dictus fructꝰ vētrꝭ tui. Sed q: ille te ꝑuenit in bn̄dictōibꝫ dulcedinis. iō bn̄dicta tu. Uere eteni [bn̄dictꝰ fructꝰ vētrꝭ tui] in q̄ bn̄dicte ſunt oēs gentes. de cuiꝰ plenitudīe tu q̄ʒ cū ceterꝭ. q̄ꝗꝫ differētiꝰ a ceterꝭ accepiſti. Ac ꝑ h̄ [bn̄dicta tu] q̄dē in mľieribꝫ. ille ꝟo bn̄dictꝰ. nō in hoibꝫ. nō īter angelos. ſʒ ipe eſt ſuꝑ oīa deꝰ bn̄dictus ī ſecľa. ad Ro. ix. Dicit̄ bn̄dictꝰ vir. bn̄di B
cta mľier. bn̄dictus panis. bn̄dicta terra. ⁊ hmōi. ſed ſingularit̄. [bn̄dictꝰ fructus vētrꝭ tui] cū ſit ſuꝑ oīa bn̄dictus ī ſecľa. [Benedictꝰ] ī odore. [bn̄dictꝰ] ī ſapore] [bn̄dictus] ī ſpecie. De odore Geñ. xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni cui benedixit dominus. An non vere benedictus cui benedixit dominus. De ſapore dicitur. Guſtate et videte quoniā ſuauis ē dominꝰ. Item. Quā magna mľtitudo dulcedīs tue dn̄e. Itē Petrꝰ. i. canonica. ij. Si tn̄ guſtaſtꝭ qm̄ ſuauis ē dn̄s. Et ipe de ſe inuitās nos ad ſe Ecci. xxiiij. Qui edūt me adhuc eſuriēt. ⁊ q̄ bibūt me adhuc ſitiēt. Utiq; ꝓpter ſaporis dulcedinē h̄ dicebat. q̄ ſemel guſtatus magis excitat appetitū. Bonꝰ fructꝰ q̄ aīaꝝ eſurientiū et ſitientiū iuſticiā eſca et potus eſt. Itē de ſpecie in ps̄. Ex ſyon ſpēs decoris eiꝰ. Itē. i. Pe. i. In quē deſiderāt angeli ꝓſpicere. Et btā agnes. Cuiꝰ pulcritudinē ſol et luna mirāt̄. Nec ſolū ſpecioſus q̄ntū alij fructꝰ. ſed ſicut dr̄ ſpecioſus forma p̄ filijs hoīm. ſic dicēdꝰ eſt ſpecioſus p̄ fructibꝫ vniuerſis. Si eni ille fructꝰ mortꝭ nō ſolū ſuauis fuit ad veſcendū. ſed etiā teſte ſcp̄tura delectabilis aſpectu. q̄nto magis huiꝰ vitaľ fructꝰ debemꝰ credere viuificū decorē. Hucuſq; btus bern̄.

Benedictꝰ fructus vētrꝭ tui.] Cōgrue chriſtꝰ fructꝰ dr̄ vētris ꝟginaľ ſingula C
Christꝰ germen riter ⁊ diſcretiue. q: ipm ꝯcepit in vtero ꝟgo mater. [In vtero] i. ex cauſa intrinſeca. nō ſicut alie mľieres: q̄ recipiūt ab extrīſeco vnde ꝯcipiūt. Iō etiā chriſtꝰ dr̄ germen. Un̄ Yſa. iiij. In die illa erit germē dn̄i in magnificētia ⁊ glīa. ⁊ fructꝰ terre ſublimis. Quia ſicut granū madefactū ex ꝓpa ſubſtantia germē emittit. a q̄ eſt totus fructꝰ ſine ꝯtactu alteriꝰ gn̄i. ſic maria madefacta grā ſpūſſancti ſine cōtactu virili. ex ſe ſola germīauit chriſtū. q̄ fructꝰ ē bn̄dictus. q̄ ⁊ germen dicit̄ propter hūilitateʒ. Ideo dicit ipa Ecci. xxiiij. [Girū celi] i. illū q̄ oīa claudit ⁊ cōtinet [circuiui] gremio vteri mei [ſola] i. ſine adiutorio virili. De h̄ germine dicit pꝫ Ezech. xxxiiij. Suſcitabo eis germē iuſtū noīatū. Nemo aūt aliꝰ dici pt ꝓpe [fructꝰ ventrꝭ] imo ventris et renū. q: ex a matre ꝯcipit̄. et generat̄ a pr̄e. Cōgrue autē appellat̄ chriſtꝰ fructus.

Quia ſicut fructꝰ ex herba naſcitur. vľ ex arbore. aut a terra ipaʒ nō violans. ſic et chriſtus de virgine. D

Christꝰ fructus Quia ſicut fructꝰ bonus arborē vľ terrā de q̄ naſcit̄ ꝯmēdabilē reddit. ſic ⁊ chriſtꝰ virginē glorioſam. de q̄ tota bn̄dicta totꝰ eſt natꝰ bn̄dictus. Un̄ ⁊ ei hic dicitur. [Benedicta tu in mľieribꝫ. ⁊ bn̄dictꝰ fructus ventris tui.]

Quia fructꝰ facit cognoſci q̄lis ſit terra aut arbor vnde orit̄. Sic chriſtꝰ ꝟginem. Un̄ Matth. vij. A fructibus eoꝝ cognoſcetꝭ eos. Ibidē. Nō poteſt arbor bona fructus malos facere.

Quia ſūptꝰ ſub folijs accidētiū fructꝰ iſte ī ſacramēto delectabilior eſt aīe digne ſumentꝭ. q: ibi aīa plus lucrat̄. q̄ntū ad p̄ſens dico. Fructū aūt iſtū nō guſtabit ī futuro arbor. i. hō. q̄ fructū bonū nō fecerit in p̄ſenti.

Itē fructꝰ dicit̄ a fruor frueris. Et eſt frui amore īherere alicui rei tm̄ ꝓpter ſeipam. E
Chriſtꝰ aūt q̄ in ſacramēto nr̄a refectio eſt in via. fruitio erit in patria. Cuiꝰ fruitio facit beatū. Et hanc fruitionē meret̄. q̄ chriſtū ponit finē gaudij ſui. Iō dicit̄ ī ps̄. Cum dederit dilectꝭ ſuis ſomnū. ecce hereditas dn̄i filij merces fructꝰ vētrꝭ.

Fructus enī cōſuete in cena ſumit̄.q̄ eſt refectio ꝯtra ſomnū.Et chriſtꝰ fructus ē
quē in illa cena vltima expectamus.de quo fructuabimꝰ.ſicut vulgarit̄ ſolet dici.
Poſt fructū nō ſolet apponi ferculū aliud/.neqꝫ ꝯmeſtio.ſed poſt cenā.Cū ḡ chri
ſtus dederit dilectis ſuis ſomnū.ecce hereditas dn̄i.que etiā merces filij eſt/ quā
dabit dn̄s ſuis fidelibꝫ.⁊ dat q̄tidie.nō aliā.ſ.q̄ȝ ſeipm̄/.q̄ fructus ventris eſt bene
dicti.O hereditas nec deceſſiōe patris obtenta.nec ſucceſſiōe trāſmittēda ad po-
ſteros.nec inter fratres diuidēda.nec anguſtioꝛ multitudīe coheredū.Hec eſt he-
reditas p̄clara.de qua p̄s.Funes ceciderūt mihi in p̄claris.etenī hereditas mea
p̄clara eſt mihi.Uere p̄clarā habꝫ hereditatē/.cuiꝰ deus eſt hereditas.Qui deum
poſſidet/.et a deo poſſidet̄.Qui terrā accipit in hereditatē/.obſcurā habꝫ heredita
tem.⁊ illi ceciderūt funes in obſcuriſ.Maledicta hereditas/.qꝛ illi maledixit dn̄s
Gen̄.iij.Maledicta terra in ope tuo.Et qꝛ ad hāc feſtinat̄ in principio/.ideo hec ī
nouiſſimo bn̄dictōe carebit.Prouer.xx.Et nota ꝙ dicit [in pncipio] i.q̄ terrenā
hereditatē ꝑponit celeſti.Itē hec eſt hereditas/.de qua dn̄s dicit Ecc̄i.xxiiij.De
reditas mea ſup mel et fauū.

Multiplex cōmēdatō hꝰ fructus

Fructꝰ aūt iſte miri eſt odoris.Optimi coloris.Et viuifici vigoris.Odore alliciēs. F
Sapore reficiēs.Colore iocūdās.Et vigore corroborās.Tactu lenis.Aſpectu
delectabilis.Guſtu ſuauis.Durabilitate pennis̄.Hūc appetit eſuriēs ſine tormē
to.Māducat ſine faſtidio.Ipo ſatiat̄ ſine ſupfluo.Per eum ſanat̄ ſine recidiuo.
Fructꝰ optimꝰ ⁊ ſapidiſſimꝰ.Saniſſimꝰ ⁊ iocūdiſſimꝰ.om̄e delectamētū ī ſe ha
bens/.⁊ oīs ſaporis ſuauitatē.His tamē q̄ guſtauerūt/.quoniā ſuauis ē dn̄s.Sa
pit q̄dem ꝓ diuerſitate guſtantiū.Alijs māna ꝑpter dulcedinē.Alijs fauū ꝑpt̄ cō
templatōem.Alijs butirū ꝑpter deuotōis pinguedinē.Alijs panē ꝑpter fortitu-
dinē.Alijs vinū ꝑpter cōpunctōeꝫ.Alijs oleū ꝑpter cōſolatōeꝫ.Alijs lac ꝑpt̄ hu
manitatē.Alijs mel ꝑpter diuinitatē.Alijs lignū ꝑpter eternitatē.⁊ hmōi.
Hic eſt fructꝰ ligni vite.i.beate virginis.q̄ creuit in padiſo.i.in ꝟginali vtero.de q̄ G
q̄ digne comederit/.mortē nō guſtabit ineternū.Unde dicit Ioh.vi.Caro mea
vere eſt cibus ⁊c̄.Hic latuit ſub flore virginitatꝭ ī conceptōe.Apparuit ī natiuita-
te.Maturuit in p̄dicatiōe.Collectꝰ eſt in arbore crucis in paſſiōe.Iſaie.liij.Qui
abſciſus eſt de terra viuentiū.¶ Hic fructꝰ apparuit cādidꝰ in natiuitate.ꝓ ꝟgi
nitatē ⁊ innocentiā.Uiridis in eternoꝝ ꝓmiſſiōe.Splēdidꝰ in trāſfiguratōe.Ru
bicundꝰ in paſſiōe.Pallidꝰ et diſcoloꝛ in ſepulcro.
Benedictꝰ fructꝰ vētris tui.[Quomodo aūt fructꝰ huiꝰ ſentiat̄ dulcedo.do- H
cetur Can̄.ij.vbi dic̄ fidel' aīa.[Sub vmbra illiꝰ quē deſiderauerā ſedi.⁊ fru
ctus eiꝰ dulcis gutturi meo.]Umbra chriſti ꝓꝑe eſt eoꝝ imitatio q̄ fecit in paſſi
one.qn̄ ſcapulis ſuis cruci affixis obumbrauit eccl'ie.vt feruorē paterne iracūdie
eidem tparet.In hac vmbra vita eſt anime.extra hanc vmbrā ſola mors.Treno.ī
fine dicit̄ chriſto.[In vmbra tua viuemꝰ in gentibꝫ.]Et bn̄ dicit [in vmbra] q̄ re-
ſpectu corpis ſola q̄dam apparētia eſt.Sic ꝫ q̄cq̄d boni facere poſſꝫ optimus hō
ꝓ deo reſpectu eoꝝ q̄ deꝰ fecit ꝓ hoīe/.nihil eſt niſi vmbra q̄daꝫ ꝑtenuiſſima.Quā
tū etiā diſtat res ab vmbra/.tātū a paſſionibꝫ nr̄is q̄s ꝓ deo ſuſtinemꝰ diſtat paſſio
chriſti.ſi eiꝰ circūſtantie diligenter notent̄.¶ Bene aūt paſſio dn̄i fecit vmbram. I
in q̄ cōcurrerūt obſcuritas pene/.et claritas pietatis.Sedere aūt ſub hac vmbra/.
eſt req̄eſcere in imitatōe dn̄ice paſſiōis.vbi tria inueniunt̄.Odoꝛ.ꝓtectio.⁊ refri-
geriū.Odoꝛ letabundū.ꝓtectio ſecurū.refrigeriū facit q̄etū.De odore dicit̄ ſpon
ſo Canti.iiij.Odoꝛ vnguētoꝝ tuoꝝ ſup oīa aromata.Ibidē.Odoꝛ veſtimētoruꝫ
tuoꝝ ſicut odoꝛ thuris.Quere infra.libro.xij.ꝑticula.ij.de delectabilibꝫ orti.ī qꝛ
to delectabili.Itē btūs iohes euāgeliſta viſitatꝰ a chriſto/.dicit ei.Odoꝛ tuꝰ con

Iohes euāgeliſta

cupiſcētias in me excitauit eternas.Itē Ecc̄i.xxiiij.Quaſi balſamū nō mixtum
odoꝛ meꝰ.De ꝓtectōe in p̄s.Sub vmbra alaꝝ tuaꝝ ꝓtege me ⁊c̄.Itē.In vm-
bra alaꝝ tuaꝝ ſpabo donec trāſeat iniq̄taſ.Ale xp̄i ꝟtutes q̄bꝫ volauit ad celū.Ul
ale eius/.brachia extēſa in cruce.De q̄bus dicit̄ Malach.iiij.Sanitas in pennis
eiꝰ.De refrigerio Hiere.vi.Interrogate de ſemitꝭ antiq̄s que ſit via bona ⁊c̄.et

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

inuenietꝭ refrigeriū aīabus veſtris. Hec via chriſtꝰ dominꝰ. Dic ergo fidelis anima.
Sub vmbra illiꝰ quē deſideraui ſedi. Ecce duo neceſſaria volētibꝫ ſentire fru/ K
ctꝰ huiꝰ dulcedinē et cōmunicare ei ad ſalutē. ſcꝫ paſſiōis imitatio. Unde Sub
vmbra illiꝰ ſedi letabūda. ſecura ꝛ qeta. Et deſideriū intēſū. Uñ dicit. Deſidera
ui. Itē in ſeſſiōe notaꝛ reqes. vt qeſcas pu̾erſe agere. Iſa. i. Quia priꝰ neceſſe eſt
ceſſare a peccato. In ſedēdo iferioꝛ ps corporis v̄ſus terrā qeſcit. pars ſupioꝛ v̄ſus
celū laborat et moueꝛ. Sedere ergo eſt qeſcere ab appetitu tpaliū. et laborare p eter/
nis. vt ſic ſentiaꝛ dulcedo fructꝰ huiꝰ. Uñ ſequiꝛ. Et fructꝰ eiꝰ. i. corporis ꝛ ſan/
guinis eiꝰ pceptio qua reficimur et ſuſtētamur in via pegrinatiōis nr̄e. Uel fru/
ctus. i. efficacia ſacramēti dulcis gutturi meo. i. intime affectōni mee. aīe mee.
Et bene dr̄ gutturi p qḋ vox trāſit. vt q hanc dulcedinē ſentire deſiderat. piꝰqꝫ L
ad hoc ſacramētū accedat. ꝯfeſſus fuerit pctā ſua. vt in voce exultatōis ꝛ ꝯfeſſio/
nis ſit ſonꝰ epulantꝭ. Itē Oſee in fine. Sedētes in vmbra eiꝰ vt ſup. viuēt tri/
tico. ꝛ germiabūt qſi vinea. Uiuēt tritico. i. corpe ꝛ ſāguie xpi. Uiuēt hic p grāz. ꝛ
p gl'iam in futuro. Septuaginta dicūt. Inebriabunꝛ tritico. Et germiabunt qſi
vinea. chriſtū ſcꝫ q eſt vitis vera in ſuis opibꝫ humiliter imitātes. Hūilitas enī
in germine deſignaꝛ. Alioqn niſi pus ſub vmbra iſta ſederint p imitatōem eoruꝫ
q geſſit chriſtꝰ in carne. et ſeq̄lā veſtigiorū que calcauit in cruce. hic fructu ꝛ hic triti
co morienꝛ. Quia celeſtꝭ panis nō eſt ſanꝰ niſi ſanis. Uñ qdam. In dn̄i mēſa qd
tractas ſedulo pēſa. Uiuere ſine mori ꝯfert qḋ porrigis ori. Uiuere p cauſā. mo/
ri p occaſionē. Neceſſariū eſt etiā deſideriū. ſcꝫ venie grē et gl'ie. Uñ dicit. Deſide
raui. Job. iij. Anteqꝫ ꝯmedā ſuſpiro. deſiderādo ſcꝫ hec tria ꝛc̄. Hoc aūt deſide/
riū digna ꝯmeſtio fructꝰ huius ſuſcitat ꝛ inflāmat. Uñ ipemet dicit Eccī. xxiiij.
Qui edūt me adhuc eſuriēt ꝛc̄. Hec ptinet ad guttur eccl'ie q hūc fructū ñ eſurit.
Itē fructꝰ eiꝰ dulcꝭ gutturi meo. Dulcꝭ eī ē hic fructꝰ in ore p̄dicantibꝫ. Dulcioꝛ in
palato meditantibus. Dulciſſimꝰ in gutture guſtantibꝰ.

Chriſtus eſt dulcis M

Chriſtꝰ eſt dulcꝭ

In verbo. Uñ. Quā dulcia faucibꝰ meis eloqa tua. ſup mel ori meo. Itē Joh. vi.
dicit petrꝰ hāc ꝯguſtās dulcedinē. Dn̄e ad quē ibimꝰ v̄ba vite eterne habes.
In exemplo. Mat. xi. Diſcite a me qꝛ mitis ſum et humilis corde.
In pmiſſo. Apocal'. ij. Uincenti dabo māna abſconditū.
In iugū iponēdo. Mat. xi. Tollite iugū meū ſup vos ꝛc̄. Jugū eī meū ſuaue ē ꝛc̄.
In opatōe. Quia p eū ceci vident. claudi ambulant ꝛc̄. Matth. xi.
In peccatorū dimiſſiōe. Ezech. Quacūqꝫ die peccatoꝛ cōuerſus fuerit ꝛc̄. omniuꝫ
iniquitatū eiꝰ nō recordaboꝛ.
In filioꝝ flagellatōe. Uñ. virga tua ꝛ baculꝰ tuus ipa me ꝯſolata ſunt. Itē. Quo
modo miſereꝛ pater filiorū ꝛc̄.
Tandē ſentieꝛ dulciſſimꝰ in pmij retributōe. qñ cibabit nos ſeipo qui eſt māna ab/
ſconditū. Apocal'. ij. ꝛ torrente voluptatis ſue potabit nos.

Item dulcis N

Itē dulcis

Guſtui. i. Petri. ij. Si tamē guſtaſtis quoniā ſuauis eſt dominꝰ.
Tactui. ij. Regū. xxiij. Ipe ē qſi tenerrimꝰ ligni v̄miculꝰ. q nihil molliꝰ dū tāgiꝛ.
Auditui. Quia ipe verbū dulce. qḋ m'tiplicat amicos. patri. ſ. Eccī. vi. Uerbū. ſ.
et ſuaue.
Olfatui. Eccī. xlix. Memoria ioſie in ꝯpoſitōe odoris ꝛc̄. Joſias chriſtus.
Uiſui. i. Pe. i. In quem deſiderant angeli pſpicere.
Intellectui. quē illuminat cum ſit veritas.
Affectui. quē paſcit cum ſit caritas.

De multiplici benedictōne bn̄dicti fructꝰ marie.

Item de benedictōe huiꝰ fructꝰ benedicti dicit pphēta deo patri. Dn̄e pueni O
ſti eū in benedictōibꝫ dulcedinis. poſuiſti in capite eiꝰ coronā ꝺ lapide pcioſo.
Bene diciꝛ pueniſti. qꝛ has benedictōes ei ante ortū dedit
Prima bn̄dictio. ſicut dicit ibi glo. immunitas peccati ꝛ impotētia peccādi. Caru/
it enī originali. qḋ pbat mr̄is v̄ginitas. ꝛ actuali. qḋ patris diuitas. Jō vocat eū

petrus agnū īmaculatū.qꝛ caruit macl'a originalis.⁊ incōtamīatū. qꝛ caruit oīni
cōtagio actualis. Jdō dicit̄ cādelabrū Exo.xxxvij. Exo.xxv. Facies cādelabrū
Chriſtꝰ candela brū ductile de auro mūdiſſimo.⁊ pones ī eo lucernas ſeptē. Chriſtꝰ recte dicit̄ cande/
labrū.qꝛ illumīat omnē hominē venientē in hūc mūdū. Ductile nō fuſile. qꝛ nō
ſemine hoīs trāſfuſum.ſed ope ſancti ſpiritꝰ deductū. Ex auro mūdiſſimo .id ē
ex puriſſimo virginis ſanguīe.ꝗ fuit aurū mundū in ſanctificatōe.mundiꝰ in ſpi/
ritusſancti ſupuentōe.mūdiſſimū in filij dei conceptōe.ꝗ ignis cōſumens ē. Jn fi
lij eni dei cōceptōe ita ꝑfectiſſime purgata eſt mater.vt nec etiā venialit̄ poſtea poſ
ſet peccare. Jdeo caro eiꝰ et ſanguis dicūt̄ auꝝ mūdiſſimū. Et pones ī eo ſeptē
lucernas. id ē ſeptē dona ſpūſſancti .que reqeuerūt in chriſto. Et nota ꝙ iohes
baptiſta licꝫ ſanctificatꝰ fuerit in vtero.verūtamē potuit poſtea peccare ſaltē veni
aliter. Vñ dicit chriſto Mat.iij. Ego a te debeo baptizari .i.a potētia peccandi
ꝗ eſt a fomite.purgari ⁊c̄.

Secūda.ꝯſummata virtutū ꝑfectio. Licet eni in baptiſmo infundant̄ ꝩtutes pue P
ro.nō tn̄ cōſummate ſunt.qꝛ nō poteſt adhuc eas ꝓſeq̄ opando.ſed chriſtꝰ habuit
ꝯſūmatas. Vñ yſa.iiij. Apphendēt ſeptē mlieres .i. vniuerſe ꝩtutes ꝗ ꝑ ſepte/
nariū virū vnū .i.chriſtū.qui in inſtanti ſue ꝯceptōis fuit vir ꝑfectus q̄ntū ad ſa
pientiā ⁊ virtutē.et q̄ntū ad organizatōeꝫ mēbrorū. Jdeo dicit̄. Nouū faciet dn̄s
ſup terrā.femia circūdabit virū. Quia alij hoīes nouē mēſibꝫ formant̄. De ſapiē/
tia Ecci.i. Oīs ſapiētia a dn̄o deo eſt.⁊ cū illo fuit ſemꝑ.⁊ eſt ante euū. De ꝩtute
.i.ad Chor̄.i. Jpe eſt dei virtꝰ et dei ſapiētia.que vtraqꝫ nec minui poteſt ī ſe.nec
Bociꝰ augeri. Vñ Bociꝰ. Stabiliſqꝫ manēs dat cūcta moueri ⁊c̄.

Tercia.omnis ſapiētie ⁊ ſciētie plenitudo . Virtꝰ eni ꝑficit affectū.ſapiētia intelle/ Q
ctū. Et ipe ꝑfectꝰ fuit in vtroqꝫ. Col.ij. Jn quo ſunt oēs theſauri ſapiētie ⁊ ſcien
tie abſcōditi. Eiꝰ eni ſapiētia vniformit̄ cognoſcit p̄terita p̄ſentia ⁊ futura. Unde
Ecci.xxiij. Oculi dn̄i mlto plꝰ lucidiores ſup ſolē ⁊c̄. Et ponūt̄ hic q̄ttuor ꝑ q̄
oſtendit̄ nihil latere ipiꝰ ſapientiā.⁊ in infinitū excedere lucē ſolis. Sol eni ſoluꝫ
videt ſupficiē rei ſibi expoſite.ſed nō interiora ipiꝰ rei. Sed ſapiētia dei attingit a
Bene dictio fine vſqꝫ ad finē ⁊c̄. Job.xxvi. Nudꝰ eſt infernꝰ corā illo .nec eſt opimētū ꝑditōi.
Et ideo dicit̄.multo. Plꝰ ibi ponit̄.qꝛ oculi ſolis.i.radij ſolū vidēt corꝑalia. ocl'i
dn̄i ſpūalia. Lucidiores.qꝛ radij ſolis nō vident niſi p̄ſentia.oculi dn̄i p̄terita.p̄/
ſentia ⁊ futura. Sup.qꝛ ſol ſolūmō mittit radios ad ea ꝗ ſub ipo ſunt. oculi dn̄i
vident ea ꝗ ſupra ſolē ſunt ſicut ea ꝗ infra . De hac bn̄dictōne dr̄ Deutero .xxxiij.
Bn̄dictio eius ꝗ apparuit in rubo veniat ſup caput ioſeph ⁊c̄. Joſeph chriſtꝰ ac
creſcēs. Unde. Jeſus ꝓficiebat ſapiētia ⁊c̄. Solutio. Eiꝰ ſapiētia ꝓficiebat extē
ſiōe nō intēſione . Sic doctor extēdens doctrinā ī diſcipulos ꝓficit. ⁊ ſicut cande
la que ex ſe candelā accēdit ꝓficit lumīs extenſiōe.nō intēſione.

Quarta. plenitudo fruitōis.qꝛ ab inſtanti cōceptōis ſue ita plene fruebat̄.ſicmō.⁊ R
qꝺ eſt mirabiliꝰ.ſcḋm eandē anime partē ſimul patiebat̄ et fruebat̄ . Jdeo dicit̄ ī ꝑ/
ſona chriſti hoīs. Prouidebā dn̄m in ꝯſpectu meo ſemꝑ.

Augꝰ Quinta.diuerſarū naturaꝝ vnio.que ſcḋm Auguſtinū tal'fuit vt deū faceret hoīem. S
⁊ hominē deū. Hec eſt bn̄dictio dulcedīs.qꝛ nec aīa poſtq̄ꝫ a ꝩbo aſſumpta ē ab
eo ſepata fuit.et ita nō peccare aīa chriſti potuit.nec caro ſimiliter poſtq̄ꝫ a diuita/
te aſſumpta eſt ab ea relicta eſt.vnde nec ꝓpter hoc corrūpi potuit in ſepulcro. De
iſtis quinqꝫ benedictōibꝰ dicit̄ Deutero.xxxiij. Nepralim abundātia ꝑfruet̄. Ne
ptalim interp̄tat̄ dilatatus. Hic eſt chriſtꝰ cuiꝰ fides ꝑ totuꝫ mundū dilatata eſt.
He ſunt benedictōes dulcedīs. Terrene vero bn̄dictōes.de quibꝰ dic̄ ps. Be
atū dixerunt populū cui hec ſunt.ſunt amaritudīs. qꝛ in amaritudinē cōuertūt̄.
Sed de hac dulcedine dicit̄ Gene.xxvij. Ecce odor filij mei ſicut odor agri pleni
cui benedixit dominꝰ.

Sequitur. Poſuiſti in capite eiꝰ .i.in principio p̄dicatōis eiꝰ corona de lapi T
de p̄cioſo .i.lapidibꝰ p̄cioſis.ſcꝫ duodecim apl'is.qui eū p̄dicantē quaſi coro
na caput ambiebāt. Matth.v. Videns ieſus turbas ⁊c̄. et cū ſediſſet acceſſerunt

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Et benedictus fructus vētris tui.

ad eū diſcipuli ei⁹.et aperiēs os ſuū docebat eos ꝛc̄. Hi ſunt duodecim lapides quos ſumm⁹ pontifex portabat in rōnali. Exod.xxviij. Job.xxix. Cū ſederē q̄ſi rex circūſtante exercitu ꝛc̄.

Aliter. Coronā eterne glorie/que finē nō habet. que dicit̄ de lapide p̄cioſo qui ē Grego. topazion.id ē omnicolor.q2 ſm̄ Gregoriū om̄i colore reſplēdet. Eſt ergo ſenſus. Poſuiſti in capite ei⁹ coronā de lapide p̄cioſo.i.coronā gl'ie omnē decorē habē tē. Pro hac corona habēda inq̄ntū homo pugnauit ipē.et docuit om̄es pugnare. q2 nō coronabit̄ niſi q̄ legitime certauerit.ij.ad Thimo.ij. Aſſigna de lapide ſub ſeptenario vel duodenario.

Moraliter. Poſuiſti in capite ei⁹.i.in mente iuſti/que ē caput. Eccl'iaſtes.ix. Oleum de capite tuo n̄ deficiat. Coronā de lapide p̄cioſo.i.ornatū virtutū. In hac corona q̄ttuor lapides p̄cioſi. Prudētia ab ante/vt caueat a futurꝭ. Juſticia a poſteriori/vt ſatiſfaciat de p̄teritꝭ. Tēperātia a dextris/ne diſſoluat̄ ꝑ pſpera. Fortitudo a ſiniſtris.ne frangat̄ ꝑ aduerſa. Et hec corona eſt dyadema.

Item fruct⁹ iſte mirabilis. Vn̄ p̄s. Scitote quoniā mirificauit dn̄s.i.pater ſanctū ſuū ſcꝫ chriſtū.qui ē ſanct⁹ ſctōrū.i.mirabilē fecit.ꝛ h̄ m'ltipliciter. V

Primo In cōceptiōe.qn̄ femia circūdedit virū. Hiere.xxxi. Interl'. Gremio vteri ſui. Jſa.iiij. In die illa ſcꝫ dn̄ice cōceptōis apprehendēt ſeptē mulieres.i.vniuerſe virtutes virū vnū.i.chriſtū.

Secūdo In natiuitate.qn̄ exiuit de vtero virgis clauſa porta. Ezech.xliiij. Porta hec erit clauſa principi.intrāti ſcꝫ ꝛ exeunti.ſicut radi⁹ ſolis intrat ꝛ exit ꝑ vitrum ſine ſui ꝛ vitri corruptōe.

Tercio In p̄dicatōe. Joh.vij. Nunq̄ꝫ ſic locut⁹ eſt homo/ſicut hic loquit̄. Et petrus Joh.vi. Verba vite eterne habes.

Quarto In paſſione.vbi poſuit faciē ſuā vt petrā duriſſimā. Jſa.l. Et ſol obſcuratus eſt.et petre ſciſſe. Matth.xxvij.

Quinto In reſurrectōe. quādo nō dedit ſanctū ſuū videre corruptionē. ſed cito reſuſcitauit.ꝛ clauſo ſepulcro exiuit.

Sexto In aſcēſione.qn̄ virtute deitatis aſcēdit cū triūpho. Jſa.lxiij. Quis eſt iſte q̄ venit de edom ꝛc̄.gradiens in multitudine virtutꝭ ſue. Propter hec oīa vocatū eſt nomē ei⁹ admirabil'. Jſa.ix. Itē. Cātate dn̄o cāticū nouū.q2 mirabilia fecit.

Aliter chriſtus mirabilis X

In hoc ꝙ cū eſſet diues voluit ꝓ nobis fieri pauꝑ.ij. Chori.viij. Scitis gr̄aꝫ dn̄i nr̄i ieſu chriſti/q2m̄ ꝑpter vos egen⁹ fact⁹ eſt cū eſſet diues/vt illi⁹ inopia vos diuites eſſetis.

Quia cū ſemꝑ eſſet in gaudio.ꝓ nobis voluit pati ꝛ mori in tormēto viliſſimo. ad Heb.xij. Chriſt⁹ ꝑpoſito ſibi gaudio ſuſtinuit crucē ꝛc̄.

Quia cū eſſꝫ ſūme inocēs voluit iniqu⁹ reputari. Jſa.liij. Et cū iniq̄s deputat⁹ ē.

Quia pati voluit ꝓ inimicꝭ. qđ multo pl⁹ eſt q̄ꝫ ſi ꝓ amicꝭ. Vn̄ Joh.x. Maiorem caritatē nemo habꝫ q̄ꝫ vt animā ſuā ponat q̄s ꝓ amicis ſuis. Habuit tn̄ maiorē. quia mortuus eſt ꝓ inimicis.

Quia cū vno ſolo verbo poſſet ſaluare mundū.q2 dixit ꝛ facta ſunt.tn̄ tot et tanta ꝓ mūdo voluit ſuſtinere. Unde Luc.ix.moyſes ꝛ helyas loquebant̄ cū eo de exceſſu quē cōpletur⁹ erat in hieruſalē. Et hoc totū fecit vt nos ad amorē ſuū allice ret.et viciū ingratitudīs in nobis extirparet. Ingratus enī fuerat hō beneficio creatōis.qđ ſine pena ei dn̄s impēderat. Sed beneficiū recreatōis nō ſic. Beat⁹ Bern̄. Bern̄. Memēto hō te et ſi de nihilo factū.nō tn̄ de nihilo redemptū.

Et nota ꝙ q̄druplex fuit volūtas in chriſto.q̄s pater mirificauit.ſicut chriſt⁹ dic̄ de patre. Sanctꝭ q̄ ſunt ī terra ei⁹ mirificauit oēs volūtates meas in eis. Y

Deitatis.hec mirificata eſt omnia que ſunt faciēdo.

Ratōis.q̄ pati voluit.mori.et reſurgere.que homīes etiā ſibi obediētes facit mori Volūtas pctō/et reſurgere ꝑ gr̄aꝫ. Mirificata ē/ pr̄i vſq3 ad mortē obediēdo. Phil'.ij.

Senſualitatis.qua voluit nō mori. Matth.xxvi. Pater ſi poſſibile eſt trāſeat a me

calix iſte. Hec mirificata eſt/ſe verũ hominẽ eſſe oſtendẽdo.et infirmitatẽ noſtraꝫ
ſe veraciter aſſumpſiſſe.
Cõpaſſionis.qua cõpaſſus eſt peccatoribꝰ. Luc.xix. Uidens ciuitatẽ fleuit ſupꝰ il
lam ⁊c. Oſee.vi. Miſicordiã volo et nõ ſacrificiũ. Quã mirificauit/etiã indignis
cõpatiendo. ¶ Has inquã volũtates [mirificauit ſanctis] nõ iudeis/aut paga
nis.q2 his ſcandalũ vel ſtulticia.i.ad Chori.i.⁊c.[ſanctiſ] ſcꝫ [qui ſunt ĩ terra eiꝰ]
id ẽ qui ſpem ſuã quaſi anchorã in illa terra que eſt eiꝰ .ſcꝫ terra viuentiũ fixerũt.
ne ſeculi fluctibus ſubmergant.
¶ Multa alia de hoc fructu mirabili inuenies libro.xij.particula ꝓma.x.ver
ſu orti cõcluſi.vbi ille ortꝰ dicit mirabil.que debuiſſent hic ſcribi.

De maria frequenter ſalutanda Capitulũ.viij.

IGitur quia tam dulcis.tã feſtiua. A
tam celebris.tã deuota.tã efficax.tã ſuauis/eſt ſalutatio quã chriſtꝰ man
dauit beate virgini marie .quãdo mũdũ hac mediatrice ſaluare decreuit.
dignũ et iuſtũ eſt vt a chriſticolis creberrime ⁊ deuotiſſime recitet in terris .cũ a
celicolis vt vere credit freqnter in celis ad honorẽ et gloriã virginis glorioſe. Uñ
canit eccl'ia. Te laudant angeli ⁊c. Si enĩ tã affectuoſe et ſedule ſalutamꝰ .caput
nudamꝰ.inclinamus.aſſurgimꝰ.genua flectimꝰ.ſalutatõnẽ totiẽs replicamꝰ.fa
miliares et cognatos ac ſocios magnatũ.quorũ cõſilijs ⁊ auxilijs in curijs indi
gemus.⁊ ipoꝝ beniuolentiã captamꝰ xenijs et muneribꝰ/ et quibuſcũqꝫ ꝓuale
mus modis.quid faciẽdũ eſt tã potẽtiſſime matri in curia vnigeniti ſui.cui nõ ſo
lũ efficaciter ſupplicare.ſꝫ etiã materna autoritate ꝓualet imperare.

Itẽ ſi ioculator eſuriens ad plenã mẽſam diuitis cãtauerit/nũquid ei cibꝰ negabit? B
Similiter ſi q̃s tẽporalia cõtemnens /et gratiã eſuriens veniat ad mẽſam matris
dñi toto corde et affectu dicẽs.[Aue maria gratia ⁊c.] nũquid ipa largiat ei gr̃iã
poterit denegare? Saltẽ ex quo gratia plena eſt/vl' aliqua fragmẽta gratie largi
etur. Ipa enĩ fauus mellꝰ eſt/cui dicitur Cãti.iiij. Fauus diſtillãs labia tua.q̃
ſi bene cõpreſſus fuerit tactu labiorũ deuote orãtis/dulcedinẽ melleã facile diſtil
labit. Ipa vellꝰ gedeonis madefactũ rore gratiarũ.quod cõpreſſiõe leuiſſima de
uote ſalutatõis ⁊ oratõnis/larga diſtillabit ſtillicidia ſuper terrã cordis humani.
Ipa virga gracillima eſt ꝑ ſummã humilitatẽ.que flatu aure tenuis.id ẽ humilis
ſalutatõis vel oratõis facile poterit inclinari. Inclinata vero ſecũ afferet floreꝫ ⁊
fructũ ſuum.

Item ſi quis aſſidue magnatẽ aliquẽ aut potentẽ ſalutaret.licꝫ indignabundũ ⁊ ſu C
perbũ.nõ eſſet tam illiberalis quin ſalutatorẽ ſuũ reſalutaret aliq̃ndo .ſaltẽ victꝰ
importunitate.iuxta illud Eccl'iaſtici.xliij. Erubeſce a ſalutãtibꝰ de ſilẽtio . Nun
quid magis indignãtis nature erit mater miſericordie mulierũ humillima? Ab
ſit. Reſalutat autẽ beneficia tribuẽdo. Satis enĩ ꝓbabile et credibile eſt ꝙ qui ſe
ꝑe beate virgini ſalutationẽ angelicã replicaret.ſcꝫ [Aue maria] vſqꝫ [fructꝰ vẽtris
tui].ipm benedictũ fructũ a bñdicta matre q̃ñqꝫ in ꝓmiũ reportaret.

Sed notãdum ꝙ qui beatã virginẽ digne ſalutare vult aut orare.oportꝫ eũ priꝰ ani D
mã ꝑparare. Unde eccl'iaſtici.xviij. Ante oratõem ꝑpara animã tuã.⁊ noli eſſe q̃ſi
homo qui tẽptat deum. Alioquin oportebit eũ iterare oratõem ſuã. qđ ꝓhibetur
Eccl'iaſtici.vij.[Nõ iteres verbũ tuũ in oratõe.] id ẽ ſic deuote ora ꝙ nõ oporte
at iterare. Gregoriꝰ. Hic ſcilicꝫ vir ſapiẽs nequaq̃ꝫ nos ꝓhibet ſepiꝰ veniã pete
re/ſꝫ culpas iterare. Ac ſi apte dicat. Cum male geſta fleueris /nequaq̃ꝫ rurſus fa
cias quod ꝑcibus iterũ plãgas. Minus enim efficax et vtilis eſt marie ſalutatio
vel directa ad eã oratio /cũ ꝓſumitur ab indigno. Unde anteq̃ꝫ dñs orare doceat
diſcipulos Matth.vi.ꝑmittit de virtutibꝰ inſtructionẽ . Sicut enĩ peccatores
deus nõ audit. Ioh.ix.ſic nõ eſt ſpecioſa laus vel ſalutatio in ore peccatoꝝ. Ec
cleſiaſtici.xv. In oratõe que deſunt nobis ſuggerimꝰ.et rogamꝰ et querimꝰ no
ſtre cõpaſſionẽ miſerie. Sed hãc nõ meret/qui aliene glorie cõgratulari neſcierit.

Grego.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

Maria frequēter eſt ſalutanda.

Sic enim celeſti hieruſalē cōmunicamus in ratōne dati et accepti. cū ei cōgratu/
latione impendimꝰ. et ipa viciſſim cōpaſſionē nobis. Q, ſi ſanctorū omniū gau/
dio cōgaudendū eſt vt eos habeamꝰ ꝓpicios. magis et frequētius oportet beate
virgini cōgaudere. cui riſum fecit dñs. vt omnes audiētes pariter corriderēt. Si
cut dicit ſara Geneſ. xxi. Que figurabat mariā. Hinc eſt ꝙ a fidelibꝰ conſueuit
hec ſalutatio frequētari. nec ad inſipientiā ſalutātibꝰ ſi ſe dignos exhibeant. et ſe
ꝑparent ad ſalutandū.
Q, autē hec ſalutatio acceptabil' ſit marie. oſtendit in eo ꝙ prius ab angelo legitur E
ſalutata. nec ipo foris ſtante. ſꝫ ingreſſo ad eā. Ergo et angelū te eſſe oportꝫ. ⁊ ad
eam intrare. ſi digne voluerꝫ ſalutare mariā. Angelū facit. puritas. caritas. humi/
litas. que tria inueniunt ī angelis ꝑeminere. Puritas. quia ſicut a carne ſic a car
Hiero. nis illecebris penitꝰ ſunt īmunes. Et ſicut dicit Hieronymꝰ. In carne ꝑter car/
nem viuere nō humana vita eſt. ſed celeſtis. Caritas ī vite cōmuniōe probat. qꝛ
celeſtis hieruſalē participatio eiꝰ in idipſum eſt. quia nullꝰ ibi ſuū aliquid eſſe di
cit. ſed ſunt illis omnia cōmunia. Humilitas angelorū in obediētia et miniſterio
cōprobatur. in quo ſine murmure. ſine cōtradictōne. ſine deceptōe dño cōtempe/
rant. Qui enī per tres iſtas virtutes angelū ſe nō exhibet. nō eſt idoneus vt ad ſa
lutandā virginē admittat in cōclaue celeſti. in quo maria aſſumpta eſt ad ethereū
thalamū. in quo rex regum ſtellato ſedet ſolio. Hec tria agnouit angelꝰ in maria.
et hec tria querit glorioſa virgo in ſuis ſalutatoribꝰ inuenire. Unde et ꝙ [gratia
plena] dicit. ad humilitatē refertur. que ſola gratia meret impleri. quia ſicut dicit
Iaco. iiij. Deus ſupbis reſiſtit. humilibꝰ dat gratiā. [Dominꝰ tecū] ad caritatē.
quia deus caritas eſt. et qui manet in caritate in deo manet et deus in eo. [Bene
dicta tu ī mlierībꝰ] ad puritatē. Q, ſi hec habeas. et ꝑ hec angelꝰ ſis. neceſſariū
eſt vt ſis gabriel. id ē fortitudo dei. vt ñ tue aſcribas fortitudini ꝗcquid boni ha/
bueris. ſed diuine. Et ſic tibi patebit ad mariā ingreſſus.
Item ꝙ digne tantā reginā ſalutare nō ſit ꝗlibet dignus. oſtendit dñs cum ad eam F
ſalutandā nō niſi angelū miſit. Per hoc euidēter oſtēdens. ꝙ qui ſalutatōem ſuā
ab ea deſiderat acceptari. angelicā vt ſupra dictū eſt vitam debet imitari. Ut ſit
videlicꝫ pacificꝰ. quia inter angelos maior nō opprimit minorē. ſed omnes in ſū/
ma pace et quiete cōſiſtunt. Sit etiā humilis. Angelus enim hominē qui terra
et cinis eſt. nō dedignat cuſtodire. nec inde erubeſcit. Sit obediēs. id ē precepta
domini adimplēs ſine inuidia. Stella enim differt a ſtella in claritate. nec tñ vna
alij ſuam inuidet claritatē. Similiter angelus bono cuiuſlibet ſocij nō inuidet. ſꝫ
Beda ꝯgaudet. Has ꝓpetates attribuit Beda angel' ſup illō Exod. xxv. Facies mihi
ſanctuariū iuxta omnē ſilitudinē quā oſtendā tibi.
Nota etiā ꝙ ad ſalutationē marie tria principaliter nos inuitāt. ſcꝫ gabrielis exem/ G
plū. qui eā primus legit ſalutaſſe. etiam anteꝗ̄ eſſet mater dñi. Reſalutatōnis lu
crū. vt ſupra. Et iohānis tripudiū. Si enim nos ſe ſalutātes reſalutauerit. exul/
tabit in gaudio infans. id ē gaudiū ineffabile in vtero mētis noſtre. vt poſſimus
dicere. Ecce vt facta eſt vox ſalutatōis tue in auribꝰ meis exultauit in gaudio in
fans in vtero meo. Hinc dicit ap'lus ad Roma. xvi. Salutate mariā ꝗ multū la
borauit in vobis. pro vobis orādo. in egiptū fugiēdo. pauptatē ſuſtinēdo. ¶ Sꝫ H
qualiter ſalutabis. frequēter. fideliter. ſapiēter. Frequēter. quia tota pulcra ē. Cā
ticorū. iiij. Iſaie. xxiij. Bene canc. frequenta canticū. vt memoria tui ſit. Fideli/
ter. vt corde ore et opere ſalutet. Ne merito poſſit btā virgo illud reſpōdere Iſa.
xxix. Populꝰ hic labijs me honorat. cor autē ipſoꝝ longe eſt a me. Sapiēter. vt
recta intentōne ſalutet. Quidā enim ſalutāt nobiles puellas. vt de illarū familia/
ritate iactare ſe poſſint. Sic multi ſalutant frequēter mariā. vt eā diligere vide/
antur. Sed tales nō reſalutat. quia ipa nouit abſcōdita cordis. ſicut dicit ipa Ec
cleſiaſtici. xxiiij. Penetrabo omnes inferiores terre. et inſpiciā omnes dormien/
tes. ¶ Nota nō ſunt digni ſalutari a nobis excōmūicatus. hō alterꝰ legꝭ. hoſtis. I

¶ Diabolus excōmunicatus eſt. quia falſificauit bullā ſummi pontificis. i. for/
mā ſuam qui erat ſignaculū ſimilitudīs dei. Ezechiel. xxviij. Item incendiarius
fuit ſanctorū locorū. id ē illorꝝ duorū templorꝝ que fecerat deus. ſcꝫ adam et eue.
Omnes enī iuſti templa ſunt dei. vt dicit. i. ad Chorin. iij. et. vi. Templū dei ſan
ctum eſt qd eſtis vos. Itē manus violentas iniecit in clericū. imo in ipm papā.
id eſt chriſtū. Et quia nō habet ſupiorē a quo petat abſolutionē. et ab illo nō vult.
ideo nō poteſt abſolui. Propter hoc dicit. i. Regū. ij. Si peccauerit vir ī virū pla
cari ei poteſt de⁹. ſi autē ī deum peccauerit vir. quis orabit p eo. Ille excōmūica
tus ſalutat nos. dū peccata ſpiritualia ſuggerit vt īterficiat. ſicut ioab amaſam ſa
lutando occidit. ij. Regū. xx. Hunc reſalutat. qui eius ſuggeſtioni cōſenſum pre/
ſtat. et fit excōmunicatus. ad Roma. i. Non ſolū qui ea faciūt. ſed qui eis cōſenti
unt digni ſunt morte. Nō ergo ſalutand⁹ vel reſalutādus eſt excōmūicatus. Jo/
han. ca. ij. Si quis venit ad vos et hāc doctrinā nō affert. nolite recipere eū ī do
mū. nec aue ei dixeritis. Qui enim dicit illi aue. cōmunicat opibus ei⁹ malignis.
¶ Homo alteri⁹ legis eſt caro. cui⁹ lex contraria eſt legi ſpirit⁹. ad Rom. vij. Vi R
deo alterā legē in mēbris meis. repugnantē legi mentis mee. Horū autē qui ſunt
alterius legis quidā ſunt gentiles idola colentes. ſcꝫ motus luxurie. qui in corde
ſuo faciūt maſculinas imagines ⁊ femininas. ſic dicit Ezech. xvi. Feciſti tibi ima
gines maſculinas. et fornicata es in eis. Alij ſunt iudei qui legē ⁊ ſacrificia carna
liter ſeruāt. id ē motus gule. Alij heretici latenter corrūpentes. id ē motus ſub ꝟ
tutis vel neceſſitatis ſpecie ad peccatū inclinantes. Primi. i. pagani ſunt occidē/
di gladio abſtinētie. Pſal. Accingere gladio tuo ſup femur tuū potētiſſime. Ju/
dei nō ſunt occidendi. ſed fame ⁊ miſeria cruciādi. Heretici vero ſunt cōburendi
igne. quia ſpirituiſancto cōmittendū eſt vt reuelet in talibus vtrū ſpiritus ſint ex
deo. Hic homo alteri⁹ legis ſalutat. dū caro voluptatē ſuggerit. hunc reſalutat
qui cōſentit ⁊ excōmunicat⁹ efficitur. Eccleſiaſtici. ix. Cū ſaltatrice ne ſis aſſidu⁹.
nec audias illā. ¶ Hoſtis eſt mūdus. Unde Jaco. iiij. Quicūqꝫ voluerit eſſe ami
cus huius mūdi. inimic⁹ dei cōſtituitur. Hic ſalutat. dū diuitias ſuggerit vel ho
nores. dicēs cū iuda. Aue rabi. et oſculatur eū. et prodit ſimul. ſed nō eſt reſalutā/
dus p conſenſum. Unde ps. Diuitie ſi affluāt nolite cor apponere. ¶ Horū triū
ſalutatōnes nō recipit maria. quia humilis ⁊ pauper et virgo fuit. vt dictū eſt. Et
ideo merito dixit ei angelus. Aue. id eſt ſine omni ve.

Finit primus liber de
angelica ſalutatōe.

Incipit liber ſecundus de laudibus
beate marie habens ſeptem particulas

In prima agit de. xl. ſpecialib⁹ cauſis quare marie ſeruiendū.
In ſecunda agit quomodo ipa nobis ſeruiuit in filio.
In tercia quomodo ipi ſeruiendū de corde.
In quarta quō ipi ſeruiendū de ſingulis membris et ſenſib⁹.
In quinta quomodo ei ſeruiendū de ore ⁊ labijs.
In ſexta diſtinguit que pprietates neceſſe ſint volētibus ei ſeruire ad benepla/
citū ſuum.
In ſeptima agit de feſto eternitatis ad qd hō redijt p mariā et partū ipius.

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf